

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 4 DIN BROJ 87

NA STRANI INDIJANACA

AL CODY

NA STRANI INDIJANACA

»Laso« Nova serija 1975.

Al Cody: NA STRANI INDIJANACA

Naslov originala: SHANNAHAN'S FREUND

(Copyright: Quinn Publishing)

Recenzija: Zlatko Crnković, književni prevodilac

Prijevod: Vjekoslav Radilović

Redaktura: Vera Habulan

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1; HFL 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Dvostruki podbradak govornika zadrhtao je od uzbuđenja dok je raširenih nogu stajao pred slušaocima. — Sta su uopće ti Indijanci učinili za napredak zemlje, pitam ja vas? Lijenčine, besposličari i skitnice, eto, što su oni! Bave se samo lovom ili pecanjem, a sav posao ostavljaju ženama. Ma koliko im mi ugađali ili ih mazili, nemaju ništa zajedničko s bijelim čovjekom. Možete li ijednoga od njih kultivirati ili učiniti od njega uglađenoga čovjeka? Kao što su, na primjer, ona gospoda tamo!

Govornik povisi ton svoga glasa, poprativši ga kretnjom ruke. Sam Shannahan, označen tako kao jedan od te kulturne i uglađene gospode, okrene se sa smiješkom k svom prijatelju.

— Čuješ li, Bob? — zahihoće. — Zahvaljujući tvom dobrom izgledu, i ja sam uključen. Napokon, priznavanje prave vrijednosti!

Shannahan je usporio korak, dok je njegov pratilac već zaostao u hodu, okrenuvši svoje smrknuto mršavo lice prema govorniku. U njegovim žilama tekla je jedna šesnaestina francuske krvi, koja je njegovu narav učinila silovitom i nepredvidivom. Poput Shannahana, i Bob LaFontise bio je jednostavno, čak elegantno obućen, u stilu koji je tada bio u modi, na dvije tisuće milja oдавде prema istoku. Malo oštriji promatrač, za razliku od govornika s dvostrukim podbratkom, vidio bi odmah da nijedan od te dvojice muškaraca nije bio žutokljunac unatoč njihovom izgledu.

LaFontise je zurio u govornika, upijajući u sebe svaku pojedinost nje-

gove osobe — izbljedjeli cilindar na okrugloj glavi, koji je odgovarao isto takvom iznošenom i izbljedjelom fraku, zaliske boje duhana, koji su dopirali do kutova preširokih usta. Nizak, trbušast ali snažan, govornik je uljevao poštovanje, o čemu je svjedočila povelika gomila koja je pažljivo slušala njegov zučljivi govor.

— Obraćate li se meni, gospodine? — upita LaFontise. — Meni i mom prijatelju Shannahanu?

Izazivački ton, kojim je to izgovorio, bio je prilično jasan. Govornik zašuti na trenutak, osupnut. Zatim nestrpljivo kimne glavom.

— Nema sumnje da sam se obraćao vama, gospodine. Rees Hosty uvijek stoji iza svojih riječi. Nema razloga za ljutnju ako sam pokušao da vam polaskam. Ja kažem da nijedan prokleti Indijanac ne može biti poput vas, gospodo, čak ako te lijeve skitnice hrani mo tisuću godina.

— A ja vam kažem da ste lažac, gospodine Hosty! — LaFontisov pogled bio je mračan. — Moj prijatelj Shannahan je bijelac, i moj prijatelj. Ali ja nisam bijelac, Rees Hosty! Ja sam Indijanac, jedan od tih lijenih skitnica, koji neće nikada izgledati kao gospodin, a na kojeg se vi pozivate.

Nastane iznenadna tišina, Hosty je kolutao očima, prelazeći pogledom od jednoga čovjeka na drugog, osjećajući opasnost. A onda Shannahan dodirne rukom lakat svoga prijatelja.

— Čini mi se da mu je jasno, Bob — reče. — Gospodine Hosty, smatram povlasticom što mogu gospodina LaFontisea nazvati svojim prijateljem. To je nešto što ne bih učinio s bilo

kojim čovjekom, bez obzira na njegovu boju kože. U svjetlu tih činjenica, gospodine Hosty, bojim se da ste sami sebe osudili. Do viđenja, gospodine!

Napuštajući smetenoga Hostyja, pokloni se i krene s LaFontiseom, kojemu je lice ponovno poprimilo izraz smirenosti.

— Dobro si mu odgovorio, Sam — naceri se i ponovno se uozbilji. — Ali što se to događa ovdje otkad sam otišao? Pogledaj tu gomilu što živi na samom rubu rezervata, a ljudi poput Hostyja drže žučljive govore.

— Svagdje ima ludaka, i ovdje u rezervatu kao i tamo na istoku — reče Shannahan. — Ali ne dopustimo da nam to pokvari dan. Obećao si da ćeš mi pokazati svoj kraj, Bob, a nakon četiri godine sveučilišta tamo na istoku... znaš, željan sam prostora i čistoga zraka.

— Idemo po konje — reče LaFontise i okrene prema konjušnicama, prilično udaljenim od željezničke stanice, s koje je dopirao štopot vlaka, što je kretao na zapad. LaFontise je nemirno promatrao tamnim očima. Grad, podignut na rubu rezervata, vrvio je od ljudi, činilo se da se ovdje sakupio ološ sa sve četiri strane svijeta. Shannahan se sjećao takve gomile još iz vremena zlatne groznice.

— Prije četiri godine to je bio lijepi gradić — mrmljao je LaFontise. — U ono vrijeme nisam čuo za Hostyja. Sakupili su se kao lješinari oko strvine. Nešto se sprema.

— Ne bih se čudio da si u pravu — priznao je Shannahan. — Ali zaboravimo to. Mi smo na odmoru i moja je najveća želja da se ispružim na suncu. Čini mi se da će mi se dopasti tvoj kraj, Bob.

— Nemaš drugog izbora — oduševi se LaFontise — to je raj na zemlji.

— Netko je ipak pogriješio — naceri se Shannahan. — Većina indijanskih rezervata, koje sam ja vidio izgledaju zapušteno i očajno, prženi vrlim suncem i šibani kišom i vjetrom. To su najtužniji i najbjedniji komadi zemljišta koje je vlada mogla pronaći da ih utrapi svojoj crvenoj djeci. — Njegov je pogled skrenuo na bistar potok koji je žuborio pored njih, na plavo nebo i

tamne borove na padinama bregova. — To je božja zemlja.

— S točke gledišta onakvih ljudi kao što je Host, to je svakako bila pogreška — složi se LaFontise. — I to pogreška koju bi oni veoma rado ispravili tako da prekrše ugovor i otvore zemlju za naseljavanje.

— Vidio sam kako se to događalo u mom kraju. — Shannahanov pogled potamni. — Bila je to očigledna povreda ugovornih prava tvoga naroda, ali bijeli čovjek nije mogao podnijeti da vidi toliko dobre zemlje u stanju, u kakvom ju je bog stvorio.

— I zato su se potrudili da je uljepšaju i poboljšaju, nema sumnje.

— Znam kako se osjećaš — odvratila Shannahan. — To je samo mali komadić u usporedbi s onim što je nekada pripadalo tvome narodu, ali barem vam pripada zauvijek, a čovjek voli biti na svome.

— To je ono — potvrdi LaFontise. — Ja mogu svagdje dobro živjeti kao bijelac. Kroz jednu ili dvije generacije dio moga naroda prilagodit će se novom načinu života, ljudi se moraju prilagoditi novom vremenu ili postoji opasnost da nestanu. Ali starci, to su bili mladi ljudi kad su ih satjerali u rezervate obećavši im da će to biti njihova zemlja. Oni su naučeni drugačijem životu, i prestari su da promijene svoj način. Ako ljudi poput Hostyja namjeravaju prigrabiti ono što je naše, borit će se protiv njih. Moj djed mi je pričao o ugovoru s vladom. On je bio jedan od potpisnika, stavljajući svoj znak. Tako dugo dok rijeke teku i trava raste, stajalo je u ugovoru. To je trebala biti naša zemlja.

Zašutio je. Shannahan je poštovao njegovu šutnju. Poput LaFontisea, i on je pripadao ovoj zemlji, iako je to bio njegov prvi posjet ovom kraju. Bio je rođen u natkrivenim kolima pokraj ceste. Dvaput je tjerao stoku iz Teksasa za Wyoming. Iako je posljednje četiri godine proveo na sveučilištu, u sedlu se osjećao mnogo bolje nego u akademskim dvoranama.

Ali škola je bila želja njegove majke, i on je ustrajao čak tri godine nakon toga što je umrla. Uspomena na prašinom ispunjen zrak, kroz koji je

jahao divlje i slobodno, bila je snažna. To je bio uzrok što se nije vratio u školu.

Skinuo je šešir. Na suncu zablista njegova crvena kosa. Bio je visok i okretan poput LaFontisea. U ovom je času imao utisak da se ponovno vratio svojoj kući.

— Nešto se događa — reče LaFontise. — Ona gomila, Sam. Ima tisuću stranaca u Antelopu, a obično ih nema ni dvanaestak. Morali smo ostati tamo i vidjeti šta se to zbiva i kakve namjere ima Hosty s onim svojim govorom. Kladiš se sa deset prema jedan da ne miriše na dobro.

— Možda imaš pravo — složi se Shannahan.

— Ali ostavimo to za sutra. Ulogorit ćemo se kraj ovog potoka. Noćas ćemo spavati pod zvijezdama, a ujutro se vraćamo u Antelope.

— Zvuči razumno — LaFontise kimne glavom. — Potrebno nam je malo čistoga, noćnog zraka u plućima. Ujutro ćemo potražiti moga djeda koji je star i naboran poput smrznutoga lista. Osim svoga znaka umjesto potpisa, nikad nije naučio pisati. Bio je dobar ratnik, hrabar i pošten, jahao je od Kanade do Colorada, od Washingtona do Minnesote. Ali otkako se vratio u rezervat, nije izišao iz njega.

— Čini mi se da, hej... što je to?!

Konji su se prestrašeno trgli. U slijedećem trenutku Shannahan skoči iz sedla i potrči prema grmlju na rubu ceste. Na travi je ležao čovjek.

— Bob, dođi ovamo! — vikne Shannahan. — Čovjek, pogođen u leđa! Čini se iz zasjede.

Ležao je, licem na zemlju, s desnom rukom podvučenom ispod sebe, a mjesto na rani, gdje je ušao metak, bilo je jasno vidljivo. Kad su ga podigli, Shannahan opazi da je desnom rukom grčevito stiskao držak staroga vojničkog pištolja, napola izvučenog iz futrole. Čovjek zastenje. Shannahan pogleda u njegovo blijedo lice iz kojega je polagano odlazio život. Nije vjerovao svojim očima.

— Dunk! — poviče uzbuđen.

Samo jedna riječ, ali u tonu glasa bilo je mnogo toga sadržano. LaFontise oštro pogleda Shannahana, a zatim

bez riječi krene prema potoku. Slijedećeg trenutka već se vraćao sa šeširom punim vode.

— Poznaš ga? — upita i klekne kraj ranjenika.

— To je Duncan Hauswirth — uzvikne Shannahan. — On me učio jahanju, pošto je ubijen moj otac, i učio me rukovanju revolverom.

Dok je Shannahan podizao glavu oněsviještenoga prijatelja, LaFontise podigne šešir do njegovih usta. Voda se prolje po blijedom licu i Hauswirth zastenje i otvori oči. Pojavio se za trenutak bezizražajan pogled, a zatim bol zasjeni zjenice. Kad je popio gutljaj vode, na licu mu se pojavi izraz prepoznavanja, a usta mu se razvuku u beskrvan osmijeh.

— Sam! — promuća slabim glasom. — Sam, dječaće!

— Što se dogodilo, Dunk? — upita Shannahan promuklim glasom.

— Nisam ih mogao vidjeti — šapne. — Tko bio da bio, ali mislim da znam. — Bijes i strah miješali su se u njegovu glasu.

— Slušaj, Sam — dahtao je. — Moram govoriti što brže. Osjećam da je kraj. Dvije stvari, moram ti reći...

Držao se na životu samo snagom volje.

— Uvijek si bio prijatelj Indijanaca, Sam, kao i ja, iako sam imao neke razmirice s njima. Dvije sam godine živio u ovom rezervatu. Ravna Strijela i ja bili smo prijatelji od malih nogu. Sada postoji zavjera da se rezervat otvori naseljenicima, da istisnu Indijance. Krađa i prijevara!

Popije gutljaj vode, i nasloni se na Shannahanove ruke.

— To radi Gertney i njegova sjena Rees Hosty, potpomognut agentom Nikkom Duffyjem. Ja sam to nanjušio, i evo me, gdje sam, ubili su me. Obećaj mi da ćeš se boriti protiv tih smrdljivaca, Sam.

— Obećajem — odvrati Shannahan smrknuta lica. — Odmori se, prijatelju.

— Sad mi je lakše — Hauswirth zatvori oči, stenjući, i Shannahan pomisli da je gotovo. Zatim ponovno otvori oči i podigne glavu, tražeći pogledom Shannahanovo lice.

— To je samo jedan dio toga. Ti se sjećaš moje kćerke Dot, Sam?

— Naravno, Dunk. Što je s njom?

— Gertney je proganja, uvijek me mrzio, od onda kad mi je učinio onu svinjariju. Ona je bila sa mnom, oteli su je... bojim se. — Glas mu se prekine na trenutak. — Nadi je, bojim se. — Hvatao je zrak, teško dišući. Najednom mu glava klone. LaFontise, pogledavši u Shannahan, kimne glavom. Shannahan polako spusti mrtva prijatelja na zemlju.

— Ubijen — procijedi glasom iz kojeg je nestala sva dobroćudnost. — A njegova je kćerka oteta.

— Rekao bih da se sve to dogodilo možda prije jednog sata — reče LaFontise. — Ubojica je ovdje čekao da naiđu. Zatim je pucao. I dok je djevojka trčala prema svom ocu, on je iskočio i zgrabio je. Zatim ju je odvuкао do konja, ubacio se s njom u sedlo i odjahao. Možemo ih slijediti po tragovima.

Shannahan je za trenutak sa žaljenjem gledao u mrtva čovjeka, zatim kimne glavom. Nije sumnjao u LaFontiseov zaključak. Mladi Indijanac mogao je čitati tragove poput tiskane stranice.

— Vrlo je vjerojatno da taj smrdljivac ne računa s potjerom, barem ne još sada. Ne možemo ništa više učiniti za Dunka, a najmanje ovdje. Najbolje je da odmah krenemo za njihovim tragovima, kao što je on želio.

Bacili su se u sedla i krenuli. Trag je uskoro napustio stazu i u velikom luku skretao prema bregovima.

— Jesi li poznavao djevojku? — upita LaFontise.

Shannahan potvrdi glavom.

— Poznavao sam Dunka cijeli život, ali se nikad nisam sreo s Dorothy. Sada će imati osamnaest godina, čini mi se da je ljepotica. Vidio sam njezinu sliku od prije nekoliko godina.

— Taj Gertney, rekao je da ga je Gertney mrzio otkad mu je napravio onu svinjariju. Što je to bilo?

— Bili su ortaci prije nekoliko godina. Gertney je onda bio posve mladi momak. Dunk je pronašao zlatnu žilu. Koliko sam razumio, Gertney ga je prevario prilikom podjele. Bila je to

prilično velika svota. Što je još gore, ostavio ga je da skapava u pustinji.

— Gad — promrmlja LaFontise. — A taj je Gertney sada umiješan u ovo s rezervatom zajedno s Hostyjem i Nikom Duffyjem. Hostyja smo vidjeli. Nick Duffy je agent zadužen za rezervat. Čini mi se da sam već čuo za Gertneya prije, ali ne znam kamo da ga smjestim.

— Znam! — Shannahanov glas bio je tvrd. — Ima novca, ali nema savjesti. Ovakvo ili onako, uspinje se brzo u politiku.

— U politici? Mislis, pa naravno, on je pomoćnik sekretara ministarstva unutrašnjih poslova!

— Da. A ministarstvo unutrašnjih poslova ima upravu nad rezervatima. I Gertney je baš sada ovdje, kad postoji plan, s ugovorom ili bez ugovora, da se ovaj rezervat otvori naseljencima. Sve se podudara.

— Čini se da smo u pravo vrijeme došli u ovaj kraj, Sam.

— Da. A Ravna Strijela?

— To je moj djed. Robert LaFontise treći u sadašnjoj generaciji. Da je njegov djed otišao natrag u Francusku, bio bi markiz, ili tako nešto.

— To postaje zanimljivo — reče Shannahan. — A i tragovi postaju svježiji.

— Ima jedna stara, napuštena koliba na milju odatle — prisjećao se LaFontise. — Vjerujem da ćemo ih tamo naći.

Sam Shannahan je veoma točno opisao Nillo Gertneya, pomoćnika sekretara ministarstva unutrašnjih poslova, čovjeka s mnogo novca, ali bez savjesti, koji je brzo napredovao u politici. Nillo Gertney bio je veoma ambiciozan i hlepio je za moći i novcem. Prošao je tvrdu školu. I sada u trideset i petoj godini postojalo je malo trikova koje nije poznavao.

On je bio, što se u običnom govoru kaže, politički slučaj. Pomoću veza i poznanstava uspio je da bude imenovan na sadašnji položaj. Bilo je neosporno da je bio sposoban za dužnost. Ali i u tom kratkom vremenu predstvaljao je glavobolju za sekretara, koji je, da ga se riješi, otputovao u Evropu.

Gertney je bio zadovoljan odlukom svoga šefa. Za njegove odsutnosti bio je vršilac dužnosti sekretara. Već kao pomoćnik uspio je povećati svoju moć i imetak. Njegovi planovi približavali su se ostvarenju. Gertney je jahao sa smiješkom na širokom licu, zadovoljan sam sa sobom.

Prisjećao se kako je prije nekoliko tjedana, došavši ovamo u rezervat, otkrio Duncana Hauswirtha, živoga i zdravog, što je izgledalo posve nevjerovatno. Hauswirth čak nije pokušavao da dobije natrag svoj dio zlata, za koji ga je Gertney prevario. Istina je da ne bi uspio, ali mnogi bi to pokušali iz osвете. Hauswirth, pobožan pošt-ovalac Biblije, prezirao je novac, koji mu nikada nije mnogo značio.

Ali zlato je mnogo značilo Gertneyu. To je bila otskočna daska s koje je prigrabio vlast. Sad je bilo najvažnije da se riješi Hauswirtha. Gertney je pokušao pružiti maslinovu grančicu, pričajući vjerodostojne priče o prošlim događajima, ali Hauswirth ih je smjesta proglasio lažima. Odbio je Gertneyevu ponudu u novcu, smatrajući to potkupljivanjem.

Gertney je imao dva razloga da kupi šutnju svoga prijašnjeg ortaka. Hauswirth je nekako doznao za njegov plan da se rezervat otvori i proda naseljenicima i smjesta je podigao veliku buku. Uvijek je bio borac za pravdu, kako je nazivao sebe, i smatrao je da njegovi prijatelji Indijanci moraju biti tretirani na isti način kao i bijeli čovjek.

Starčev jezik bio je oštar. Trebalo ga je ušutkati jednom zauvijek. Ako se to nije moglo postići novcem, jedini siguran način je ubojstvo.

Gertneyev drugi razlog bio je više lične prirode. Sjećao se Hauswirthove kćeri od prije nekoliko godina. Djevojčica je postala oćaravajuća ljepotica, divlja i dražesna. Iako se školovala negdje na istoku, ostala je mala, neiskusna djevojčica u mnogim stvarima. A iskusan Gertneyu odmah je bilo jasno da je on na nju ostavio utisak, kao što je i ona ostavila na njega.

Izvjesno je da nijedna druga žena nije privukla toliku njegovu pažnju kao ona. Zauzvrat je ostala pod doj-

mom njegova položaja u ministarstvu i povoljno je primila njegovu ponudu za odštetu njezinu ocu. Vjerovala je u njegove priče o prošlim događajima. Hauswirth je bio nemoćan da je razuvjeri.

Tako je Gertney donio zapanjujuću odluku, da se oženi njome. Ona je, uostalom, bila ljepotica i nadarena, krasila bi svaku kuću u koju bi došla, i u glavnom gradu. To bi podiglo njegov ugled i prekinulo sva ružna ogovaranja koja su se plela oko njega. Ali je njezin otac bio glavna zapreka u ostvarenju toga plana. Tako je pothvat koji je poduzeo toga popodneva pojednostavnio stvar.

Pažljivo je izabrao svoga čovjeka za taj posao. Bio je to, probisvijet imenom Goodman, koji bi za novac uradio sve.

Goodman je ubio Hauswirtha i na znak Gertneya, koji je bio sakriven u blizini, ugrabio Dorothy i odveo je silom u udaljenu kolibu. I tada će se, Gertney pojaviti da je spasi iz ruku otimača i postigne njezinu vječnu zahvalnost. Bio je to savršen plan bez greške.

Ispred kolibe stajao je osedlan konj sa spuštenim uzdama. Bilo je to udaljeno mjesto u pustom kraju, a stara je koliba već pokazivala znakove raspadanja. Jedan je prozor bio zabijen daskama, vrata su bila širom otvorena, a ispod prozora rasla je trava, koja je stigla do vrata i prekrila nekad utabanu stazu.

Shannahan pogleda svoga prijatelja. Obojica sjašu. Zatim se bez riječi, u krugu, počnu približavati kolibi, svaki sa svoje strane. Kad se Shannahan približio vratima, pojavi se i LaFontise sa stražnje čistine.

Shannahan na časak pomisli na oružje. Čovjek koji je oteo djevojku vjerovatno je bandit i ubojica i mala je mogućnost da neće pucati da ubije. Ali ni Shannahan ni LaFontise nisu u posljednje četiri godine nosili oružje, a dok su bili u Antelopeu, nisu ni pomislili na to. Moraju računati na iznenađenje i raditi brzo i sigurno.

Kroz vrata ugledaju muškarca i djevojku u sredini sobe, djevojku u naručju muškarca. Krupan, surov muška-

rac, koji bi i bez revolvra zadao mnogo neprilika. Shannahan se trgne. Kad se muškarac okrenuo, čuvši šum iza sebe pogodi ga strahoviti udarac u bradu.

Sam Shannahan bio je dobar borac, izvežban u tvrdoj školi. Četiri je godine bio član boksačke ekipe na sveučilištu, a posljednje godine i njihov kapetan. Naučio je mnogo u tom grubom sportu.

Zato je i računao na to da prvi udarac bude iznenađan, snažan, poput groma. Muškarac je bio krupan, građen poput bureta i imao je nešto od grube dražesti grizzly medvjeda. Iznenađenje je bilo potpuno. Primio je udarac u bradu, zateturio na petama, a zatim mu se koljena odsjekoše i on klone na zemlju, ošamućen i bespomoćan.

Shannahan je bio zadovoljan. Dugo nije tako uživao u udarcu. Nije samo osvećivao ubojstvo svoga prijatelja, već je i djevojku spašavao iz nevolje. Pogledao je prema njoj, očekujući da vidi zahvalnost na njezinu licu.

Međutim, ono što je vidio bila je cijev vojničkoga revolvra uperenog u njega. Revolver je držala ona, a njezine su oči ljutito sijevale.

— Vi, vi — vikala je. — Kakav je to naćin udariti ćovjeka?

Shannahan je bio zapanjen. Dorothy Hauswirth zaista je bila lijepa, ćak i kada je bila ljutita. Bob LaFontise stajao je na vratima i promatrao, zabavljajući se.

— Zašto da ga ne udarim? — bunio se Shannahan. — Zar niste željeli da vas oslobodimo?

— Oslobodite? — ponovila je slabim glasom i nesigurnim pogledom pogledala obojicu. Zatim se ponovno razljuti.

— Što hoćete time reći, da me oslobodite? To je upravo uradio ovaj gospodin, spasio me od one divlje zvijeri koja me otela!

Shannahan je nijemo zurio u nju. To je bila posljednja stvar koju je očekivao. Spustila je revolver, a ćovjek na podu počeo se micati podižući se na laktove.

— Gospodin je Gertney stigao prije deset minuta — doda Dorothy. — Zgrabio je ćovjeka, koji me oteo, vezao ga

i izbacio napolje. A zatim, a zatim ste došli vi — završi neuvjerljivo.

Njezine su rijeći mnogo više odavale nego što je mislila. Shannahan oštro pogleda u Gertneya. Tako dakle!

— Znaći, vi ste Gertney? — upita ćovjeka koji je u međuvremenu već stajao na nogama. Ne čekajući odgovor, okrene se k djevojci.

— A vi ste Dot Hauswirth, naravno. Vidio sam vašu sliku od prije nekoliko godina. Našli smo vašega oca gdje umire. Rekao je da su vas oteli i zaklinjao nas da vas oslobodimo.

U očima djevojke pojave se suze. Gledala je u Shannahanovo lice i ćitala istinu na njemu.

— Rekli ste da je moj otac umirao?

— Umro je na mojim rukama — tiho reće Shannahan. — On je mnogo znaćio za mene. Bio mi je prijatelj od malih nogu. Ja sam Sam Shannahan.

Ona je ćula za njega. Iznenada pocveni, videći da još uvijek drži revolver u ruci. Pruži ga šutljivom Gertneyu.

— Oprostite! Naravno, ćula sam oca da govori o vama, gospodine Shannahan. Evo, uzmi svoj revolver, Nillo. On mi je dao revolver — objasnila je kratko.

Dokaz da je Gertney bio vješt u svojim postupcima uslijedio je odmah. Do sada nije progovorio ni rijeći, zadovoljavajući se time da se podigne na noge, da rukom nježno protirja vilicu i sluša. Sad se smješкао i ispružio ruku.

— Imate udarac poput razbješnjele mule, gospodine Shannahan — reće. — Prirodno je što ste pogriješili pod takvim okolnostima. Rekli ste da je stari Hauswirth bio vaš prijatelj?

— On me ućio jahanju i pucanju iz pištolja — odvraći Shannahan, praveći se da ne vidi ispruženu ruku. — Ćuo sam o vama — doda na kraju.

Gertneyevo lice poprimi ružnu grimasu i on spusti ruku. To je bila objava rata.

Shannahan je bezobzirno nastavio. — U Antlopeu smo Bob LaFontise i ja vidjeli veliku grupu ljudi. Nije mi se svićalo što su govorili o Indijancima i njihovoj zemlji. Govori se da će se rezervat predati doseljenicima. Ako su

to samo govorkanja, tada me vi, kao službenik ministarstva unutrašnjih poslova, možete točno obavijestiti.

Gertney je iznenada uočio da pred njim stoji opasan čovjek, mnogo neučasniji nego što je bio Hauswirth, čovjek koji se pojavio baš u trenutku kad je pomislio da su sve zapreke uklonjene.

Iz načina na koji je Dorothy promatrala sad jednoga sad drugog, bilo mu je jasno da ona polaže veliku važnost ovom razgovoru. Pod svaku cijenu htio je izbjeći predmet toga razgovora sve dok ne postigne njezinu zahvalnost za spasavanje od otimača. Bilo mu je teško da zadrži prirodnu svojega glasa.

— Svakako, mogu vas obavijestiti, gospodine, ako je to razlog vašoj nepomirljivosti. Bilo je govora o tome. — Razmišljao je brzo i odlučno da će dio istine biti uvjerljiviji nego nijekanje, za koje bi svatko, uključujući i Dorothy, znao da je lažno.

— Priznajem: da postoji osnovica. Predmet je bio neko vrijeme na razmatranju u Washingtonu. Radi toga sam ovdje po službenoj dužnosti kao zamjenik sekretara. Može biti da će dio rezervata biti otvoren za doseljenike. Kao bijelac, gospodine, vi i vaš prijatelj znat ćete cijeniti...

— Ja nisam bijelac — odsiječe LaFontise. — Već me danas drugi put optužuju zbog toga. Ja sam Indijanac, iz ovoga rezervata.

Gertney ga zbunjeno pogleda. Proguta pljuvačku i nesigurno nastavi.

— Po načinu vašega odijevanja i po govoru, gospodine, nitko ne bi to rekao. Dopustite mi da vam obojici čestitam. Kao obrazovani ljudi vi ćete, bez obzira na ostale motive, razumjeti da u ovoj našoj slavnoj republici svi mi moramo uvijek činiti sve najbolje.

— Nije potrebno da držite političke govore — prekine ga Shannahan.

— Pokušavam odgovoriti na vaše pitanje, gospodine — ljutito odvrati Gertney. — Ili možda ne želite odgovor.

— Želim ih nekoliko. Kako je moguće da ovaj rezervat, svečanim ugovorom garantiran Indijancima da će biti nepovrediv sve dok rijeke teku i trava raste, kako je moguće da s takvim

ugovorom, dakle, bude otvoren put za doseljenike?

Gertneyu se užare obrazi. — Vjerujem da je nekoliko takvih fraza, koje ste spomenuli, bilo u ugovoru, gospodine. Ali dokument nije savršen. Ako dođe do takve odluke, ona se može zakonito provesti.

Shannahan je sumnjao. Lako je moguće da u zakonu postoji neka rupa kroz koju se ljudi poput Gertneya mogu provući. — Da li je to tako ili nije, gospodine Gertney, nije važno, postoji moralna obaveza i za ljude i za vladu. Ako je ugovor mogao biti nesavršeno sastavljen, kao što vi kažete, ja sam siguran da je to više rezultat neznanja svih prisutnih, a ne namjere. Vjerujem da su Indijanci, u prepuštanju izvjesnih nasljednih prava u zamjenu za garanciju ove zemlje, potpisali ugovor u dobroj vjeri. Kao građanin ove republike ne bih volio pomisliti da je moja vlada učinila manje.

Gertney se uzvrpoljio. Osjećao se nelagodno. — Započinjete apstraktnu diskusiju, gospodine Shannahan. Ne bih želio suditi o motivima ili o pomanjkanju motiva kod drugih ljudi osim kod sebe. A ja sam samo predstavnik vlade u toj stvari.

— Tako to ja i shvaćam — složi se Shannahan. — Vi ste pomoćnik sekretara i rješavate taj predmet. Vi donosite konačnu odluku. Ako vaša preporuka glasi da se odluke ugovora moraju pošteno održavati, one će se održavati. A ako predložite da se ugovor prekrši i da Indijanci budu prevareni, vlada Sjedinjenih Država pojaviti će se kao lažac. Mene zanima što ćete vi učiniti?

II

— Naš pomoćnik sekretara svijao se kao crv na udici — nasmije se LaFontise. — Mnogo je govorio i petljao. Sam, ali mislim da nije uspio nikoga prevariti, čak ni gospođicu Hauswirth. A ona je jedina osoba koju je htio nasa-

mariti. Shvatio je da nas ne može nasamariti.

— Govorio sam i za njezino dobro — odvratila Shannahan. — Vješto je bacao udicu, ali ipak smo posijali sjeme sumnje u njezinoj glavi.

— To je puzav tip, Sam. Dobio si opasnoga neprijatelja. Ako je maknuo staroga Hauswirtha jer mu je bio opasan, to isto učinit će i s tobom nakon jučerašnjeg dana.

— Bit će sretan ako me pogodi prvim metkom — reče Shannahan. — Volio bih vidjeti obješena čovjeka koji je ubio Dunka.

— Naravno, Gertney ga nije vezao konopcem — reče LaFontise. — Ako toga unajmljenog ubojicu preda da ga osude na vješanje, taj bi mogao progovoriti i odati tko ga je platio. Gertney ga je izvukao iz kolibe i naredio mu da se gubi. Budući da znamo tko je on, ubojica će nastojati da održava povelik razmak između sebe i zakona.

— Gertney je pravi krivac — progundala Shannahan. — Neću imati mira dok je na slobodi.

— Stigli smo — reče LaFontise. — Pogledaj, to je moj dom.

Pred njima se pružao vanredan prizor. Stajali su na vrhu brljega. Ispod njih, usred dva stoljeća starih borova, prostirala se dolina na čijem su jednom kraju bile podignute zgrade rezervata. Kuće su bile načinjene od drvenih balvana i slobodno porazmještene u okolici. Potok, koji je tekao kroz naselje, blistao je na suncu poput srebrne niti. U daljini su se vidjeli vrtovi i zelena obrađena polja. Na livadama su pasla goveda i konji.

Doista, raj na zemlji!

Krenuli su do naselja. Bilo je Indijanaca koji su nosili gunjeve, ali je bilo i onih koji su se oblačili kao bijelci i marljivo radili na poljima. Utjecaj odlučnih i savjesnih ljudi bio je očit. Dajući im dobru zemlju, pravedan postupak i priliku, Indijanci su se iskazali. Sam LaFontise bio je primjer što se može očekivati od njih.

— Eno moga djeda — LaFontise pokazao rukom na žilava i uspravna starca, čija je kosa tek tu i tamo bila prošarana sjedinama. Nosio je gunj i kao ukras cijeli niz šarenih zrnaca oko

vrata. Shannahan je odmah shvatio da je starac važna osoba u rezervatu.

Njegovo se lice razvuče u osmijeh dobrodošlice kad ugleda LaFontisea. Srdačno ga pozdravi, a zatim se rukuje sa Shannahanom. Govorio je engleski.

— Sjednimo na sunce — predloži i odvede ih do klupe pokraj kuće. — Sunce je dobro za moje stare kosti — doda sa smiješkom.

Neko su vrijeme razgovarali o objektivskim problemima, o školovanju i Shannahanovim planovima. Zatim LaFontise ispriča jučerašnje događaje.

— O čemu je riječ? — upita LaFontise. — Nisam čuo ni o kakvom ustupanju rezervata doseljenicima dok nisam stigao u Antelope. A to što sam čuo zvuči ozbiljno.

— I jest ozbiljno — reče Ravna Strijela. — Nisam znao da je Dunk Hauswirth ubijen. Bio je moj prijatelj. Vrlo dobar prijatelj.

Zašutli na časak i zagreda se u daleke modre planine, zatim nastavi: — Kao što kažeš, taj Gertney je đavao. Moćan je i zna što hoće. Što se tiče naše zemlje, Dunk je razgovarao sa mnom. Mnogo je puta mjesec izišao dok je Dunk uspio otkriti o čemu se radi. Znao je da Gertneyu ne treba vjerovati.

— Kako sada stvari stoje? — upita Shannahan.

— Loše. Gertney ima namjeru da doseljenicima proda trideset tisuća hektara najbolje zemlje u rezervatu. I to uskoro. Doseljenici će dobiti prava imanja, oko šezdeset i pet hektara otpada na svakoga.

— Trideset tisuća hektara — zapanjio se LaFontise. — Pa to je više od polovine rezervata.

— Da. I to najbolje zemlje Dunk mi je rekao da Gertney ima namjeru da za svoj ranč uzme četiri tisuće hektara zemlje.

— Znači da ima zemlje za oko pet stotina doseljenika — izračunao je Shannahan. — A upravo sada ih ima dvaput više koji u gradu čekaju na priliku.

— Svaki ih dan ima sve više, dolaze kao muhe na med — reče Ravna Strijela. — Čekaju dan kada će to započeti.

— Ali kako Gertney zamišlja da će to proći? — ustrajao je Shannahan. — Ugovor...

— Ugovor je bio u redu, kad smo ga potpisali. Ali Gertney je našao rupu. Dunk mi je sam to rekao prije dva dana. Imao je namjeru da ode u grad i pokuša sve to zaustaviti. Međutim, do grada nije stigao.

Iza tog ubojstva, dakle, skrivala se životna potreba. Shannahan je čekao.

— On nije znao koju je rupu Gertney našao u ugovoru — nastavi Ravna Strijela. — Ali je rekao da mu ta rupa daje pravo da nastupa u ime vlade i da dio rezervata otvori doseljenicima. To možda nije zakonito, ali zar je to važno? — Ravna Strijela slegne ramenima. — Ako to učine i uzmu zemlju, nitko ih više neće otjerati.

Kad je pala noć, Shannahan je razgovarao i s drugima i uvjerio se da je stari poglavica više nego u pravu. Zakonito ili ne, ako doseljenici uzmu zemlju nitko ih više neće moći otjerati. Nastat će krvoproliće, doći će voj-ska, vodit će se dugi sudski sporovi. Uvijek ista priča.

Ali ako se podigne dovoljno buke oko toga, Gertney će možda morati odstupiti. Možda treba stupiti u dodir s nekom utjecajnom osobom u Washingtonu i tako poremetiti plan prije nego što se počne ostvarivati.

— Tako je! — uzvikne Shannahan. — On je pomoćnik sekretara. Treba da odemo do samoga sekretara i da zahtijevamo da se tome stane nakraj. Hajdemo Bob! Idemo u Antelope, poslat ćemo brzojav u Washington.

— Taj sekretar — upita LaFontise kad su odjahali iz rezervata — kakav je čovjek?

— Ne znam mnogo o njemu — prizna Shannahan. — Čuo sam da je poštenjčina. Zato se čudim što za pomoćnika ima čovjeka poput Gertneya.

— Čini mi se da pomoćnike ne biraju njihovi pretpostavljeni, kad se radi i političkim imenovanjima — podrugljivo reče LaFontise. — Ali vrijedi pokušati.

— Poduzet ćemo sve — reče Shannahan. — Obćao sam Dunku da ću se

boriti. Imam utjecajnog prijatelja u Washingtonu, senatora Reardona.

LaFontise podigne obrve. — Nisam znao da si prijatelj senatora Reardona. Kako to?

Shannahan se nasmije. — Reardon je bio kauboj. On i moj otac bili su dobri prijatelji. Prije nekoliko godina dotjerao sam stoku iz Teksasa za njegov ranč.

— Trebat će nam zalista utjecajni ljudi. Senator Reardon je...

Najednom odjekne pucanj. Shannahan skoči sa sedla i baci se na zemlju. Nije bio ranjen, ali metak je pogodio njegova konja, koji je uz divlje ritanje pao na zemlju. Shvatio je da je metak bio namijenjen njemu. Otpuzio je četveronoške do umiruće životinje.

LaFontise je već jurnuo u pravcu odakle je došao pucanj. Lomljenje grana u grmlju ukazivalo je na nečiji bijeg. Popevši se na uzvisinu opazi jahača koji je nestao u gustoj šikari.

— Postalo mu je jasno da je od sebe napravio savršenu metu. I da nije bio naoružan. Odjaše natrag do mjesta na kojem je stajao Shannahan i gledao stisnutih usana u svoga ubijenog konja.

— Počeli su. Moramo se zaštititi. U gradu ćemo nabaviti oružje.

U Antelopeu je zujalo kao u osinjem gnijezdu, iako je već bilo kasno uvečer. Posvuda su bili ljudi gladni zemlje i novaca.

Bila je kasna jesen. Hladnoća je polako nadolazila i označavala promjenu vremenu. U zoru će bijelo inje prekriti zemlju.

Trgovine su bile otvorene. Ušli su u prvu prodavaonicu oružja i kupili pištolje i rečeničke s mečima. Shannahan se opase i zategne pojas.

— Kad sam prošlog proljeća završio školu, mislio sam da neću nikada trebati ovo — priznao je. — Sada imam osjećaj da sam dobro obučen.

LaFontise je kupio pušku Winchester 30-30. Volio je tu vrstu oružja, naročito puške s dugom cijevi.

U malom restoranu, u kojem su popili kavu, dobili su obavijest gdje mogu potražiti poštanskog činovnika. Morali su dobro lupati na vrata da ga probude i izvuku iz kreveta. Pojavio

se u dugoj noćnoj košulji s aureolom uvrijeđenog dostojanstva.

— Zar nemate vremena po danu, zar morate smetati noću? — gundao je srdito. — Nema vlaka sve do sutra popodne, ako ste htjeli to doznati.

— Ne, nije to — reče Shannahan i gurne mu pod nos zlatnik koji je zablistao na mjesecini. — Zao nam je što vam smetamo, ali je veoma hitno. Moramo poslati brzojav.

Ljutito lice poštanskog činovnika pretvori se u ljubazan osmijeh. Zgrabi zlatnik i iskusnom kretnjom protrlja ga između palca i kažiprsta.

— Gospodo — reče srdačno — bit ću kraj vas čim nevučem hlače.

— Ja ću pisati, a vi počnite kucati — reče Shannahan kad su se našli pokraj brzajavnog uređaja.

Činovnik štirom otvoril oči kad je ugledao naslov. — Senator Sjedinjenih Američkih Država, eh? — promrmlja. — Čuo sam da je taj Reardon priličan smotak.

— Da li je linija u redu? — upita Shannahan.

— Mora biti. U ovo doba noći ništa se ne događa.

Shannahan jezgrovito objasni situaciju. — Treba smjestiti djelovati da se spriječi najgore. — Brzojav je završavao: — Hitno razgovarati sa sekretarom. Javite mi. Sam Shannahan. — Čekali su dok se poruka otkucala. Činovnik podigne ozbiljno lice.

— Želim vam reći u povjerenju, kako se nadam da će to uroditi plodom. Nalazim se ovdje sedam godina i vrlo dobro poznajem mnogo Indijanaca. To je velika sramota, ukrasti zemlju ispod njih. Ali ja sam državni službenik i ne smijem iznositi svoje mišljenje. Mislite li da možete zaustaviti Gertneya?

— Reardon će pokušati sve što može — odgovori Shannahan. — On je veoma uporan i tvrdoglav.

— Već je pola noći. U Washingtonu su dva sata po ponoći, što znači da svi spavaju i nitko neće htjeti smetati senatora s brzojavom. Mirne duše mogu kod kuće odspavati do jutra.

Krene prema vratima, zatim stane na časaak, kao da razmišlja. Tada im se obrati: — Gdje ćete spavati, mom-

ci? Moram priznati da djelujete kao osobe od povjerenja. Možete preko noći ostati ovdje, ako vam se dopada. Nemojte svijetliti i ne pokazujte se da ne doznaju drugi. Inače ću imati gužvu.

LaFontise mu zahvali. Legnu na pod. Dan tek što je svanuo, kad je uređaj počeo davati signale. LaFontise ustane, pride brzojavu i uhvati za tipku.

— Naučio sam tu stvar prije nekoliko godina — objasni iznenađenom Shannahanu. — Možda sam malo nespretan. To je Washington, u redu je.

Započeo je pisati, dodavajući redom listove papira Shannahanu, kako je poruka stizala. Senator Reardon bio je zadubljen u poker kad je stigla poruka. Smjesta je ustao kada je pročitao brzojav. Ostatak noći bio je veoma zaposlen. Budio je iz sna visoke činovnike ministarstva i zauzimao se za stvar.

Reardon je bio uznemiren. U Washingtonu je bio poznat kao prijatelj Indijanaca. Uvijek je zagovarao pošten stav prema njima. U senatu, u svojim govorima, mnoge je činovnike, zadužene za indijanske rezervate, nazvao nesposobnima i nepoštenima.

Govorkanja o tome što se događa na zapadu doprla su i u Washington, objasnio je u brzojavu, ali to je teško bilo dokazati. Ogorčen je. Pokušat će nešto učiniti.

— »Još sam jednom pregledao ugovore«, brzojavio je. »Postoji pukotina u ugovoru.«

A ta pukotina, čini se, dala je sekretaru ministarstva moć da učini ono što je Gertney predložio: da rezervat otvori doseljenicima.

Slijedeća poruka ukazivala je na svu težinu položaja.

»Sekretar se nalazi na putovanju po Evropi, a Gertney je njegov zamjenik, sa svim ovlastima. Šaljem brzojav sekretaru. Obavijestit ću te.«

Nije im preostalo drugo nego da čekaju. U času kad su kroz prozor opazili činovnika kako dolazi, uređaj je dao znak i LaFontise preuzme poruku.

»Jake oluje na Atlantiku, prekinut kabel. Ne mogu javiti sekretaru. Skupština ne zasjeda, ne mogu ništa podu-

zeti. Pokušat ću, ali ima malo izgleda dok ne dođem do sekretara. Obavještavajte me. Reardon.

Zvukovi trube odjekivali su hladnim jutarnjim zrakom. Nizovi vojnika u plavim uniformama stajali su u stavu mirno dok se uzdizala zastava i vijorila na istočnom vjetru.

Kraj prozora svoga ureda stajao je zapovjednik vojne posade major Michael McLeod. Po svim pravilima trebao bi prisustvovati podizanju zastave, kao što je to uvijek činio. Toga je jutro, bez ikakvog objašnjenja, naredio svom zamjeniku kapetanu Fitzgeraldu da preuzme taj zadatak.

Mogao se izgovoriti bolešću, što bi bila istina. Bio je bolestan u duši. Nije baš slavno započeti dan spoznajom da si budala.

Za Mikea McLeoda nije bilo izbora. Radio je u najboljoj namjeri, ali to nije bilo opravdanje. Učinio je nešto što će ugroziti njegovu čast, možda čak i štetiti njegovoj karijeri. Prije pola sata iskrao se iz svoje vlastite kuće što je tiše mogao, s osjećajem krivnje. Znao je da u to vrijeme njegova sestra Kate priprema doručak u kuhinji i nije želio da sretne njezine jasne oči, pred kojima najvjerojatnije ne bi mogao sakriti svoju tajnu.

Naglo se okrenuo kad su se otvorila vrata. Ušla je Kate s doručkom. Miris vruće kave ispuni sobu.

— Nešto te muči, Michael — upita ga pripremajući stol za doručak. Da li je to u vezi s otvaranjem rezervata doseljenicima?

Uhvatio se toga poput slamke. To će biti uvjerljivo objašnjenje za njegovu zabrinutost, koja mu se ocrtavala na licu.

— Da, zabrinut sam. Ako se to dogodi, uvalit ćemo se u nevolju. Indijanci su uznemireni.

— Oni su u pravu — uzdahne Kate i sjedne na klupu. Kate je veoma lijepo izgledala sa svojih dvadeset i dvije godine. Posljednjih godina vodila je kućanstvo svome bratu, koji nije prestao da joj se divi. Glatko začesljane

kose boje rde, tanka i nježna, bila je izvor energije. Kad bi samo znala da je Sid u gradu!

— Može li se nešto učiniti da se tome Gertneyu stane na kraj? — upita ona. — Ti si zapovjednik vojske.

— Nemam vlasti nad ministarstvom unutrašnjih poslova, a najmanje u kakvom sukobu sa zamjenikom sekretara. Ako gospodin Gertney odluči da poduzme akciju, sve što mogu učiniti jest da poslušam naređenje.

— Jadni moj brate — nježno će Kate i poljubi ga u čelo, zatim pokupi, posuđe i stavi ga na pladanj. — Nije čudo što si klonuo duhom. To nije posao za vojnika koji imalo poštuje sama sebe.

— Ne, to nije posao za vojnika koji poštuje samog sebe — ponovi McLeod i nasmiješi kad je Kate zatvorila vrata za sobom.

Kad bih barem poštovao samog sebe, pomisli.

...

Njegove se misli vrate na događaje od prije nekoliko dana, na neočekivani dolazak Sida McLeoda. Sid je bio njegov polubrat, koji je uvijek dolazio nenajavljen i u najnezgodnije vrijeme. Sid je bio pristao momak, dok je Mike bio sumoran i neugledan; Sid je vodio veseo i bezbrižan život, za razliku od majora koji je bio strog i urvedan u svemu. U stvari, ljubazni i dragi Sid bio je nevaljalac i budala i uvijek je dovodio svoga brata u neprilike.

Među njima bilo je sedam godina razlike, kao između Sida i Kate. Sid je bio najmlađi, a tako se i ponašao. Mike i Sid odrasli su zajedno, dok je Kate živjela s tetkom negdje na istoku i jedva da je poznavala Sida.

Braća su izabrala vojsku. Sid je bio prilično nadaren, ali manjkao mu je osjećaj odgovornosti. Više nego jednom, za vrijeme svoga brzog uspona, kada je daleko iza sebe ostavio Sida, Mike je uspio spriječiti ga da ne zapadne u neprilike. Sve do onog časa kad je Sid bio premješten na drugu dužnost i prepušten sam sebi i kad Mike ništa nije mogao učiniti za njega.

Sidu je sudio vojni sud, bio je lišen čina i otpušten iz vojske. Povremeno bi se pojavljivao, ali nikada ovdje u Antelopeu. Prošla su tri dana prije nego što je major Mike doznao da je Sid u gradu. A zatim je stigla poruka zbog koje je zapovjednik napustio potajno svoju kuću i krijomice otišao u jednu od zloglasnih krčmi u gradu, u Powder Horn Saloon, čiji je vlasnik bio Rees Hosty.

Umotan u građansku kabanicu, ušuljao se na stražnja vrata i krenuo ravno u raskošno namješten ured. Tamo ga je čekao Rees Hosty, a zavaljen u stolicu sjedio je Sid McLeod, očiju podliivenih krvlju i blijeda lica. Pokušao se nasmiješiti, ali nije uspio.

— Čini mi se da vam ne trebam govoriti o vašem bratu, majore — započeo je Hosty grubo. — Rekao je da vi ne želite da se zna da je on u gradu. Kartao je s nama za veliku svotu.

— Kao što uvijek radiš, zar ne? — obrati se major Sidu.

— Imao sam prokletu slabu sreću.

— Koliko?

— Kartali smo cijelu noć — odgovori Rees Hosty. — Izgubio je četiri tisuće. Kad je igra prekinuta, priznao je da nema novaca. Nastavili smo igrati na riječ, jer je vaš brat, majore. Obećao je da će platiti.

— I sada ne može! U redu, Hosty, ja ću platiti.

Hosty ga pogleda ne trepnuvši okom. — Možda možete platiti. Ako dobijem novac, a on ode iz grada — zaboravit ćemo da se išta dogodilo. Znam kakav je to udarac za vas, majore. Ja sam razuman čovjek. Nije to vaša krivnja. I ja sam kockar. Možete mi platiti kad mi to bude odgovaralo, i na drugi način.

Hosty pride majoru i stavi mu ruku na rame.

— Mnoge će se stvari dogoditi u ovom kraju, majore. Za to će se pobrinuti moj prijatelj Gertney. Ponekad nastaju vremena kad je zgodno imati prijatelje. Na primjer, vi ste naš prijatelj, a mi vaši, eh? Imajte to na umu, majore. Ako stvari dobro krenu, možda ćemo zaboraviti četiri tisuće.

Gertney uđe užurbanim koracima u ured Reesa Hostyja, koji je u rukama držao hrpu ispisanih papira.

— Činovnik na poštanskoj stanici nije moj prijatelj — započne Hosty ustavši sa stolice. — Ali on ima pomoćnika, Jinks Gordyja, koji je dobar telegrafist, kad je pijan. Kad nema novca, ja mu pribavim viski. I tako mi je donio ove papire koje je jutros našao.

Kad je Gertney počeo čitati, Hosty dometne: — To nije pisao Jinks. Brzjav senatoru Reardonu napisan je Shannahanovim rukopisom. Ali kopiju senatorova odgovora nije pisao činovnik, kaže Jinks.

Gertney se naglo okrene Hostyju. — Što misliš time reći?

— Jinks kaže da je vidio Shannahana i njegova indijanskog prijatelja kako jutros izlaze iz pošte. Mora da su tamo čekali na poruku. Rekao bih da je jedan od njih primao poruku direktno preko žice, a taj Indijanac vjerojatno ju je pribilježio.

Gertney je časa razmišljao o posljedicama koje bi to moglo imati, zatim kimne glavom i nastavi čitati smrknuta lica.

— Davolski opasna poruka — promrmlja. — Nadam se da ću posao završiti prije nego što se netko uzbuni u Washingtonu. Srećom, stari je u Evropi, a mi ćemo svršiti s time prije nego što se on vrati. Ipak imamo sreću — prekinut je atlantski kabel.

— Ali taj Reardon... može li nam on naškoditi?

Gertney se namršti i odmahne glavom.

— Ne vjerujem. Ima velik utjecaj u parlamentu. Kada bi parlament sada zasjedao, vjerojatno bi izglasali neku zakonsku odredbu da me spriječe. Ali jer ne zasjeda, Reardon može samo bjesniti i ništa više. Prava opasnost je Shannahan. On je divlji Irac, bezobziran i spreman na borbu. Sigurno je da će pokušati još nešto.

— Ako mu dopustimo.

— Točno. Što je bilo s majorom?

Hosty mu ispriča.

— Mislio sam, ako dođe do komplikacija u tom poslu mogli bismo ga iskoristiti.

— Ti si pametna glava i to neću zaboraviti. Pozovi ga smjesta ovamo. Ne, čekaj! Bilo bi nezgodno da on dolazi u grad. Pođimo mi k njemu.

Major ih je opazio kroz prozor kako dolaze. Znao je cilj njihove posjete. Nisu gubili mnogo riječi.

— Ima jedna stvar koju želim — reče Gertney, dajući tim riječima na znanje da je Hosty samo njegov sluga. — Taj Shannahan izaziva neprilike. Želim da ga uhapsite i zatvorite nekoliko sljedećih dana. Da mi ga maknete s puta.

— Na temelju čega? — McLeodov glas bio je bezizražajan.

Gertney učini nestrpljivu kretnju.

— Nije važno. Važno je da ga maknete.

McLeoda obuzme ljutina, ali on ju je brižljivo sakrio.

— Bojim se da mora postojati razlog za hapšenje — reče. — Ja nisam policajac u običnom smislu te riječi. Vezan sam pravilima i odredbama. Naravno, kad bih imao povoda...

— Pobrinut ćemo se za povod — obećava Gertney. — Ali nakon toga očekujemo da nešto poduzmete. — S tim suhim upozorenjem Gertney se okrene i ode, Hosty za njime. McLeod je gledao za njima mrzeći samog sebe.

Iz razmišljanja trgne ga ulazak Sida, koji se drsko cerekao.

— Prevario sam stražare, Mike — smijao se Sid. — Dok su bili nečim zabavljeni, ja sam otprašio. Bolje da se javim tebi nego da budem talac. Nemoj se uzbuđivati. Nisam nikome rekao tko sam.

McLeod ga je gledao. Već je stvorio plan u glavi.

— Za pola sata odlaze poštanska kola — reče. — Otići ćeš u tim kolima iz grada. Savjetujem ti da se ne vraćaš.

— Pa to je jedino što želim — Složi se Sid. — Kad jednom odem, možeš im se nasmijati u lice.

McLeod je lično nadgledao odlazak poštanskih kola, zatim se vratio kući, gdje je našao sestru Kate.

— Idemo na izlet, Mike — najavila je. — I to sada, ti i ja. Želim da mi pokažeš dio rezervata koji još nisam vidjela. Zanima me koji će dio zemlje otvoriti za doseljenike, a koji će ostaviti Indijancima. Tebi će koristiti da provedeš nekoliko sati u prirodi.

McLeod se htio izgovoriti poslom, ali je na kraju pristao. Dobro će mu doći da se riješi briga na jedan dan, a osim toga neće ga moći pozvati da poduzme nešto protiv Shannahana dok bude odsutan.

Ljutio se na toga čovjeka. Zar Shannahan ne uviđa da bi sve to moglo loše završiti? McLeod se nadao da će ga prisiliti da ode iz grada dok još nije kasno.

Sunce je još uvijek sjalo. Vjetar je ogolio drveće a na zemlji je ležalo lišće u bogatim bojama kasne jeseni. Visoke topole zlatnožute boje provirivale su između zelenih borova. Potoci su žuborili i blistali, ispod plavkastih vrba. Divlje guske šarenih boja letjele su prema močvarama, a na rubu livade stajao je jelen.

— Sve će to nestati ako dođu doseljenici — tužno reče Kate.

— Bojim se da imaš pravo — potvrdi McLeod. — To je dio drevnog raja, a ljudi poput Ravne Strijeje pomogli su da tako i ostane.

— Pitam se da li taj Shannahan može nešto učiniti, — uzdahne Kate. — On mora da je prava ljudina.

— Nasrće na vjetrenjače — odvratila McLeod. — Jedno je biti idealist, a posve drugo stvaran.

Jahali su u velikom luku. McLeod je veoma dobro poznao rezervat i izabrao je pravac na kojem će Kate vidjeti ono što želi. Popeli su se na brežuljak. Pred njima je ležala pusta zemlja.

— Da li je i to dio rezervata? — upitala Kate.

— Da. Najlošiji dio. Zemlja je slaba, veoma tanki sloj ilovače. Nema mnogo vode, šuma je oskudna i ima malo trave. Bogata je zmijama i kojotima. Izgleda poput klina zabijenog u dobru zemlju, ali do sada nitko nije imao razloga da se potuži.

Kate ga oštro pogleda. — To je zemlja koju namjeravaju ostaviti Indijancima? Ta pustopoljina?

— Da, to je taj dio.

— Ali to je nasilje — poviče ona. — Nešto se mora učiniti. Nadam se da će Shannahan uspjeti.

McLeod nije odgovorio.

Bilo je vrijeme za jelo. Upalo je malu vatru pokraj potoka, pripremajući se da skuha kavu. Zastane u poslu s povikom negodovanja.

— Netko dolazi — reče ljutito.

— Ovdje ima mjesta za sve — podsjetila ga Kate.

Pojavi se pet jahača. Dva bijelca u pratnji trojice Indijanaca. Činilo se da će proći mimo njih, ali jedan od bijelaca okrene konja, sjaše i bez mnogo uvoda ispruži ruku.

— Ako se ne varam, vi ste major McLeod — reče. — Želio bih razgovarati s vama. Ja sam Sam Shannahan.

McLeod je zurio u njega. Zatim se oklijevajući rukuje s njim i okrene se da predstavi svoju sestru.

— Upravo smo razgovarali o vama i o naporima koje ulažete da biste spasili rezervat. Nadam se da ćete uspjeti.

— Zahvaljujem, gospodice McLeod. — Shannahan je bio ugodno iznenađen. Major je imao lijepu sestru. Predstavio je svoje pratioc: prijatelja LaFontise i tri Indijanca iz rezervata, među njima Ravnu Strijelu.

— Razgledavali smo kraj kako bih ga što bolje upoznao — dodao je. — Imate li što protiv da vam se pridružimo? Ponijeli smo hranu.

McLeod nije bio oduševljen. Osjećao se nesiguran uz toga čovjeka koji nije izgledao ni sanjar ni budala. Za nekoliko sati vjerojatno će morati postupiti protiv njega. Za to će se pobrinuti Gertney i Hosty. Prokletstvo, zašto je upao u tu nepriliku?

Shannahan i Kate dobro su se slagali. McLeod nikad nije vidio svoju sestru tako raspoloženu. Obrazi su joj se zažarili, oči iskrile, a smijeh joj je odzvanjao vedrinom. I Bob LaFontise, tih i miran, opazio je takvu promjenu kod svoga prijatelja. Izlet je prošao u ugodnom raspoloženju.

— Morate nas obavijestiti kako napreduju stvari, gospodine Shannahan, — reče Kate dok su se spremali za povratak. — Nadam se da ću vas uskoro vidjeti.

Shannahan donese iznenadnu odluku. — Ako nemate ništa protiv, Bob i ja odjahat ćemo s vama u grad.

Ni ovaj put McLeod se nije mogao suprotstaviti. Kate je odmah pristala. Ona i Shannahan jahali su otraga i razgovarali. Sprijeda, LaFontise i major su šutjeli.

Pala je večer i spremala se kiša kada su ugledali prve kuće Antelopea. Shannahan i LaFontise oprostili su se od njih.

— Loše vrijeme — okrene se major svojoj sestri. — Kiša će nam donijeti oluju.

— Gertney će imati vražjeg posla — odvrati Kate.

— Shannahan je na tebe ostavio snažan utisak — zadirkivao je McLeod.

Kate se nasmiješi ispod oboda šešira. — Dopada mi se.

McLeod opazi konja ispred svog ureda. To bi mogao biti Hostyjevi čovjek koji čeka na njega.

Njegov posilni potvrdi da je major imao dobar nos. Momak je čekao već jedan sat. Pogléd mu je postao drzak. kad se našao nasamo sa zapovjednikom.

— Šalje me Hosty — reče naduveno. — Naredio mi je da vam kažem dvije stvari, majore. Prvo, niste tako lukavi kao što možda mislite da jeste, a Hosty ne voli da ga se vara. Drugo, uhvatili smo vašeg brata i sada se nalazi pod ključem, gdje, to zna gazda. Držat će ga kao taoca jer žele biti sigurni da ćete izvršiti svoj dio posla. Postupat će dobro s njim, sve dok budete izvršavali svoju obavezu. Ako ne...

Rukom načini jasan pokret preko grla, zatim, podrugljivo pozdravi, okrene se na peti i izide.

* * *

Nick Duffy gledao je svoga posjetio- ca ribljim očima koje su se gubile u debelom i masnom licu. Njegov se glas nikada nije odlikovao srdačnošću.

— Svakako da mi je drago što vas vidim, gospodine. Uvijek sam sretan kad upoznam nekoga kome je dobrobit naše crvene braće prirasla srcu. Poklonio sam najbolje godine života njihovoj stvari, gospodine Shannahan.

— Jeste čitali Bibliju, gospodine Duffy? — prekine ga Shannahan, dok je

Duffy sumnjičavo žmirkao očima zatečen pitanjem.

— Bibliju? Ovaj, da to jest, mogu reći da je to plemenito djelo Biblija! Dufko joj se divim. Njezino uzvišeno učenje.

— Baš to hoću reći. Negdje u toj knjizi piše da će ljude suditi prema djelima, a ne prema riječima. Ako ste zaista prijatelj Indijanaca, zašto niste prosvjedovali u Washingtonu protiv te namjerne krađe zemlje u rezervatu?

Duffy je zalamatao rukom. — Optužujete me neosnovano, gospodine. Kao i vladu. Moj posao...

— Mogao bi biti u opasnosti, zar ne, ako ne slušate mračne sile koje stoje iza toga — ponovno ga prekine Shannahan. — A novac je jači od načela, naravno. Nadao sam se, iako ne odviše, da ću ovdje naći poštenog zastupnika. Čini mi se da je nada bila uzaludna. Zbogom, gospodine.

Duffy ga je pratio pogledom punim zlobe, ali Shannahan nije mario. Znao je unaprijed da od toga zastupnika ne može očekivati pomoć. I Duffy je, poput Reesa Hostyja, bio lutka u rukama Gertneya.

Major je imao pravo kad je najavio kišu. A kad se vrijeme popravi, posve je sigurno da će Gertney krenuti u akciju. Završio je pripreme. Pedeset ljudi, specijalno dovedenih u tu svrhu, postavilo je drvene stolove u razmacima uzduž glavne ulice. Bit će to svojevrsna lutrija. Gertney će provesti svoj plan.

Svatko tko hoće zemlju dobit će broj od povjerenika, a zauzvrat dat će svoje ime i ostale podatke. Zatim će slijediti izvlačenje. Sretni dobitnici moći će zauzeti zemlju, šezdeset i pet hektara svakome.

Već su mnogi brojevi bili prodani s jamstvom da će biti izvučeni. Shannahan je bio siguran da će svaki kupac s gotovim novcem dobiti broj, bez obzira na to koliko će ih doći.

Samo to donijet će veliku zaradu Gertneyu i njegovim slugama. Ali on neće stati na tome. Vjerojatno nijedan kupac neće dobiti sretan broj dok ne plati poseban mito na konačnom izvlačenju. Plaćajući tako mito usprkos zakonu, neće moći tražiti zaštitu od

toga istog zakona kad uvide da su prevareni.

Shannahan nije žalio one koji će podmićivati ili će biti prevareni. Oni to potpuno zaslužuju. Njega je jedino zabrinjavalo nezakonito otimanje indijanske zemlje, a on nije mogao ništa više učiniti.

Duffy nije htio surađivati, senator Reardon nije vidio mogućnost da makne Gertneya, i tako je Gertney mogao provesti svoj plan.

Shannahan je odlučio da razgovara s McLeodom. Major je predstavnik vojske i izgleda pošteno. Možda neće htjeti djelovati bez oblasti viših vlasti, jer bi ga to moglo uvaliti u neprihike, ali valja pokušati.

Krene prema vojnom utvrđenju. Kiša ga je prala. Bio je mokar do kože. Pred McLeodovim uredom sjaše, ostavi konja posilnome i najavivši ime bude pušten u ured.

Bila je to niska i nevesela prostorija zapovjednika. Kate se potrudila da umanji njenu strogost stavivši zastore na prozore, ali po takvom vremenu ni to nije pomoglo. U kutu je gorjela velika starinska peć. McLeod, nelagodno svjestan o čemu njegov posjetilac želi razgovarati, pozdravi ga učtivo ali hladno i pokaže rukom na stolicu.

— Vjerojatno vas je neodložnost vašeg posla natjerala da po takvom vremenu izidete, gospodine Shannahan — reče major. Gertney će podići buku ako ga ne uhapsi, pomisli major.

— Došao sam samo radi jedne stvari, majore, da pokušam zaustaviti krađu zemlje koja pripada rezervatu.

— Zašto ste došli k meni? Pa ja nemam ništa s tom, kako vi velite, krađom.

— Smatram da imate. Vi ste zakon u ovom kraju, jedini zakon. Predstavljate vladu Sjedinjenih Američkih Država, koja je potpisala svečani ugovor s Indijancima, dajući jamstvo da je ova zemlja njihova tako dugo dok rijeke bude tekle i trava rasla.

— Ne znam ništa o ugovoru, gospodine Shannahan. To je u rukama odgovarajućeg ministarstva, ministarstva unutrašnjih poslova. Zamjenik sekretara, gospodin Gertney, čovjek je s kojim biste trebali razgovarati. Ja sam samo vojnik.

— Istina, Gertney je zamjenik sekretara, ali on je i čovjek koji vara i laže.

— To su teške riječi.

— Prilike zahtijevaju teške riječi. Ovdje je kopija brzopleta, majore, koji sam primio od senatora Reardona. Čitajte! Vidjet ćete da on isto tako smatra da je to nasilje i nezakonita smicalica. Kada bi skupština zasjedala, smatra on, senatori bi brzo stali tome na kraj. Sam sekretar bi to uradio da se nalazi u zemlji. Ne mislite li da u takvim okolnostima netko treba da djeluje odlučno?

— Popituno se slažem s vama.

U tom času otvore se vrata i uđe Kate. Obojica podignu glave. Lice majora odavalo je nezadovoljstvo.

— Ovo je službeni sastanak, Kate — reče oštro.

— Onda mi je drago što sam došla u pravi čas — odvrati Kate. — Kao građanin ovog grada pridružujem se zahtjevu gospodina Shannahana da se nešto mora poduzeti. Nadam se da mi neće zamjeriti.

— Naprotiv! — Shannahan se duboko pokloni. — Dobro došli gospođice Kate.

Gledali su se trenutak, zaboravivši na McLeoda. Prekine ih kucanje na vratima posilni najavi: — Gospođica Hauswirth želi razgovarati s majorom, gospođine.

— Ako nemate ništa protiv, gospođine Shannahan.

— Ali, gospođine majore, ja to činim zbog njezina oca i svakako želim da joj dopustite da uđe.

Dorothy Hauswirth uđe i zastane nesigurno kad spazi prisutne.

— Oh, oprostite, ne želim smetati. Možda drugom zgodom, majore

— Molim vas, sjednite — reče McLeod. Ustane da joj donese stolac. — Bit će mi drago da čujem vaše mišljenje o toj stvari jer ste vi i vaš otac živjeli u rezervatu. Ja...

Ponovo se začuje kucanje na vratima. Ovaj put je bio Bob LaFontise. Major podigne obrve.

— Vaš prijatelj, zar ne? — obrati se Shannahanu. — Neka uđe. Što nas je više, bit će veselije.

LaFontise je bio iznenađen kad je ugledao djevojke. Okrene se prema majoru.

— Oprostite, majore McLeod, tražio sam Shannahana. Rekli su mi da je ovdje. Imam hitne novosti za njega.

— Da čujemo — reče Shannahan i kimne majoru. Kate se nagne naprijed.

— Upravo sam čuo — počne LaFontise — da je Gertney saopćio svojim ljudima da će izvlačenje i zaposjedanje zemlje započeti prekosutra u podne. Za jedan sat cijeli će grad znati tu novost.

Nastala je tišina. Čulo se kako kiša udara po prozorima. Shannahan pogleda majora.

— Vi znate što to znači. — reče. — Pet tisuća ljudi, gramzivih za zemljom, pokušat će ugrabiti pet stotina doznačenih čestica zemlje. Upotrijebit će silu da je zadrže. Umiješat će i vas, htjeli vi to ili ne.

Ponovno odjekne kucanje posilnog. Tek što je najavio Nilla Gertneya, već se golemo tijelo zamjenika sekretara proguralo kroz vrata u sobu.

Na trenutak zastane, zatim skine šešir i nakloni se.

— To je zadovoljstvo, moje dame da vas vidim. — Okrenuvši se majoru. doda: — Moram razgovarati s vama, majore. Bit će izvjesnih dužnosti koje mora preuzeti vojska.

Tek je sada opazio Shannahana. Lice mu potamni. — Što, do đavola, vidite ovdje? — otrese se na njega.

Shannahan je bio nagle čudi, ali mogao se i savladati, ako je bilo potrebno. Nakloni se sa smiješkom.

— Imao sam utisak, gospođine da sam razgovarao s majorom, slobodno i u slobodnoj zemlji.

Gertney nije bio glup. Znao je da mu se Shannahan ruga, a to nije smio dopustiti. Približi mu se i stane pred njim raskrečenih nogu i isturene brade.

— Bilo bi dobro da pripazite, Shannahan — rekao je prijeteci glasom. — Čuo sam da je cijela ta buka koju dižete političke naravi, da vi niste nikakav prijatelj Indijanaca, ništa više nego što ste bili prijatelj Duncanu Hauswirthu. Možda ste imali prst na obaraču koji je ispazio onaj metak u njegovu leđa. — Optuživao je otvoreno, sa očitom namjerom. Ali Shanna-

han nije uzalud imao crvenu kosu. Bjes mu zaškri u očima.

— Vi ste prokleti lažac, Gertney — zagrmi i obori zamjenika sekretara na pod.

...

Kao čovjek koji je bio svom dužinom oboren na pod, Gertney je bio odlično raspoložen. Postigao je svoj cilj. Major McLeod, crven od bijesa što se to dogodilo u njegovu uredu, učinio je što je morao: smjesta je pozvao stražu i uhapsio Shannahana.

Gertney je mogao čestitati samome sebi. Primao je teške udarce, ali ih je i vraćao. Strpao je Shannahana tamo kamo je želio.

U zatvoru je Shannahan razmišljao o Gertneyu. Načinio je grešku jer je izgubio hladnokrvnost. Učinio je ono što je Gertney htio. Nije se nadao da će major tako brzo postupiti.

Nisam zano da je i on u tvojoj bandi, razmišljao je Shannahan. Njegova sestra nije.

Svaki zahtjev koji je postavio bio je odmah odbijen. Tražio je da razgovara s majorom; da ubrzaju saslušanje; da razgovara sa Bobom LaFontiseom; da pozovu advokata; da mu dopuste da pošalje brzojav u Washington.

Odgovarali su mu da će ga saslušati u dogledno vrijeme — što je, naravno, značilo kad major bude raspoložen — da se sada nalazi pod vojnim zakonom, a kako je napao u vojnom objektu, potpada pod vojna pravila. A to je opet značilo da će ga držati tako dugo koliko će Gertney smatrati da je potrebno. Nakon toga bit će pušten, vjerojatno će mu se i ispričati.

Stražarska kuća bila je osamljena koliba. Nekada je utvrđenje bilo na glasu zbog mira i reda. Neko su se vrijeme pojavljivali izazivači, nereda, zato je izgrađen čvrst zatvor. Tako je nastalo četvrtasto zdanje s niskim krovom i dvadeset ćelija odvojenih uskim hodnikom. Prozori su bili mali, zidovi čvrsti. Oдавде nikad nitko nije pobjegao.

U ćeliji je bilo mračno i u pola bijela dana. Kad se navečer promijenila straža, Shannahan je primio obrok hrane i provirio kroz rešetke. Svaki je stražar imao isto naređenje, naravno.

— Barem je hrana dobra — promrm-lja Shannahan.

— Šta? — Stražar podigne svjetiljku i prinese je bliže, zureći kroz rešetke — Negdje sam već čuo taj glas. Pa naravno, to ste vi, gospodine Shannahan!

I Shannahan je bio iznenađen. Zatim ispruži ruku kroz rešetke.

— Casey O'Dowd! — uzvikne. — Oda-kle ti ovdje?

O'Dowd odloži svjetiljku na pod i skine kapu, prolazeći rukom kroz kosu, isto tako crvenu kao što je bila Shannahanova. Na licu mu je bio čudan osmijeh.

— To je veoma jednostavna priča — odgovori. — Kratko vrijeme nakon toga što sam vas sreo, gospodine Shannahan, kako vrijeme brzo prolazi, a to je bilo prije tri godine, eh, vidite, tada sam možda malo previše popio i ljepotu zamijenio s policajcima. Jedan od njih mi je govorio o ljepotama, ali ja sam se uhvatio za slamku, jer mi je bilo dosta besciljnog lutanja. Potpisao sam, i evo me ovdje!

Radoznalo je provirivao kroz rešetke.

— Drago mi je, što vas ponovno vidim, gospodine Shannahan, iako ne u takvim okolnostima, vi me razumijete.

Pokazivao je iskreno prijateljstvo i s ogrorčenjem slušao Shannahanovu priču o tome kako je dospio ovamo i na koji je način bio izložen Gertneyevu neprijateljstvu. O'Dowd zaklima glavom.

— Znaite, gospodine, da major nije moj zapovjednik, izgovorio bih svašta o njemu — uzdahne. — A što se tiče Gertneya, bilo bi zadovoljstvo udariti ga po nosu. Shvaćate, gospodine Shannahan, da ne mogu govoriti otvoreno.

— Ja to veoma cijenim, dragi moj Case — odvraća Shannahan. — Da li bi mi učinio jednu uslugu? Ja to ne bih tražio da je to za mene, ali radi se o dobrobiti drugih.

— Vi ste se više nego jednom zauzeli za mene, gospodine, i ako je u mojoj moći rado ću to učiniti.

— Kad se oslobodiš dužnosti, potraži poštanskog činovnika i pošalji brzojav senatoru Reardonu.

— Veoma rado — pristane O'Dowd. —
Recite mi što da napišem.

* * *

Kate McLeod promatrala je znatiželjno svoga brata dok su sjedili za večerom. Posvađali su se prvi put otako je ona došla da vodi njegovo kućanstvo. Optužila ga je za brzopleto hapšenje Shannahana, a on je oštro odgovorio.

Gledajući ga razmišljala je da li ima još nešto što ga već odavno muči. Obično je bez napora izvršavao dužnost zapovjednika, ali noćas se činilo kao da nosi težak teret na svojim širokim ramenima. Ljutina je ustupila mjesto razumijevanju. Pristupila mu je položila ruku na njegovo rame.

— Nešto te tišti, Michael — reče nježno. — To što si danas učinio ne liči na tebe. Razmišljala sam o tome. Bojiš se Gertneya?

Naglo je pogleda i pocrveni

— Šta ti pada na um?

— Nikad nisi bio nepravedan, niti si strahovao od posljedica. Cini mi se da te sada muči i jedno i drugo. Reci mi zašto?

— Imaš priviđenja — promrmlja. — Imam dužnosti i kao vojnik moram ih izvršavati, svidjelo se to meni ili ne. Priznajem, nije mi bilo drago, ali on je uvrijedio zamjenika sekretara unutrašnjih poslova. Nisam imao drugog izbora. Pustit ću ga čim se malo ohladi. Možda će ga to sačuvati od novih neprilika.

— Znači, pustit ćeš ga kad bude prekasno da zaustavi Gertneya u prijevom poslu?

— Baš nije prikladan način na koji se izražavaš o djelatnostima naše vladе, Kate.

— Prikladan ili ne, to je istina, i stid me da moj vlastiti brat sudjeluje u tom lopovluku. A tvoja je namjera, zar ne, da ga zadržiš zatvorenog dok...

— Kate — vikne major — nijednom muškarcu na zemlji ne bih dopustio da razgovara sa mnom na takav način.

— Ali ja nisam muškarac — podsjeti ga Kate. — Ja sam tvoja sestra i volim te, iako me stid zbog tebe.

Ni drugog dana nije bilo znakova da će kiša prestati. Padala je u velikim mlazovima preko mokre zemlje, a

u visinama je bila promiješana sa snijegom. Shannahan je mračno zurio kroz prozor svoje ćelije. Osjećao je zadovoljstvo zbog jedne jedine stvari. To je bila kiša kakvu ljudi ne pamte i padat će danima. A dok ona pada, Gertney ne može provesti svoj plan.

Iz razmišljanja ga prekine dolazak stražara. Sa čuđenjem opazi da je to opet Casey O'Dowd. U jednoj je ruci držao doručak, u drugoj komad papira.

— Dobro jutro, gospodine Shannahan — pozdravi ga Casey. — Trebalo je malo vještine dok sam uspio upasti u jutarnju smjenu. A poštanski činovnik je veoma rado poslao brzoplet kad je čuo da je to za vas. Evo odgovora od vašeg prijatelja senatora.

Shannahan nestrpljivo dohvati pruženi papir. Reardon nije bio samo bijesan, već je i pokrenuo akciju.

»Vaše hapšenje je nasilje«, pisao je u brzopletu. »Naredit ću zapovjedniku telegrafskim putem da vas smjesti oslobodi. Ostale vijesti su loše. Atlantski kabel još je uvijek prekinut, ne zna se kada će biti popravljen. Stiglo pismo od sekretara. Umjesto da se vrati kući i preuzme dužnost, odlazi u Njemačku zbog nekih glupih razloga. Nemoguće je doći do njega — za sada. Dolazim prvim vlakom da vam pomognem.«

Poznavajući senatora, Shannahan je znao kakav će vatromet nastati. Hoće li stići na vrijeme?

IV

Nillo Gertney završio je brijanje ispred napuknutog ogledala u Traveler's hotelu, najboljem u Antelopeu.

Na Gertneyevu licu bio je izraz zadovoljstva jer će jutros doručkovati s Dorothy Hauswirth. Zabrinjavalo ga je njezino vladanje u posljednjih nekoliko dana. Prije smrti njezina oca ona je jela iz njegove ruke. Bit će da ju je ono što je taj Shannahan natuknuo prisililo na razmišljanje.

Ali nadao se da se razuvjerila kad je čula njegovu optužbu protiv Shan-

nahana. Barem je pristala da doručkuje s njim. Za stolom će je nagovoriti da se uda za njega. Mora djelovati brzo i djelotvorno.

Kad jednom dobije što želi, dat će ostavku i nitko mu ništa neće moći. Mnogi će ga ljudi možda proglasiti junakom i zaslužnim čovjekom. Pa on je za pet stotina obitelji uredio da imaju dom i zemlju. I to dobru zemlju, koja je ležala neobrađena i propadala.

Čisteći britvu, Gertney se na znak kucanja okrene prema vratima. Uđe telegrafist Jinks Gordy mokar do kože.

— Otkrio sam jutros da je Shannahan noćas poslao još jedan brzopjav i dobio odgovor. Možda želite znati.

Gertney izvadi zlatnik iz džepa. — Svakako! Ali kako je uspio poslati brzopjav kad se nalazio u zatvoru?

— Ne znam. — Gordy spremi zlatnik i izvadi kopiju senatorove poruke.

Gertney je smrknuto čitao brzopjav.

— Znači, Reardon dolazi, eh? — Namrgođeno pogleda u kišu. — To prokleta vrijeme prikovalo me ovdje i ne mogu maknuti. Kako će dugo to nevrijeme potrajati?

— Ne znam — naceri se Gordy. — Nisam prorok. Ali zemlja je tako mokra i blatna da će prikovati svakog konja i svaka kola nekoliko dana kad prestane padati.

Gertney je shvatio. Doseljenici neće moći juriti po blatu da stignu do svoje čestice i da je okolče dok se zemlja ne osuši. To znači dalje odlaganje.

A Reardon će dići kuku i motiku kad se pojavi, razmišljao je Gertney. Hm, kad se pojavi! Ali on još nije ovdje.

— Obavještavaj me o svemu što se zbiva, bit ćeš dobro nagrađen — reče Gordyju. Okrene se i iziđe na doručak s djevojkom. Osim toga morat će razgovoriti i s majorom. Ili će major držati zatvorenika pod strogom paskom, ili će ga on preuzeti.

Prošao je kroz prijavu spavaonicu i spustio se niz trošne stepenice u blagovaonicu. Nakon četvrt sata stigla je Dorothy Hauswirth. Ispod očiju imala je tamne sjene, znak da je plakala. Pozdravila ga je hladno i ozbiljno kad

je ustao od stola da joj približi stolicu.

— Znam da vam je veoma teško, Dorothy — reče glasom punim pažnje. — Bilo bi dobro da odete što prije odavde. Kad prestane kiša i kad završim poslove, želim da vas odvedem u Washington.

— Kao svoju ženu? — upita ga.

— Naravno. Rekao sam vam da želim kćeri svoga starog ortaka pružiti sve ono što on nije imao i zbog čega je patio. Sam bog zna da nisam tako htio. Bio sam napola mrtav kad sam se izvukao iz pustinja i čuo da je umro. Nisam to znao sve donedavna. Ali o svemu tome već sam vam govorio. — Podigne svoje velike ruke.

Ona ga pogleda i nastavi jesti, ne rekavši ništa. Bilo je očito da mu više ne vjeruje.

— Bilo bi to prerano da se udam — napokon reče.

— Zašto? Ah, znam zašto, draga, tako brzo poslije očeve smrti. Ali vi morate otići odavde. Potreban vam je netko tko će se brinuti o vama. Nemate prijatelja, nemate rođaka. Samo mene. A ja želim da se brinem o vama, da učinim što je u mojoj moći zbog svega onoga što ste pretrpjeli.

Njezin je odgovor bio kao da ga je polila vodom.

— Ne. Moram čekati dok se stvari ne razjasne.

— Nadam se da mi vjerujete, Dorothy — reče, znajući dobro da ga želi provjeriti da li je pošten, čovjek, ili ubojica.

— Moj otac vam nije vjerovao — odvrati mu tiho. A on vas je dobro poznavao. Osim toga, postoji još nešto.

— Što? — upita oprezno, premda je unaprijed znao odgovor.

— Rezervat. Osjećam isto što je i moj otac osjećao. Strašna je nepravda prema Indijancima ako se dozvoli naseljavanje na njihovu zemlju i tako prekrši ugovor. Kao zamjenik sekretara ministarstva mogli biste barem odložiti cijelu tu stvar, recimo za nekoliko mjeseci. Do slijedećeg proljeća. Tako bi ostalo vremena za razgovore.

Gertney je proklinjao Shannahana koji je posadio sjeme sumnje u njenu glavu. A najgore je od svega što on nema uvjerljiv odgovor na sve to.

— Ne razumijete — odgovori. — Ljudi ovdje gledaju na mene kao na kralja. A ja to nisam. Ja sam službenik vlade i ovo je davno odlučeno kao politička stvar. Poslali su me ovamo da tu politiku sprovedem u djelo. Nisam imao niti nemem drugog izbora. To se od mene traži. Predmet je bio na razmatranju, o tome se razgovaralo i odluka je donesena na odgovornim mjestima.

To je bila laž, ali je zvučalo dobro čak i u njegovim vlastitim ušima. Međutim, nije je uspio uvjeriti.

U tom je času spoznao da je učinio najveću grešku ubivši Hauswirtha. Ubojstvo nije riješilo problem jer je na njegovu mjestu izrastao Shannahan, mnogo opasniji protivnik nego što je bio stari kopač zlata. Mrtav, Hauswirth će i dalje stajati između njih, a njegove riječi bit će još veća svetinja njegovoj kćeri.

Dok je Gertney potiskivao bijes, Dorothy je ustala.

— Zahvaljujem na doručku — reče. — Zbogom!

Kasno noću stigle su vijesti da je oko stotinu milja na istoku, duž željezničke pruge, nabujali potok prerastao u vodenu stihiju, koja je ispred sebe rušila sve na što je naišla. Shannahanu je te vijesti donio Casey O'Dowd.

— Vlakovi s istoka neće stići barem još sedam dana — javljao je Casey. — Zao mi je što vam ja donosim loše vijesti.

Shannahan se okrene prema prozoru s rešetkama. Postao je nervozan, a očajno vrijeme pogoršavalo je njegovo stanje. Posljednja vijest je značila da senator ne može doći. Okrene se i opazi kako se O'Dowd smješka.

— Moram priznati da major nije tako loš — reče kao da se ispričava.

— Kako to mislite.

— Major me pozvao. Čini se da je doznao za brzojav i htio je znati kako ste ga uspjeli poslati. Nisam mogao izbjeći istinu. Priznao sam da sam to ja učinio. Očekivao sam kaznu. U redu, O'Dowd, rekao je. Dakle, taj Shannahan je tvoj prijatelj? Svakako, i to jedan od najboljih, rekao sam. Upozorio me da više ne želi takvih

gluposti i ostavio me na stražarskoj dužnosti.

Smatra da sam sada bezopasan, vjerovatno imaju pravo, pomisli Shannahan i pogleda kroz prozor.

Cuo je smjenu straže. Trenutak zatim glas ispred njegove ćelije prisili ga da se naglo okrene.

Tamo je stajala Kate McLeod zavrjujući u njegovu ćeliju. Iza njega postajkivao je novi stražar mršteći se nesigurno.

— Ali kažem vam, to je protiv propisa, gospodice Kate — prosvjedovao je. — Major je zapovijedio da zatvorenik ne smije primati posjete.

— Glupost, Harold — Kate će slatkim glasom. Kad ga je nazvala po imenu, stražar pocrveni. — Poznajem pravila i propise. A s gospođinom Shannahanom neću progovoriti ni riječi jer je to zabranjeno. Međutim, pravila ne naređuju da čovjek mora gladovati. Ispekla sam kolač i vjerujem da će mu prijati. Da mu ga pružim kroz rešetke, ili ćeš ti to učiniti?

— Pa dobro, ovaj, jer ste to vi, a kolač, ja mislim da mu ga možete dati. Ne vidim opasnosti u tome. Ali nikakvih razgovora, molim.

— Ni jedne jedine riječi — pristane Kate. — Neću mu čak ni reći što sam stavila u kolač da ima bolji okus. Neka sam kuša. Uh, kakvog li nevremena. Tako bih rado odjahala u šetnju nakraj grada iza potoka da kiša ne pada tako strašno i da imam s kime da odem. Ne preostaje mi drugo nego da se vratim i čekam na promjenu vremena.

Kolač, umotan u papir, pružila je kroz rešetke, a glavu je okrenula prema stražaru, tobože govoreći samo njemu. Shannahan uzme kolač i povuče se na svoj ležaj bez riječi.

Kad je Kate otišla, stražar legne na ležaj. Dopuštena nebudnost za vrijeme službe. Shannahan odlomi komad kolača i stavi ga u usta. Bio je odličan. Kate McLeod je dobro kuhala.

Kolač je bio dugačak. Namjerno ga prelomi na polovicu, i pogleda prema stražaru. Kao što je i mislio, u kolaču se nalazio revolver umotan u papir. Bila je to stara smicalica i uspjela je možda baš zbog toga. Opazio je i cedulju pisanu lijepim rukopisom;

»Kao što znate, vođena stihija odnijela je dio pruge. Zbog toga je dolazak senatora Reardona odgođen. Gertney postaje nestrpljiv. Ima namjeru da sutra započne provedbu svoga plana, bez obzira na vrijeme. Vjerujem da ćete pronaći način da ga zaustavite«.

Nije bilo potpisa, ali je znao da je to pisala Kate. Shannahan ustane, protigne se i glasno zijevne. Stražar se uspravi sumnjivo žmirkajući. Shannahan ga zove.

— Odličan kolač, stražaru; ali previše za mene samoga. Dođi i uzmi komad.

Miris je bio primamljiv, a stražar halapljiv. Tako dugo dok se između njih dvojice nalaze zaključana vrata, nije prekršio naređenje.

Shannahan pruži komad kolača kroz rešetke. Kad je stražar prišao, Shannahan ga iznenada uhvati za ručni zglob, a cijev revolvera prisloni mu uz lice.

— Revolver je nabijen — upozori ga. Otključaj vrata!

Bilo je lakše nego što je Shannahan mislio. Zaključavši stražara u ćeliju obuče njegovu kabanicu i iziđe na kišu. Ostali vojnici su u barakama. Vježbe su ukinute zbog nevremena.

Na glavnom ulazu nalazio se stražar. Na poziv Shannahana iziđe i nađe se pred uperenim revolverom.

— Ne volim to raditi — reče mu Shannahan — ali bolje za tebe da te vežem. Prije ili kasnije netko će te pronaći.

Sjetivši se razgovora s Kate, žurio je prema rubu grada iza potoka. Voda je narasla otkako je posljednji put bio ovdje i prijetila drvenom mostu. U grmlju između drveća stajao je osedlan konj. Za sedlo je bio pričvršćen paket.

Pojavila se Kate.

— Nadam se da ste stigli bez neprimice — reče i pozdravi ga.

— Sve je u redu, hvala. — Shannahan opazi da u prisutstvu ove djevojke teško pronalazi riječi. Uz Kate McLeod osjećao se čudno i prijatno. — Nadam se da nećete imati neprimice kod vašeg brata, Kate.

— Posljednjih dana jedva da razgovaramo — reče ona. — On nije loš, Sam, ali je zbog nečega strašno zabrinut. Već sam pomislila da je Gertney na neki način zadobio vlast nad njim i prisilio ga da djeluje protiv svoje volje.

— Gertney poznaje metode prisiljavanja — klimne Shannahan.

— Nadam se da ćete nešto poduzeti, iako ne vidim što biste mogli učiniti. Ako ništa, barem ste slobodni. Na željezničkoj stanici čeka vas vaš prijatelj La Fontise.

— Hvala! To vam nikada neću zaboraviti, Kate. Namjeravam mnogo toga poduzeti.

— Znala sam. — Oči su joj blistale. Brzo se okrenula i nestala.

LaFontise je čekao s još jednim konjem.

— Ne znam što da radimo — odmahne glavom. — Znam samo to da će biti neprimice ako Gertney ostvari svoj plan. Usprkos nevremenu, ljudi dolaze vlakom sa zapada, dolaze kolima, kočijama, na konjima i mulama, nadajući se da će dobiti komad zemlje. Raspoloženje je veoma napeto.

— Ja ih ne okrivljujem.

— Ni ja. Ali ako tisuće doseljenika navali na rezervat da uzme zemlju, koja po ugovoru pripada mojem narodu, bit će neprimice. Znam da uzvraćanje udarca pogoršava situaciju. Ali, Sam, ako oni počnu, ja ne mogu ostati po strani.

— Moramo pronaći način da sve to uopće ne započne, — reče Shannahan. — Kakvo će biti vrijeme?

— Večeras će prestati kiša. Sutra će biti dosta dobro vrijeme. Još će biti nevremena, ali dvadeset i četiri sata suhog razdoblja dat će Gertneyu priliku da na brzinu izvede svoj plan.

— Ostaje nam samo jedno, Bob. Sve to ne može se izvesti bez Gertneya. To mora biti službeno, Gertney mora biti prisutan.

— To znači?

— Ako nema Gertneya, parada ne može početi.

LaFontise je dokazao da je dobar prorok. Kiša je prestala prije nego što je pala noć. Na nebu su zasjale zvijez-

de, U zoru zemlja će se smrznuti toliko da podnese težinu čovjeka. To je Gertney čekao. Objavio je da će rezervat biti otvoren za naseljavanje u podne slijedećeg dana kratkom svečanošću kojoj će on predsjedavati.

Vijest se proširila poput vatre tjerane jakim vjetrom. U gomili je nastalo gibanje i ljudi su ispunili gostionice slaveći unaprijed. Nekoliko gutljaja žestokog pića bolje će ih pripremiti za nevolje koje počinju sutra u podne, kad nastane trka za zemlju.

Dašćare za izvlačenje brojeva već su bile postavljene. Svatko će moći izvući svoj broj. To će dati pravo gomili od pet stotina pobjednika da započnu trku za najbolje dijelove zemlje i da okolče tu zemlju koju osvoje. Svi će se boriti, ne odstupajući ni koraka od osvojenoga.

Svaki dobar konj, mula, kola ili kočija odavno su unajmljeni uz visoku cijenu. Grad s okolicom, sve do granica rezervata, ličilo je na golemi logor. Nitko se nije usudio dalje iza te nevidljive linije. McLeod je polovinu posade rasporedio na dužnost i zabranio svaki prijelaz na zemlju dok ne bude dat znak.

— Nakon toga treba da održite red — dodaje Gertney i brižljivo pripali dugu cigaru. — Usput govoreći, što je sa Shannahanom? Jeste li ga uhvatili?

— Ne. Niti ne pokušavam — odvratila McLeod suzdržavajući bijes. — Nemam ljude za lov na čovjeka. A sad je ionako svejedno.

— Svakako. — Gertney slegne ramenima i otpuhne nekoliko dimova. — Ali on je izazivač. Ako se nešto desi...

— Ako se nešto desi, kako ste rekli, gospodine Gertney, mome bratu, mogu novinarima ispričati veoma zanimljivu priču — upozori ga McLeod. — Ja izvršavam svoju obavezu, očekujem to isto i od vas.

— Bit će kako kažete — složi se Gertney. Razmišljao je da li da izreče neku prijetnju. Bolje ne. Uostalom, on je lično pohvatao veze u ministarstvu rata, odakle je uskoro stiglo naređenje da se major McLeod sa svojom posadom mora staviti njemu na raspolaganje. A to je bilo dovoljno.

Otišao je u Traveler's hotel. Otvorivši vrata, iznenađeno zastane ugledavši Dorothy Hauswirth.

— Dorothy? — uzvikne. To je ugodno iznenađenje, draga.

— Još jednom sam došla da razgovaram s vama — reče i zagleda mu se u oči. — Došla sam da vas molim da mi učinite uslugu, ako ništa drugo. Nillo, odgodite akciju za nekoliko dana.

Nazvala ga je imenom. Zadovoljno se smješkao.

— Učinio bih sve za vas, moja draga — reče ljubazno. — Ali to što me molite, pa rekao sam vam da sam samo sredstvo za izvršenje tog zadatka koji je naredila vlada. Ministarstvo želi da se to što prije obavi, prije nego što se vrijeme ponovno pogorša.

— Znači, nećete?

— Kako mogu? Ali za vas ću učiniti nešto drugo. Vi volite ovaj kraj, zar ne? Volim ga i ja. Imat ćemo veliki ranč, u srcu rezervata. Bit ćete kraljica.

Zastao je u pola rečenice videći njen izraz lica.

— Moj je otac imao pravo — reče ona prezirno. — Vi ste lažac i hulja. Kradete za sebe najbolji komad zemlje, i to indijanske, i želite me potkupiti!

Htjede proći pokraj njega prema vratima, ali je Gertney grube zaustavi s ljutitim bljeskom u očima.

— Pretpostavljam da imate namjeru izići i reći to ljudima, zar ne? — upita on.

— Zašto ne? Netko vas mora zaustaviti, ovako ili...

— Budalo mala — zareži on. — Mislite li da ću to dopustiti?

— Pustite me! — promuća udarivši ga rukom preko lica. On je ponovno uhvati za ruku i izraz njegovih očiju natjera joj strah u kosti.

— Neću vas pustiti — reče on. — I ne pokušavajte vikati jer ne želim biti grub. Ništa vam neću učiniti nažao. Ali od sada dalje radit ćete ono što vam kažem.

Jednom je rukom držao obadvije njezine, usprkos njenom otimanju. Shvatila je da je bespomoćna i prestala se boriti.

— Tako, to je bolje. — Gertney je nije puštao iz ruku. Odvukao ju je u

kut sobe, jednom rukom podigao bocu s poda i snažnim zubima izvukao čep. Na noćnom ormariću nalazila se čaša i bokal s vodom. Ubaci jednu tabletu iz boce u čašu i natoči vodu. Tableta se brzo rastopila.

— Popijte ovo — naredi joj, prinoseći čašu njenim ustima. — Popijte! Ništa vam neće biti. To je slaba droga. I ne brinite se. Vjenčat ćemo se sutra ujutro. Čim popijete pozvat ću gazdaricu da vam pomogne.

Polako je ispila tekućinu iz čaše.

To je ubrzalo njegove planove. Gertney je bio zadovoljan. Sutra će se ponašati kao mjesecarka. Moći će hodati, jesti, čak i malo razgovarati, poput djeteta kojim će on upravljati. U njemim će očima biti prazan sjaj, ali to će nestati u roku od dvadeset i četiri sata nakon uzimanja droge, a dotle će biti njegova žena.

To nije bila samo njegova osobna pobjeda, to je bilo potrebno i zbog njegove sigurnosti. U protivnom slučaju, Dorothy bi rekla sve što zna, optužila ga čak za ubojstvo njenog oca. Moglo bi to imati ozbiljnih posljedica.

Ali kao njegova žena, ona neće moći svjedočiti protiv njega.

Inače, sve se dobro nastavljalo. Svi su znali da je sutra njegov veliki dan. U deset sati bit će vjenčanje, u dvanaest otvaranje rezervata. Bit će mnogo posla, ali će stići. Uveče već će biti daleko odavde.

Iz sigurne udaljenosti poslat će ministarstvu ostavku na položaj. Što mu mogu? Mnogi u Washingtonu praktični su političari, znat će odgovor i sve će zaboraviti. Uostalom, to je bila igra, i ako je on bio bolji igrač, vika i dreka neće im pomoći.

— Osjeća se slabo — rekao je gazdarici. — Smrt njena oca, znate. Strpajte je u krevet i neka se odmori, sutra ujutro ćemo se vjenčati.

Sa zadovoljstvom je to ponovio nekoliko puta, kako bi se vijest proširila. To će svima biti tema razgovora. Ako se Hauswirthova kći udaje za njega, onda je on ispravan čovjek.

Gertney je otišao rano u krevet. Zaključao je vrata svoje sobe i dogurao ormar ispred prozora. Pregledao

je svoj revolver i gurnuo ga ispod jastuka.

— Prokleti Shannahan — promrmrlja. — Nikad se ne zna što će učiniti taj divlji Irac.

V

Vijest o skorom vjenčanju uzbudila je majora McLeoda. Čuo je govorkanja da je Nillo Gertney započeo svoj uspon tako da je svog ortaka, Dorothy-na oca, ostavio u pustinji da umre. Pričalo se, nadalje, da je najvjerojatnije on ubio Hauswirtha kad je doznao da je stari ostao živ. Poznavajući Gertneya, nije bilo teško vjerovati tim glasinama.

Pomisao da će se Dorothy udati tako brzo nakon smrti oca za takva čovjeka mučila ga je više nego što je htio priznati.

Mike McLeod nikada nije bio udvarač. U posljednjih nekoliko mjeseci češće je sretao Dorothy. Nestrpljivo je čekao trenutak kad će je ponovno vidjeti. Shvatio je zašto, ali ništa nije mogao učiniti. Ako se htjela udati za sekretara ministarstva, što on tu može?

Njegove se misli vrte Sidu, bratu. Da se nije radilo o njemu, o nezahvalnoj protuhi, izazvao bi Gertneya. To bi možda upropastilo njegovu karijeru, ali u životu ima većih stvari. Za sebe nije mario, ali ako ne izvrši svoju obavezu Sid McLeod će platiti životom.

Sjedajući za stol, na kojem je bila prostrta večera iznenadio ga je pogled sestre Kate. Trebalo bi da se ljuti na nju, što se umiješala u njegove poslove. Da je umjesto nje to učinio muškarac, poduzeo bi drastične mjere. Izbjegavao je razgovor o tome, zadovoljan što je oslobodila Shannahana.

— Hoćeš li dopustiti da izvrši ono, što je naumio? — upita ga Kate dok je punila šalice s vrućom kavom.

— Tko da izvrši i šta? — odvrati McLeod.

— Znaš ti dobro na koga je mislim, na Gertneya.

Mike polako stavi šalicu na stol i okrene se k njoj poput djeteta koje traži majčin savjet.

— Imaš li kakav prijedlog? Što da uradim? Ja sam vojnik i imam vezane ruke.

— Zar moraš da ih ostaviš vezane? — izazivala je Kate. — Naposljetku, ti si ovdje zapovjednik.

— To samo pogoršava moj položaj. Imam naređenje.

— Naređenje Nilla Gertneya, iako on nema prava na to. — Kate pocrveni od ljutine. — Ti se nalaziš na odgovornom položaju i odgovoran si zajednici. Zašto ne pošalješ telegram ministarstvu vojske i ne tražiš upute. — Objasni im kakvo je stane. Pravu istinu.

Razmišljao je trenutak.

— Mogao bih! — najednom uzvikne — Ako ništa drugo, naškoditi ne može. Tako mi boga, hoću!

Stavi na glavu šešir ogrne kabanicu i iziđe, ostavivši večeru netaknutu. Kate nije prigovorila. Napokon se odlučio.

Vratio se za četvrt sata bacivši se u tolicu.

— Sve je uzalud — uzdahne. — Prekinuta je žica, što nije čudno zbog te kiše i oluje. Proći će dan, dva dok je poprave.

Kate je htjela nešto reći, ali je odustala. Ostat će na snazi naređenje kojim se McLeod sa svojom posadom mora staviti na raspolaganje zamjeniku sekretara Gertneya. A McLeod je bio vojnik.

* * *

Čas izvlačenja brojeva naglo se približavao. Gertney je bio veoma zaposlen rješavajući tisuću pojedinosti iskrslih u posljednji trenutak. Morao je otvoriti privremeni ured u jednom kutu Hostyjeve krème Powder Horn.

Da uštedi na vremenu, Gertney je obukao svečano odijelo. Gosti koji su dolazili u krému, da na brzinu istruse čašicu, pogledavali su u njega i žmirkali očima, ali malo se tko od njih usudio nasmiješiti.

Hosty, desna ruka Gertneya, bio je još više zaposlen. Jurio je po cijelom gradu noseći poruke, hodajući amotamo. Uživao je u tom osjećaju moći.

Obadvojica su zaboravila na Shannahan, pretpostavljajući da je otišao iz grada i negdje se krije. Kako još ništa nije pokušao, Gertney je pretpostavljao da je opasnost prošla. Bilo bi posve beznažno pokušati nešto u ovom trenutku kad ljudi u gradu jedva čekaju da se domognu komada zemlje.

Nedaleko od krème Hosty se zaustavlja na poziv glasa koji je dolazio iz nekadašnjega spremišta alata. Budući da su ga danas neprestano zvali, zaustavljali i tražili od njega upute, krene kroz vrata u polumrak.

— Šta je? — dahao je Hosty zamoren od trčkanja. — Šta hoćeš? Budi kratak, nemam vremena.

— Neće trajati dugo — čuo se glas. Hostyjevo se lice ukoči i on pažljivo pogleda. Ustukne ugledavši cijev revolvera u Shannahanovoj ruci.

— To što želim od vas upravo odgovara vašoj ulozi — reče Shannahan. — Slušajte me pažljivo. Ako učinite pogrešku bit će to posljednja. Otidite Gertneyu i recite mu da je jedan od momaka sakupio tisuću dolara, ali da želi s njim raspraviti o tom novcu prije nego što mu ga preda. Samo to. I ništa ne pokušavajte! Gertney će krenuti za vama jer on bi zbog novca plivao do pakla i natrag. Odvest ćete ga ravno u onu staru kovačnicu na kraju ulice. Učinite tako da ništa ne posumnja. Poslije toga ostat ćete živu. A to je mnogo, zar ne? Ja ću motriti na svaki vaš pokret, a drugi sakriveni revolveri tako su postavljeni da vas cijelo vrijeme imaju na mušici. Ako pokušate dati bilo kakav znak upozorenja, bit ćete mrtvi prije nego što otvorite usta. Sad krećite!

Shannahan ga bocne revolverskom cijevi u rebra, Hosty zatrepče očima i zatetura na ulicu. Nije sumnjao u to da Shannahan neće izvršiti prijetnju.

Ušavši u krému, Hosty je na trenutak pomišljao da lupi vratima i vikanjem upozori Gertneya. Ali je odustao. Vrata su bila široka i otvorena na suprotnoj strani. Da ih se domogne, trebat će dvije sekunde, a za to vrijeme bit će nemilosrdno izložen mecima koji su brži od njegovih nesigurnih nogu.

Obuzet ljutinom kad je čuo za poruku, Gertney nije našao ništa neobično u njoj.

— Prokletstvo! — vikne, gurajući stolicu i ustajući. — Tisuću dolara.

Izašao je s Hostyjem zastavši na trenutak da stavi cilindar na glavu. Nosio je sive gambaše u skladu sa sivim hlačama, hodao je pažljivo izbjegavajući blato i kaljuže.

Što su se više približavali kovačnici, Hosty je sve više razmišljao. Ako se Shannahan dočepa Gertneya, spriječit će vjenčanje i otvaranje rezervata u podne. Ovo što sad radi je greška jer siječe granu na kojoj sjedi. Ako Gertney propadne, zajedno s njim propast će i on. A to se ne smije dogoditi. Stigli su do ugla kovačnice kad je Hosty shvatio svoju dramu. Ustobočivši se na svojim kratkim zdepastim nogama, otvori usta da upozori Gertneya i krene rukom da dohvati revolver.

Da je poznavao Shannahanovu drsku hrabrost, Hosty bi već prije reagirao jer, istini za volju, Shannahan nije imao skrivenih ljudi. Bio je sam.

Satima je, zajedno s La Fontiseom, razmišljao nastojeći smisliti plan koji bi zaustavio Gertneya. La Fontise je htio poslati još jedan brzoplet u Washington, ali mu je bilo rečeno da su žice prekinute ne samo prema istoku već i prema zapadu. Antelop je bio odrezan od svijeta.

Očaj je natjerao Shannahana da smisli plan koji je bio tako jednostavan da se čudio zašto mu već nije pao na pamet. Ali jednostavne ideje dolaze najteže i posljednje.

Nije imao mnogo vremena da pronađe pomoćnike. Izdao je La Fontiseu jednostavne upute i odmah krenuo na mjesto na kojem je zaustavio Hostyja.

Kad su Gertney i Hosty izišli iz krčme, krenuo je za njima i pratio ih sve dok nisu stigli blizu kovačnice. To je bilo na kraju ulice. Tu je raslo grmlje i drveće. Shannahan se uvuče među drveće i stigne prije njih do kovačnice.

Kad se Hosty zaustavio da upozori Gertneya, Shannahan udari Hostyja drškom revolvera. Ovaj poklekne i

sruši se u blato. Gertney se nađe licem u lice s revolverom i Shannahanovim hladnim pogledom.

— Nastavite hodati — upozori ga Shannahan. — Ne pokušavajte vikati!

Gertney skrene pogled s revolvera na onesviještenoga Hostyja i poslušao. Nije bio kukavica, ali je znao da je njegov plan u opasnosti. Ostao je kockar i vrebao novu povoljnu priliku.

Smjesta su krenuli u šumu koja se pružala do granice rezervata. Vlažna zemlja bila je pokrivena istrulim borovim iglicama koje su prigušile svaki šum koraka. Gertney je išao naprijed, Shannahan za njim na sigurnoj udaljenosti. Oduzeo je Gertneyu revolver, koji je ovaj sakrivao ispod kaputa. Tako su se udaljavali od grada.

Lakoća kojom je to bilo izvedeno razbjesnila je Gertneya. Da bude otet ispred Hostyjeve krčme, između stotinu ljudi, to je ipak previše. Naglo se okrene.

— Nećete proći samo tako — zasikta.

Shannahanov odgovor ispuni ga ježom.

— Možda neću, ali molite se da prođem. Jer ako do nečega dođe, ubit ću vas prije nego što vas netko uspije spasiti.

Nije bilo izlaza. Gertney opusti ruke niz tijelo, svjestan da će Shannahan izvršiti prijetnju. Okrene se i zaglavljena naprijed.

Na čistini ih je čekao LaFontise sa dva konja.

Na svakom sedlu bio je privezan omot s hranom. LaFontise je donio dva kaputa i dvije krznene kape. Shannahan uzme jedan kaput i kapu i pruži ih Gertneyu.

— Obucite se — naredi. — Vaš cilindar nije prikladan za jahanje.

Gertney poslušao bez riječi. Bili su tek kilometar udaljeni od grada, buka se jedva čula, a grad se više nije vidio. Ovo mjesto, okruženo grmljem i borovima, ličilo je na divljinu.

— Vrijeme je da krenem — reče LaFontise. — Nabavit ću drugog konja i pridružiti ću vam se. Trebat ćeš me, Sam!

— Ne, Bob. Bit će korisnije da se zadržavaš ovdje i motriš. Gertney i ja idemo sami. U sedlo, Gertney!

Zamjednik sekretara trenutak je oklijevao, zatim se popne u sedlo. Shannahan mu veže ruke, pričvrstivši uzde za konopac kako bi mogao upravljati konjem.

Zvuk daleke buke najednom dopre do njih. Gertney okrene glavu.

— Otkrili su Hostyja — reče. — Začas će nam biti na tragu. Nećete uspjeti, Shannahan!

— Možda neću — odvrati Shannahan. — Ali kao što sam rekao, bolje za vas da se molite da uspijem, ako uopće znate moliti.

Krenuli su kasom. Iako je posljednje vrijeme proboravio na stolici iza pisaćeg stola, Gertney je poznao život u divljini i sada se uvjerio kakvom je lukavošću Shannahan izabirao put. Iskoristio je kameniti teren, svaki potok prema snježnim vrhovima. Najednom nije dopro do njih topot potjere.

— Svejedno nećete uspjeti — ustrajao je Gertney. — Za nama će krenuti vojska, a oni imaju tragače koji mogu čitati svaki trag. Čekaju vas teške neprilike, Shannahan.

— Koje ćete podijeliti sa mnom — obeća mu Shannahan. — Molite se da nas ne pronađu, Gertney, barem tako dugo dok se vaš pretpostavljeni ne vrati iz Evrope. Ovo nije izlet s piknikom.

Nastavit ćemo makar išli do samoga pakla.

— Oh, moja glava! Čini mi se da mi je lubanja razbijena. Umirem, Nick.

Nick Duffy je s gađenjem gledao svoga ortaka. Dotrčao je u krčmu Powder Horn da od Hostyja čuje novost o posljednjem događaju. Hosty mu se nikad nije naročito dopadao, ali udružio se s njim jer je morao. Indijanski povjerenik imao je o sebi visoko mišljenje, a Hostyja je smatrao običnim trgovcem viskija.

Hosty je stenjao. — Zamalo me nije ubio.

— Zar ne možeš shvatiti da smo u škripcu — bjesnio je Duffy. — Nisam došao ovamo da slušam tvoje jadikovanje. Moramo smisliti što ćemo uraditi. Shannahan se dočepao Gertneya zahvaljujući tebi. Gomila postaje nestrp-

ljiva, ali kako je major McLeod zaprijetio vojnim sudom, ništa ne mogu učiniti osim da razbiju sve prozore na tvojoj krčmi. Ali to nije važno. Važno je, da...

— Kako nije važno? — Hosty sjedne na krevet držeći glavu među rukama. — Meni je to veoma važno.

— Pa ako je to tako važno, onda učinimo nešto. Baš sam bio budala što sam se udružio s takvima kao što ste ti i Gertney.

— To ste me vas dvojica doveli u ovaj položaj — podsjeti ga Hosty. — Dakle, što predlažeš?

— Shannahan je divlji Irac. Ali Gertney je sličan, i još je u očajnom položaju. Vojska im je već za petama. Shannahan nema naročitu prednost.

— I ja tako mislim — reče Duffy. — Ne bih volio biti u Shannahanovoj koži. Ako ga vojska uhvati, neće mu biti ugodno. Oteo je vladina činovnika, do vraga! A ako ga vojska ne uhvati, drugi će ga linčovati, ako ga se dočepaju.

— Možda se Gertney vrati na vrijeme da učini nešto — reče Hosty. — To nam je jedini spas. Ako padne, mi smo propali. Dok se ne vrati moramo kontrolirati situaciju. Kako ćemo to izvesti?

Hosty ustane, priđe stolu i otvori ladicu. Izvuče bocu viskija, otčepi je i potegne dobar gutljaj. Odmah se zaru-
meni.

— Jedino zbog čega moramo biti zabrinuti u ovom trenutku — reče brišući rukom usta — jest to da li će se senator pojaviti. Poznajem Reardona. Još uvijek ima ranč u Wyomingu. Pravi je davo kad se zauzme za nešto. Ako se pojavi dignut će uzbunu.

— Nema razloga da budemo zabrinuti — reče Duffy. — Vlakovi ne voze.

— Ne slažem se s tobom. Treba nešto mnogo jače da zaustavi Reardona, ako je naumio da krene. Prema tome, moramo paziti da se ne pojavi. Ja ću se pobrinuti za to.

Major McLeod i njegova sestra čuli su o Shannahanovoj otmici Gertneya ispred nosa gomile. Kate je bila ponosna. Vjerovala je da će Shannahan ne-

što poduzeti ako se dočepa slobode. I on je opravdao njezino povjerenje.

Mike McLeod je sakrio svoje osjećaje. Međutim, ipak se izdao.

— Barem neće biti vjenčanja! — uzviknuo je.

Kate ga je oštro pogledala i on pocrveni. Ona mu pride i stavi ruku na rame.

— Tako, dakle! — reče. — Pa ti voliš tu djevojku, Mike!

— Kakva sam ja budala — odvrati Mike. — Ona pristaje da se uda za njega.

— Ne, nisi budala — reče Kate. — Dorothy nije kriva. Gertney je došao iz Washingtona, on je član vladinog kabineta. Djevojci to može imponirati, a on zna biti i šarmantan. Ali vjerujem da su joj se otvorile oči.

— Zašto je onda pristala da se uda za njega? — Major je morao o tome razgovarati. Predugo je do držao u sebi.

— Nisam sigurna — reče Kate. — Mnogo stvari nije mi jasno. Posjetiti ću je, Mike. I to odmah.

— To bi bilo dobro, ali nemoj joj govoriti o meni — promuća major. — Razumiješ?

— Mnogo više nego što ti misliš, Mike. Ti si oficir, zapovjednik ovog mjesta, vojnik i kavalir. Ali ponekad se ponašaš poput maloga djeteta. Ne brini. Međutim, što ćeš sada uraditi?

— Šta mogu? Imam naređenje i poruku od Nicka Duffyja da oslobodim Gertneya. Ne mogu ništa drugo uraditi.

— Znam — uzdahne Kate. — Najbolje bi bilo da se Gertney više nikada ne pojavi.

— Nije red, Kate, da tako govoriš o vladinom službeniku — usprotivi se McLeod. — Ja izbora nemam.

— Nećeš biti suviše grub s njim... ako ga uhvatiš?

— S njim će se pravedno postupiti, kao sa svakim drugim zatvorenikom. Zar ne shvaćaš, Kate, da bi bilo bolje za njega da ga ja uhapsim? Ima na stotine razočaranih doseljenika koji ga traže. Ako ga uhvate oni, linčovat će ga.

Kate problijedi.

— Nisam mislila na to — šapne. — Možda bi bilo dobro da odmah kreneš, Mike.

Sada se njezin brat začudio. Gledao ju je neko vrijeme ispitujućim pogledom.

— Tako, dakle — odgovori njezinim riječima. — Pa ti voliš toga divljeg Irca!

Kate zatrepće očima od suza koje su iznenada navrle.

— Možda volim — prizna. — Ima li boljega od njega? Napokon, i mi smo Irca, zar ne?

— Neka nam bog pomogne — reče McLeod. — Sada imam pune ruke posla.

Dorothy je bila budna. Hodala je poput mehaničke lutke, čak je odgovarala na pitanja. Ponašala se poput mjesečarke. Nešto nije bilo u redu. Gazdarica je odahnula kad se pojavila Kate. Kako je već prošlo deset sati, a sekretar se nalazio negdje na prisilnoj šetnji, bilo je sigurno da danas neće biti vjenčanja.

— Čudnovato se ponaša, gospodice McLeod — reče gazdarica. — Kao da hoda u snu. Čini se da je ništa ne zanima. Kad sam joj rekla da je gospodin Gerney otet, kao da me nije čula!

Kate pogleda Dorothy, reče joj nešto oštrim glasom i okrene se gazdarici.

— Netko joj je dao opojno sredstvo — reče — Ona hulja! Odvest će je svojoj kući.

Uzela ju je za ruku i odvela je do vojničke kočije. Dorothy se nije protivila niti je govorila za vrijeme vožnje.

U garnizonu Dorothy ispije mnogo crne kave. Ali ishod je bio obeshrabrujući. Dot je mehanički odgovarala na pitanja, iako su bila jednostavna. Kad je šutjela, zurila je odsutnim pogledom i sama bi povremeno odmahнула glavom.

— Staviti ću te u krevet, draga — odlučila Kate. — Možda će ti dobar san pomoći da se oporaviš. — Stisnula je usne, a sjaj u njenim očima nije obećavao ništa dobro zamjeniku sekretara ako se pojavi i zatraži natrag svoju zaručnicu.

Kad kažem Mikeu što se dogodilo, on će biti spreman da se suprotstavi ne samo kao major protiv Gertneya nego i kao muškarac prema muškarcu, razmišljala je Kate. A ako ste učinili bilo što našao Shannahanu, onda, gospodine Gertney, uzet ću revolver i vlastoručno ću vas ubiti.

Uzbudjenje koje je zavlдалo gomilom imalo je tu dobru stranu da se LaFontise mogao nesmetano kretati a da ne privuče ničiju pažnju.

Bilo je ljudi koji su glasno prijetili da će silom uzeti zemlju u rezervatu ako se Gertney ne pojavi. Ali prisustvo naoružanih vojnika na knjima, koji su krstarili ulicama i duž granica rezervata, spriječila ih je da ostvare prijetnju. Major McLeod izdao je saopćenje da će svaki onaj tko pokuša prijeći granicu rezervata biti uhapšen ili strijeljan.

Naredba je imala dvostruko značenje. Major je sumnjao da bi se Shannahan mogao sakrivati u rezervatu kod svojih prijatelja Indijanaca, i ta je naredba sprečavala gomilu da ga slijedi.

LaFontise je krenuo u krčmu Powder Horn. Bila je puna gostiju, a tema dana bila je otmica Gertneya i odgađanje naseljavanja. Vrata Hostyjeva urada bila su širom otvorena i LaFontise se privuče bliže, naslonivši se na zid iza vrata. Čuo je glasove Hostyja i Duffyja.

— Zašto ne javiš majoru McLeodu da ćeš ga prisiliti — govorio je povjerenik Duffy — da nešto poduzme.

— Ja prisiliti? Kako?

— Što misliš kako, budalo? — bjesnio je Duffy.

— Kako ste ga ti i Gertney podvrgli pod svoju vlast pomoću njegova brata? Držiš ga kao taoca, zar ne? Pa lijepo, podajeti McLeoda, ako smjesta ne poduzme nešto u našu korist, njegov brat prestat će živjeti. Ima mnogo neugodnih načina da čovjek umre.

— Gotovo sam zaboravio na to — čuo se Hostyjev glas. Vrata su se zatvorila, ali to je bilo dovoljno LaFontiseu. Sada je znao zašto se McLeod tako ponašao. Trebalo je brzo djelovati.

VI

Kasno poslijepodne počela je oluja u bregovima i Gertney je izgubio svaku nadu. Kiša je padala tako gusta da ih je poput zavjese sakrila od pogleda i izbrisala sve tragove. Noć i snijeg sakrit će ih od progonilaca.

U roku od četvrt sata kiše se pretvorila u snijeg i Gertney je shvatio da njegov otmičar namjerava ući što dublje u visoke planine iza rezervata, a možda čak i prijeći preko njih.

Gertney je pretpostavljao da će se Shannahan pridružiti Indijancima. Ali on je izabrao teži put i ništa nije poduzimao što bi ga moglo dovesti u neprilike. Čak da se i vojska pojavi u planinama, to bi bila igra skrivača u kojoj bi prednost bila na strani bjegunca. Pomisao da sve dublje prodiru u tu divljinu, ispuni ga strahom.

Ali ponašao se hladnokrvno i mozak mu je radio. Nada u spas bila je uzaludna. Ako bilo što treba da uradi, to mora uraditi sam. Prihvativši tu činjenicu, razmišljao je o svom položaju.

Samo jedan od njih dvojice vratit će se živ. Gertney je bio siguran da će biti taj.

Njegova karijera bit će uništena ako se ne vrati na vrijeme i postigne što je htio; čak ako to bude poraz bolje je nego smrt. Iznad svega htio se osvetiti tom čovjeku koji ga je ponižio.

Te noći logorovali su u usjeklini kanjona na pola puta do vrha planina. Snijeg, koji je prije nekoliko dana nanijela snježna vijavica, bio je dubok. Dosizao je konjima do trbuha i oni su se sporo probijali kroz zasljepljujuće zavjesu od snježnih pahuljica. Kako je zarobljenik mogao skočiti s konja i nestati u vijevici, Shannahan mu je vezao noge ispod konja.

U logoru je Gertney smio sjahati.

Bio je to težak dan i za ljude i za životinje. Shannahan se rijetko kada zatustavljao da se odmori. Nisu jeli od jutros.

Ovdje je snijeg bio predubok da bi Gertney mogao bježati čak i da su mu ruke slobodne. Gertney nije ni razmišljao o tome. Tapkao je nogama da

se ugrije. Kad je Shannahan upalio vatru, klekao je kraj nje da se ugrije.

Shannahan pristavi kavu, slaninu stavi u lončić i izvadi biskvit. Iza njihovih leđa nalazila se kamenita stijena koja je odbijala toplinu od vatre. Sumrak se počeo spuštati nad planinu, a iza vatre plesale su crvene snježne pahuljice. Shannahan odveže konopac s Gertneyevih zglobova.

— Kako ću postupati s vama ovisi o tome kako ćete se ponašati — upozori ga.

Jeli su u tišini. Kava je bila vruća i posebno je prijala. Shannahan uzme dva pokrivača i jednoga pruži Gertneyu.

— Noćas ćemo spavati udobno, s pećinom za leđima, i vatrom ispred nas — reče. — Umotajte se u pokrivač, vezat ću vas konopcem.

Gertney se nije burno. Ovaj njegov mir upozoravao je Shannahanu da Gertney nije žutokljunac. Ali sa svezanim rukama, umotan u pokrivač i ponovo vezan, nije mogao ništa.

Shannahan je ipak bio oprezan. Probudio se dva ili tri puta da baci drvo na vatru. Svaki put ispitao bi omče i vezove na zarobljeniku.

Sljedećega dana penjali su se još više. Snijeg je i dalje padao, vidljivost je bila veća. Vijavica je prestala. Shannahan mu nije vezao noge. Probi-jali su se kroz duboki snijeg. Od potjere ni traga.

Gertney se opet počeo nadati. Shannahan nije postao neoprezan, ali noge su bile slobodne. A nijedan čovjek ne može neprestano biti oprezan. Jednom će popustiti, tada će doći njegov trenutak.

Zastali su u podne, da nešto pojedu. Iako su satima jahali i hodali po obronku planine, slabo su napredovali. Snijeg je bio predubok, a kretanje prenaporno. Ali bilo je potrebno da se kreću. Ako bi mogli prijeći planinu, Shannahanove šanse bile bi mnogo bolje.

Odriješivši mu ruke, natjera Gertneya da sakuplja drva. Na vatri rastopi snijeg u vodu, izmiješa brašno i načini biskvit. Gertney ga je pojeo s velikim tekom.

— Dobro kuhate — pohvali ga.

— Ostatak ćemo imati za večeru — odvrati Shannahan. — A sada ispružite ruke.

— To mi je nespretno — pobuni se Gertney prvi put.

— Ali ja sam bezbrižniji — reče Shannahan.

Gertney stisne zube.

Gertneyu se pružila prilika. Uspinja-nje kroz snijeg bilo je sve teže, jer se ispod snijega pojavio led.

Gertney je jahao sprijeda. A onda se Shannahanov konj posklizne na ledenoj stazi. Unatoč naporima da se održi, životinja se odsklizne niz strminu i pokopa Shannahana ispod sebe.

Gertney je čuo buku. Vidio je što se dogodilo. Snažno vikne i potjera konja, shvatio je da mu se pružila prilika. Jahač bi izvukao noge iz stremena i iskočio iz sedla, ali to se dogodilo prebrzo i neočekivano.

Gertney je trenutak razmišljao što da učini. Shannahanov konj borio se da ponovo ustane. Dizao se i ponovo padao. A tada je slomio nogu i prikovao Shannahana ispod sebe.

Gertney se odlučio. S vezanim rukama nije mogao mnogo učiniti. Ima vremena.

— Morat ćete mi pomoći — reče Shannahan. Opazio je jednu stijenu, koja je napola virila iz snijega, samo nekoliko metara dalje. Postojala je nada da se izvuče ispod konja, samo ako uspije kontrolirati situaciju. A imao je jednu prednost pred Gertneyem, čije su ruke bile vezane iza leđa.

— Svakako, pomoći ću vam — složi se Gertney. — Ton njegova glasa odavao je veselo raspoloženje. Skočio na zemlju. U istom trenutku njegov se konj okrene, pojuri kraj njih i nestane niz padinu.

Gertney je ostao zabezeknut, kao i Shannahan, ali sada se nije moglo ništa učiniti. S konjem je otišla polovica zaliha hrane.

Gertney slegne ramenima. To ga nije zabrinjavalo. Njegove su noge bile u odličnom stanju, i zalihe za jednog čovjeka bilo je dosta. Osim toga, nizbrdo se mnogo lakše kreće.

Gertney opazi da je Shannahan oslobodio jednu ruku i da u toj ruci drži lovački nož, kojega je uspio izvući iz korica. Gertney kimne glavom.

— Odlično — reče. — Možete ga upotrijebiti da prerežete konopac na mojim rukama. I to odmah, ili ću vam razbiti glavu.

Shannahan je znao što Gertney misli. Kada mu odriješi ruke, Gertney će mu udarcem čizme razbiti glavu. Nož u njegovim rukama nije ga plašio, ili je Gertney tako mislio.

Pa ipak, bez slobodnih Gertneyevih ruku Shannahan je bio nemoćan.

— Okrenite se — naredi Shannahan. — Pridite bliže i čuňte.

Gertney poslušao i osjeti kako je pre-rezani konopac spao. Okrene se i neprijateljski pogleda u Shannahan, suočivši se s cijevi Shannahanova revolvra. Vilice mu se opuste, od iznenađenja.

— Znam što ste namjeravali — reče Shannahan. — Ali ja još uvijek vodim ovu igru. Radit ćete ono što vam naredim, ili ću vas ubiti. Uzmite laso i stavite ga oko onoga kamena tamo. Jedan kraj privežite za jabuku na sedlu, drugi stavite ovdje.

Gertney je poslušao. Bio je siguran da je on gospodar situacije ali brzo se prilagodio. Nekoliko sati ne znači ništa. Shannahan je ranjen, vjerojatno osakaćen, a on je slobodan i čitav. Treba samo strpljivo čekati pogodan trenutak.

Shannahan je pažljivo promatrao dok je Gertney privezivao laso. Ako se njegov konj počne ponovo propinjati prije nego što su pripreme završene, to bi bila propast. Shannahana je boljelo cijelo tijelo. Pod težinom konja nije znao koliko je ranjen.

Međutim, snijeg, na koji je pao bio je debeo poput jastuka i omekšao je udarac i težinu konja. Veliki kamen pod snijegom zadržao je konja i smanjio pritisak.

Gertney je radio pod prijetnjom revolvra.

— Držite konopac na jednom kraju — rekao je Shannahan. — Kad se konj ponovno propne, zategnite konopac i držite ga tako! Ako vam se izmakne iz ruku, ubit ću vas, makar to bilo posljednje što ću učiniti.

Prije nego što ga je Shannahan uspio natjerati, konj se ponovo pro-

peo. To mu je djelomično uspjelo. A Gertney svom snagom zategne konopac zadržavajući težinu konja.

Shannahan je već puzao ispod konja. Stisnuo je zube boreći se protiv mučnine. Jednim zamahom oslobodi nogu i otkotrija se u stranu u trenutku kad se konj ponovo srušio.

Borio se s dahom i grčevito stiskao revolver u ruci. Gertney ga promatrao sa smiješkom na licu, a potom se oprezno okrenuo i spustio niz planinu nestajući u snježnoj vijavici.

Još se jednom konj pokušao uspraviti. Shannahan je pucao i skratio mu muke. Vrtoglavice je nestalo.

Nije slomio nijednu kost. Barem ne na rukama i nogama. Činilo mu se da ima unutarnje povrede možda su rebra slomljena. Disao je bolno.

Ni za trenutak nije presato biti oprezan. Gertney nije bio takva budala da se bez zaliha hrane spusti niz planinu u noć. Gertney se šakrivao, tu u blizini i motrio ga. Tako dugo dok ima revolver u ruci, Gertney neće riskirati metak.

Shannahan klekne u namjeri da skinemo omot s hranom sa sedla. Nešto prozui kraj njega. Umalo ga ne pogodi golemi kamen. Baci se iza konja na strmu stranu padine. Kamenje se kotrljalo niz brijeg.

Gertney se popeo na strminu i kotrljao kamenje niz padinu. Najednom nastane tišina.

I sad će se, naravno, spustiti da vidi da li je bio dobre sreće. Shannahan se nije usudio maknuti.

Gertney se pojavio. Šuljao se poput pume. Shannahan je gledao gore prema strmini, a Gertney se pojavio odozdo s velikim kamenom u jednoj ruci, a u drugoj s batinom. Bio je opasno blizu kad ga je Shannahan čuo.

Naglo se okrenuo, kad je Gertney već bacio kamen i skočio naprijed divlje mašući batinom. Kamen je promašio. Shannahan opali.

Gertney odskoči i padne. Krv je potekla po snijegu. Užasno prestrašen, lamatao je rukama i vikao iz sveg glasa. Zatim se umirio, zureći u lijevu nogu, koja je ležala ispružena. Najednom mu je ponestalo borbenosti. Okrenuo je glavu, u očima se zrcalio strah.

— Sad je gotovo s nama — reče.

— Možda nije — reče Shannahan i otpuže prema njemu. Metak ga je pogodio u meso iznad koljena i izišao na drugoj strani. Ali nije povrijedio kost. Gertney nije mogao hodati.

— Moramo se zajedno pokušati izvući odatle — reče Shannahan. — To je jedino što nam preostaje. Moramo pomoći jedan drugome. Dajete li časnu riječ da ćete se tako ponašati dok ne izađemo iz planine?

Gertney klimne glavom.

— To je pametno — odvrati Shannahan. — Ja dajem svoju časnu riječ, ako to pomaže.

— Moramo zaustaviti krvarenje — nastavi Shannahan, skine maramu s vrata, načini povez i čvrsto ga sveže iznad rane.

— Spustit ćemo se do mjesta gdje možemo naći drva. Bez vatre nećemo preživjeti noć.

Shannahan skine zavežljaj sa sedla i izvadi pokrivač.

— Ležite na njega — naredi. — Pokušat ću vas odvući po nizbrdici.

— Nećete uspjeti — mrmljao je Gertney.

— Sve se može, i ono što je nemoguće — reče Shannahan. — Ako vas neću moći odvući, puzat ćete.

Uspio ga je odvući niz strminu, boreći se sa dahom, padajući od boli i umora i ponovo se dižući. Tako su stigli do mjesta gdje je raslo drveće. Spuštao se mrak. Tu su našli snijegom pokrivena stabla koja je oborio vjetar. To im je poslužilo kao privremeno sklonište, u kojem su našli drva, polomljene grane i iverje. Shannahan upali vatru i pripremi obrok. Halapljivo su ga pojeli. Bili su iznureni od hladnoće i boli, ali glad je nadjačala.

Noću Shannahana probudi šum, ali je bilo pretamno da bilo što vidi, bio je preumoran da se pokrene.

Ujutro su bili ukočeni od hladnoće i boli. Oblaci su se razili, snježna vijavica je prestala, samo je hladan vjetar još puhao.

Vatra se odavno ugasila. Shannahan potraži suhog drvca i ponovo upali vatru. Tada opazi ono što ga je noću probudilo.

Tragovi golemog medvjeda u snijegu! Životinju je privukao miris hrane u zavežljaju, koji je ležao podalje od

njih. Ono što nije pojeo, medvjed je uništio.

Osim pokrivača, na kojem su spavali, revolvera i šibica u džepu, više ništa nisu imali.

• • •

Morgan Reardon rodio se u natkrivenim kolima i odrastao na putovanjima. Njegov je život bio borba, ponajprije za opstanak, a zatim za ono što je vjerovao. Bio je čovjek od riječi i djela i senatorska toga nije ga promijenila.

Odlučio je svim silama da spasi rezervat. Shannahan je bio njegov prijatelj, kao što je to bio i Samov otac. To bi samo po sebi bilo dovoljno, jer Reardon nije zaboravljao prijatelje, kao što nije zaboravljao neprijatelje.

Slučaj s indijanskim rezervatom nije bio samo problem pravde i pravednog odnosa prema Indijancima, već i pitanje časti za njegovu zemlju.

Prekid željezničkog prometa uvijek ga je ljutio. Bolji je jedan dobar konj nego drmanje u vagonu i smrad dima govorio je. Ovaj puta pokazivao je mnogo veću nestrpljivost. Vlak je stao, a vijesti su bile loše. Bujica je odnijela dio pruge.

Srećom, bili su blizu gradića. Tamo se može naći dobar smještaj, uvjeravao ga je kondukter, dok se pruga ne popravi.

— A kad će to biti — grmio je Reardon. — Nemam vremena:

Kondukter se ispričavao.

— Veoma mi je žao, senatore. Tri ili četiri dana najviše. Bujica je odnijela most i dio pruge, ali...

— Ne mogu čekati, moram stići u Antelope — odvrati Reardon. — Možda idu poštanska kola?

— Sumnjam, gospodine. Čuo sam da je i most na cesti odnijela riječna bujica.

— Rijeke se mogu preplivati — odslječe senator. — Krenimo u gradić.

Kondukter je imao pravo, poštanska kočija nije vozila. Stari Lige Crabs-haw, koji je jedno desetljeće vozio kočiju po nemogućim cestama i putevima, bio je spreman da vozi i u pakao, ako putnici to zažele.

Ali stigavši do rječice i vidjevši njezin tok s deblima na zapjenjenim valovima, odustao je.

— Bilo bi to samoubojstvo. Rječica je obično pet metara široka, a sada ima tri stotine metara i nema nijednog mosta. Nemoguće je prijeći.

— Mora se prijeći — zagrmí Reardon. — Prešao sam sa stokom Red River i Canadian River kad su se izlile. Ako netko od vas misli da je to bilo slično pikniku, neka ide do đavola. Što misliš, Lige? Hoćeš li me odvesti u Antelope?

Crabshaw prođe prstima kroz bijelu rijetku bradu u klimne glavom.

— Do vraga, hoću! — vikne. — I ako se udavimo, neće to biti prvi put, ha, ha! Neka momci upregnu konje. Ja moram dobro potegnuti iz boce.

Kad je kočija s konjima stigla, Lige je već bio dobro ugrijan alkoholom i spreman za podvig. Za svaki slučaj stavio je još jednu bocu u džep.

— Želite li sjediti u kočiji, ili ovdje gore sa mnom, senatore? — upita Reardona. — Unutra je suho, ali odavde je lakše isplivati ha, ha!

— Ne znam plivati — promrmlja Reardon i zavalí se na sjedalo pokraj Ligea. — Krenimo!

Crabshaw je vikao i mahao dugim bičem. Konji su se u sve bržem trku približavali rječici. Utrčali su u vodu i zaplivali. Kočija se njihtala, poskakivala, uzdizala i padala na valovima, dok ju je vodena struja vukla nizvodno zajedno s konjima. U jednom trenutku kao da se prevrtala, ali je Lige čvrsto držao uzde. Najednom su kopita naišla na čvrsto uporište, konji su snažnije povukli i kočija je iskočila na kamenje.

Izišli su više od pola kilometra niže. Lige je pronašao put do glavne ceste.

— Poslat ću ti novu opremu, Lige, od glave do pete iz Washingtona — reče senator.

Polako su napredovali. Blato je bilo duboko, cesta izlokama od bujica. Kiša je još uvijek padala. Pokraj ceste nizao se red stupova s crnom telegrafskom žicom, koja je nešto dalje bila prekinuta.

Reardon se namršti. Prošli su još četrdeset stotina metara, kad Lige zaustavi kočiju. Na cesti su stajala dva čov-

jeka s puškama prebačenim preko ruke.

— Ne možete dalje — reče jedan od njih. — Cesta je neprohodna.

— Potrebno je više od toga da me zaustavite — reče Crabshaw. — Vozio sam i lošijim cestama.

— Ako nisi dobro shvatio, onda pogledaj naše puške. Pod time sam mislio da ste previše daleko stigli.

Lige Crabshaw držao je uzde u rukama. Što ću učiniti senator? Ona dvojica zapanje se vidjevši u Reardonovim rukama golemi revolver. Cijev je ličila na topovski.

Onaj koji nije progovorio ni riječi pokušao je podići pušku, ali Reardon je opalio i puška padne u blato, njezin vlasnik preko nje. Trenutak kasnije Reardon skoči s poštanskih kola i nađe se uz drugog razbojnika, udarivši ga drškom revolvera po glavi. Bio je to udarac da bandita oblije krv, i utjera mu strah u kosti.

— Tko vas je poslao po ovoj kiši danas zaustavite — zagrmí senator. — Govori brzo!

— Rees Hosty! On nas je poslao.

— Tko je on?

— Vlasnik krčme Powder Horn u Antelopeu.

— Aha! — Reardon je odmah shvatio. — Getneyev čovjek zar ne?

— Da!

— Ja sam senator Reardon. Vaš je posao bio da me zaustavite, ako sam dobro shvatio?

— Da, ali nismo mislili...

— Pričaj sve što znaš — zagalamí senator.

U nekoliko slijedećih minuta Reardon je dobio dovoljno obavještenja da je mogao stvoriti sliku o situaciji u Antelopeu.

A ta je bila gora nego što je očekivao. Okrene se Crabshawu.

— Uzmi revolver od ovoga momka i drži ga na oku da ne pobjegne. Prerezali su telegrafsku žicu, vidio sam. Lično ću je popraviti i razgovarati s Washingtonom. Zatim krećemo dalje.

Lige Crabshaw nije bio iznenađen. Nije to bila nikakva novost za njega da jedan američki senator želi da se popne na stup i popravi prekinutu žicu, ili da pošalje poruku s vrha stu-

pa. Lige se sjelio da je Reardon radio za kompaniju, postavljao stupove i napinjao brzopjavne žice. Prije nego što je postao senator.

— Trebam neke stvari iz tvoje kočije, Lige — reče Reardon i uzme dugačak komad debele žice i ključ za odvijanje matica. Zatim krene kroz blato do mjesta gdje su stajali stupovi s prekinutom žicom. Polako se penjao uz stup prema vrhu gdje je žica bila odrezana. U tom trenutku začuo se glas.

— Silazi brzo! Ili ću te skinuti metkom.

Senator se polako okrene. Na zemlji, pokraj stupa, stajala su dva nova čovjeka. Izišli su iz obližnjeg grmlja i izgledali veoma odlučno.

VII

Jučer su planine bile mračne, danas su izgledale bijele i tihe. Sunce je bilo daleko na nebu.

Shannahan i Gertney ostali su sakriveni u skloništu među stablima. Shannahan nije želio da ih netko opazi. Gertney je bio zaprepasten njegovom odlukom.

— Jedina nam je šansa da nas opaze, da nam što prije stigne pomoć — protestirao je Gertney. — Dovedite me u grad, ja odustajem od optužbi protiv vas, Shannahan. Ako ostanemo ovdje sakriveni, umrijet ćemo.

— Možda — odvrati Shannahan. — To je rizik koji smo prihvatili. Odlučio sam da vas maknem sa scene sve do trenutka kad više nećete moći učiniti štetu. Ostati ćemo makar nas to ubilo.

Pomisao na bogatstvo, koje mu je bilo na domaku ruke, razbjesni Gertneya.

— Ako moram da umrem ovdje, ništa neću učiniti da vam pomognem — mrmljao je. — Vi ste budala, Shannahan. Zelite li jedan dio novca? Samo recite. Na poštenu riječ, dat ću vam polovinu, to vam je dosta do kraja života.

— Obično dobivate bitke podmićivanjem, zar ne? — upita Shannahan.

— Nikad nisam naišao na čovjeka koji nije imao svoju cijenu.

Toga su dana tri ili četiri puta opazili tragače daleko dolje u dolini. Zapravo su bili sigurni ovdje među drvećem, ali sutra bi njihov položaj mogao postati loš. Shannahan je znao da će tragači pronaći konja kojeg je jahao Gertney. Iz toga će zaključiti da nisu prešli na drugu stranu planine.

Kad jednom pronađu tragove, položaj će postati kritičan. Nisu se mogli kretati ni brzo ni daleko, niti su mogli sakriti svoje tragove.

— Molite se da nas ne pronađu — ponovi Shannahan. — Ako im to uspije, bit će loše po vas.

Gertney nije odgovorio. Noga ga je boljela, ali rana je bila čista. Tokom dana dobio je groznicu.

Shannahan se osjećao bolje nego što se nadao.

Budućnost ga nije mnogo zabrinjavala, naročito ako Gertneya uspije zadržati dosta dugo. Kad se sekretar ministarstva vrati s puta po Evropi, senator Reardon uspije svojim utjecajem dovesti stvari u red. Gertney će biti prisiljen dati ostavku i povući se. Shannahan će možda biti osuđen na zatvor, ali s Reardonom, koji će ga braniti, slaviti će ga kao junaka.

Danas je opazio da su se tragači počeli penjati uz planinu.

Gertney nije više imao groznicu. Znao je što se događa. Nadao se da će biti pronađeni. Nije vjerovao da bi ga Shannahan ubio ako bi se tragači približili. To bi bilo umorstvo, i vješanje.

Kao da je čitao njegove misli, Shannahan ga pogleda.

— Ako su nam na tragu, i znaju da smo tu, mogu se pogadati s njima — reče. A Gertney je znao da ima stvari o kojima bi se moglo pogadati. — Ali ako samo pretražuju, a vi pokušate privući njihovu pažnju, bio bi to vaš kraj.

Preostalo im je da čekaju. Shannahan je izabrao dobar položaj. Bili su dobro sakriveni, a iz svog skrovišta imali su odličan pregled na cijeli kraj. Podne je prošlo i zrak je postajao hladniji. Pojavila se magla, prekrila

doline i proširila se prema vrhu planine.

Najednom opaze tri vojnika. Shannahan se približi Gertneyu držeći cijev revolvera uperenu u njegovu glavu.

Vojnici su došli tako visoko posve slučajno i nisu otkrili njihove tragove. Išli su ravno prema njima, zatim su skrenuli i pošli nizbrdo. Kretali su se sve brže i nestali u magli.

Gertney se napola digne otvorenih usta. Istog trenutka osjeti hladnu cijev na vratu i klone.

— Otišli su! — promuca. — Otišli su, a s njima i naša posljednja nada. Uskoro će ponovno vijavica, a mi se ne možemo kretati. Tako ćemo oboje umrijeti, budalo!

— Tako dakle, hoćete da siđem, zar ne? — Senator Reardon zurio je u jahaće od kojih je jedan stajao uz stup, držeći revolver u ruci, a drugi nekoliko koraka iza njega.

Reardon opusti ruke i spusti se prema dolje. Visina je iznosila četiri metra. Snažnim udarcem u padu oborio je čovjeka kraj stupa, koji je prekasno odskočio.

Reardon je začuđujućom brzinom skočio na noge, izvukao revolver i uperio ga u onoga drugog. Čovjek kojeg je oborio ležao je u nesvjestici.

— Nisam došao ovamo da budem ubijen — protestirao je drugi bandit. — To uopće nije bilo dogovoreno.

— Razuman si čovjek, a razumni su ljudi prokletstvo naše zemlje — reče senator. — Samo pustolovi donose napredak. Sveži svog prijatelja prije nego što se probudi. Upotrijebi konopac koji si donio.

Taj je konopac bio namijenjen njemu, pomisli senator.

Senator je uzeo ostatak konopca svezao ovoga drugog, nakon toga što je ovaj svezao onoga prvog. Zatim se ponovo popeo na stup da u miru završi što je naumio.

Uspostavivši telegrafsku liniju oskudnim alatom, poslao je predsjedniku vlade gorčenu poruku sa svim pojednostima.

Zatim je uspostavio vezu s Antelopeom. Zica je proradila u oba pravca. Spuštajući se niz stup, opazio je da se

prvi bandit osvijestio. Oduzevši im oružje, prerezao je konope i pustio zarobljenike. Zatim se vratio poštanskoj kočiji. Crabshaw je još uvijek čuvao svoga zarobljenika.

— Pusti ga neka ode — naredi Reardon. — Postajem star, Lige, jer sam zaželio dobar krevet.

— Imamo četrdesetak kilometara do Antelopea — reče Crabshaw. Stići ćemo oko pola noći.

Ušli su u grad jedan sat ranije. Senator je doznao da je Shannahan ne samo pobjegao, nego i oteo Gertneya i odveo ga u planine.

Priča koju je ispričala Dot Hauswirth, kad je učinak droge prestao djelovati nije bila nimalo lijepa. McLeod razapinjao je bijes i očaj.

— Jedna je stvar sigurna — rekao je — nećete se udati za Gertneya nikada. Ako se udate za nekoga, onda ću to biti ja.

— Ne bih se udala za njega — prizna Dorothy, pocrveni i povuče se u drugu sobu.

Senator Reardon nije gubio ni časa. Bio je veoma zaposlen, slao je brzojave u Washington i razgovarao s McLeodom. Učinio je sve što je mogao.

— Gertneš je lopov, o tom nema sumnje. On je jedan od onih političkih grešaka koje se ponekad dešavaju.

Teškoća je u tome što mi, znajući to, ne možemo mnogo učiniti. Izložio sam činjenice predsjedniku. One su neugodne, ali nisu dovoljne da opravdaju akciju predsjednika mimo njegova sekretara ministarstva unutrašnjih poslova, a on je još uvijek u Evropi. Atlantski kabel još uvijek nije uspostavljen.

Senator razdraženo skoči sa stolice.

— Vucibatine koje su me pokušale zaustaviti rade za Gertneya. Ali on je dovoljno pamećan da ih nije osobno poslao na taj zadatak. Jedino ime koje sam uspio izvući od njih glasi Goodman. To je ubojica kojega traže ali vi kažete da ga je Gertney javno osudio. Tako se nalazimo u čorsokaku.

— Postoji čovjek koji mnogo toga zna. Treba da ga nađemo — reče McLeod. — Bob LaFontise. Medutim, i

on je nestao. Znam da pomaže Shannahanu.

A LaFontise je htio osloboditi Sida McLeoda. Da bi doznao gdje se nalazi, treba upitati one koji ga drže. To mora učiniti zaobilaznim putem, a LaFontise je imao iskustva u tome.

Smatrao je da su Rees Hosty i Nick Duffy ljudi koji će znati nešto o tome. Na Hostyja ne može računati. Zapamtio je LaFontiseovo žestoko protivljenje u vezi s indijanskim rezervatom. Ali s Nick Duffyem...

Mora nabaviti jaki viski ako želi opiti Duffyja. Običan viski ne djeluje na čovjeka koji pije poput spužve. Duffyju treba podvaliti tzv. indijanski viski. Stari doseljenici nazivali su ga i zmijskim sokom.

Nabavio ga lako. Prijatelj mu je dao adresu, i LaFontise se pojavio kao bijelac, objašnjavajući da želi tu vrstu za izvjesnoga indijanskog prijatelja s kojim mora obaviti neki posao.

Zatim je viski pretočio u drugu bocu sa Zlatnom etiketom i krenuo da posjeti indijanskog povjerenika.

— Došao sam k vama — povjerio se Nicku Duffyju, predstavivši se kao Smith — i želio bih dobiti obavještenja o životu u ovom kraju. Takva obavještenja može dati samo dobro obaviještena osoba. Nakon brižljivog raspitivanja zaključio sam da ste to vi. Da bih vas počastio, donio sam bocu.

Nick Duffy je potvrdio da je zaista pravi čovjek kojega gospodin Smith traži. Nakon dva sata bio je pijan i udario je šakom o stol.

— Sve je samo... hik — u tome... kako vla...vladati ljudima. Daaa, gospodine! Major je maalo ttežak, ali ... hik... imamo brata... nećema problema... hik.

Još jedna čaša i LaFontise je znao mjesto gdje je sakriven majorov brat. Bila je to udaljena koliba u klancu pet kilometara od grada. Ostavivši Duffyja, LaFontise se približio kolibi. Došavši do vrata, naglo ih otvori s revolverom u ruci.

Opreznost nije bila potrebna. U prostoriji su se igrali kockama Sid McLeod i dva stražara.

— Strašno mi je drago što vas vidim — rekao je Sid nakon toga što su stražare vezali za stolice. — Bilo je strašno dosadno pa smo kockali. Kao obično, bio sam slabe sreće. Uvijek gubim.

LaFontise se sagne i pokupi razbacane kocke. Opipao ih je prstima i namjerno ih bacio nekoliko puta.

— Prije nego što počnete ponovo kockati, Sid — reče — morate nešto naučiti. Igrate s profesionalcima, ali vi ste gori od ovce među vukovima. Budala među varalicama. Ove su kocke naročito ispunjene to ste trebali znati. Takvim se kockama služe varalice. Ništa ne dugujete Reesu Hostyju. Možete mu to reći u prisustvu svoga brata. Varali su vas.

Sid je opsovao. Zatim je pogledao Boba. — Da, ja sam budala, što sam dopustio da me prevare. Možda sam to i zaslužio, ali sada mi je žao Mikea. Uvijek mora plaćati moje pogreške. — Na trenutak je zašutio, zatim nastavi. — Slušajte, Bob, neću se vratiti s vama. Idem dalje. Recite Mikeu što se dogodilo. Ako opet čuje o meni, to neće biti zato što sam u neprilici.

Rees Hosty se uplašio. Činilo mu se da se njegov svijet ruši. Otmica Gertneya posve ga je dotukla.

Ali vrijeme je učinilo svoje. Kad se oporavio od udarca i iznenađenja odmah je počeo planirati. Nešto se može spasiti, kao što je rekao Nick Duffy. Vojska pod zapovjedništvom McLeoda trčkarala je u krugu. Ni dolazak senatora nije promijenio situaciju.

Istina je bila jednostavna: moć se još uvijek nalazila u rukama Gertneya, iako je bio otet. Sve dok se njegov pretpostavljeni ne vrati iz Evrope, on će djelovati i nikakve ga prijetnje neće odvratiti.

Opasnost je bio Shannahan. A kad su se pojavili tragači s konjem čije su uzde bile vezane o jabuku sedla i kojega je po svoj prilici jahao Gertney, Hostyjeve nade su porasle.

Znači da se u planini dogodilo nešto u što se umiješao Gertney. Gertney će se vratiti prije ili kasnije. On je takav čovjek.

Hostyjevi je posao bio da zadrži situaciju pod kontrolom sve dok se

Gertney ne vrati. Ako mu to uspije, njih dvojica predstavljat će nepobjediv par.

Ali toga je popodnevna njegova vjera u slavodobitni povratak Gertneya bila uzdrmana. Hosty se popeo na krov svoje krčme, za koji je već odavno ustanovio da je odlično mjesto za promatranje. Gledajući prema bregovima opazio je dva čovjeka kako se mučno probijaju prema gradu. Hosty je imao oštar vid, ali je ipak otrčao u svoj ured po dalekozor.

Kao što je pretpostavljao, bili su to Shannahan i Gertney. Shannahan je vukao za sobom saonice od tankih stabala na kojima je ležala nepokretna masa Nilla Gertneya. Bili su sasvim iscrpljeni od gladi, neispavanosti, groznice, rana i hladnoće. Shannahan je tvrdoglavo ustrajnošću vukao saonice prema gradu. Dvaput je pao u snijeg i svaki put se ponovo dizao i nastavljao put.

Nije bilo drugog izbora. U planini je Gertney dobio groznicu i mučili su ga i bolovi. Vjerujući da mu se stanje pogoršava, preplašio se da će biti žrtva vukova, čije su tragove već opazili. Molio je i zaklinjao, dajući najsvečanija obećanja Shannahanu da se vrate u grad.

Shannahan se svakim satom osjećao sve lošije. Znao je da se mora vratiti. Još se uvijek nadao da će uspjeti.

Najjednostavnije bi bilo ostaviti Gertneya. Ovaj bi to sigurno učinio da je slučaj obratan. Ali Shannahan nije bio takav. On ga je odveo, on će ga dovesti.

Hosty je bio spreman za akciju. Zahvaljujući sreći ili vještini, Shannahan nije naletio na vojnike koji su ih tražili predvođeni McLeodom u pratnji senatora. S obzirom na to da je gotovo cijela vojska bila u planini, mogli bi izvojevati pobjedu ako će Hosty raditi brzo.

Smijući se zadovoljno, požuri na ulicu. U utvrdi je bilo samo nekoliko vojnika, ali ovdje na ulici bilo je mnogo besposlićara i stotine onih koji su tražili zemlju, nezadovoljni što se odugovlači. Daj im vođu, obećaj im zemlju i moći ćeš vladati tom gomilom.

Izdajući žurne naredbe, Hosty krene prema staji po konja, jer je htio osob-

no rukovoditi operacijom. Na vratima ga sustigne Jinks Gordy.

— Ima li novosti iz Washingtona? — upita Hosty. — Brzo, žuri mi se!

Gordy kimne glavom smijući se.

— Ima — reče veselo. — Tri poruke! Jedna za senatora, jedna za Shannahana i jedna za Gertneya, iako se on još nije pojavio.

Hosty brzo uvuče svog uhođu u staju.

— Tko je preuzeo brzojave?

— Telegrafist. Ipak sam ih uspio pročitati, kao što ste mi naredili. Čini se da je atlantski kabel popravljen. Sam je predsjednik razgovarao sa sekretarom u Evropi. To je Reardonovo maslo.

— Govori, kakve su poruke — naredi Hosty.

— Naređenje Gertneyu da ne smije poduzimati nikakve akcije u vezi s rezervatom dok se njegov šef ne vrati iz Evrope i ne ispita cijelu stvar. U tom smislu iste poruke za senatora i za Shannahana.

Hosty izvuče maramu iz džepa i obriše lice.

— Uh! — promrmlja preneraženo. — To je sve pokvarilo.

Hosty je brzo razmišljao. Činilo se da se je odlučio.

— Obavještavaj me o svemu, ali o tim porukama šuti. Gertney još ne zna za to. Ako dozna tek kada je akcija završena, nitko ga neće moći okriviti.

Zajaše na konja i odvede ljude u polje. Videći ih, kako dolaze, Shannahan ih je promatrao. Nadao se da će stići do prijatelja, ili barem do vojnika. To je bio poraz.

— Odvest ćemo vas natrag u utvrdi. Shannahan — rekao je Hosty, nakon toga što ga je stavio na konja, dajući do znanja da je sada on preuzeo zapovjedništvo. — Ne želim se miješati u poslove vojske. Što se tiče Gertneya, on je moj prijatelj i ja ću se pobrinuti za njega.

Predao je Shannahana straži na vratima utvrde i krenuo u grad s Gertneyem, koji je još uvijek bio očajan. Za njega je položaj bio beznaadan.

— Sve je otišlo k vragu — rekao je. — Zahvaljujući Shannahanu. Koga davo-

la si ga predao straži? Ja sam trebao obračunati s njim.

— Tamo nam neće naškoditi — odvra- ti Hosty. — Učinio sam to zato da iz- gleda kao da surađujemo s vlastima. Zeliš li čuti novosti?

— Svakako. Ne mogu biti lošije!

— Sve su to samo glasine, nema ni- šta službeno — započeo je Hosty oprez- no, i ispričao mu o vijestima iz Was- hingtona. Zatim se naceri. — Ali još nismo pobijeđeni, eh?

— Kako to misliš? — začudi se Gert- ney. — Ruke su mi vezane. Ja sam bo- lestan.

— Ali ne tako bolestan da ne možeš službeno otvoriti rezervat danas posli- jepodne. Ja ću proturiti vijest o tome. I pobrinut ću se da do tebe ne stigne nikakav brzojav. Ništa nećeš znati službeno.

Gertney odmahne glavom.

— Prekasno je — reče. — Shannahan je opasan. On će pronaći način da nam stane na put.

— Što nam može? Vojska je u plani- ni i neće se vratiti do noći. A do tada je sve gotovo. Kad jednom počne, nit- ko to ne može zaustaviti. Imat ćeš mnogo svjedoka da nisi primio sekre- tarovu poruku.

Gertney se uzbudi. To je bilo ono što je on volio, uspeh, osvetu, sve u jednom, u posljednjem trenutku.

— Nisam obećao Shannahanu da neću poduzeti akciju. Obećanja data pod pritiskom...

— Tvoja riječ ne vrijedi pišljivog boba i nikada nije vrijedila, zato ne brini — podsjeti ga Hosty. — Proširit ću vijest da će rezervat biti otvoren u četiri sata poslije podne. Imat ću tisu- ću ljudi iza sebe ako Shannahan poku- ša da se umiješa.

— Kreni — reče Gertney.

VIII

Shannahana je uhvatio očaj kad ga je Hosty predao stražaru na ulazu. Tu je činjenica bila znak da Hostey pot- puno vjeruje kako vlada situacijom. Barem trenutno. Shvatio je plan nepri-

jatelja. U odsustvu vojske zaigrat će na posljednju kartu, otvorit će rezervat doseljenicima danas popodne.

Narednik koji je preuzeo Shannaha- na, bio je iznenađen. Ovdje je bio čov- jek kojeg je cijela vojska tražila u pla- nini. Narednikova je dužnost bila da zatvorenika odmah pošalje u zatvor. Ali narednik McVeigh bio je oprezan čovjek. Načuo je toga jutra razgovor između majora i senatora prije nego što su zajedno krenuli u potragu. Bilo mu je jasno da je Shannahan senator- rov prijatelj. I ne bi bilo mudro da prijatelja jednoga senatora Sjedinje- nih Američkih Država stavlja u zat- vor.

Iz toga škripca izvukla ga je Kate. Uzviknu od iznenađenja ugledavši Shannahana i njegovu umorno, bra- dom obraslo lice. Smjesta je izdala naređenje da ga se odvede u kuću i da se što je brže moguće dovede liječ- nik.

Shannahan je sjedio duboko zava- ljen u naslonjač, dok su se Kate i Do- rothy — užurbano muvale oko njega.

— Da sam znao da će zatvor ovako izgledati, vratio bih se prije — uspije se našaliti gledajući Kate pogledom od kojega ona pocrveni. — Nisam znao da me traže vojnici.

— Vaš prijatelj, senator Reardon je stigao i s mojim bratom traga za vama — objašnjavala je Kate. Ispriča- le su mu novosti do njegova dramats- kog odlaska iz Antelopea.

— Kate smatra da ste izvanredan čovjek — reče Dorothy. — Morat ću se složiti s njom. Ne znam tko bi se dru- gi usudio igrati skrivača s vojskom i nadmudriti je.

— Imao sam sreću, to je sve — reče Shannahan. Razgovor je bio prekinut dolaskom vojnog liječnika, koji je pre- gledao Shannahana.

— Imate pet napuknutih rebara koja već zacjeljuju zahvaljujući vašoj konjskoj kondiciji. Nekoliko dobrih obroka i san, i sve će biti u redu.

Liječnik pozdravi i krene prema vra- tima. Na pola puta stane, kao da se nečega sjetio.

— Steta da nakon svega što ste pro- šli izgubite bitku. Kao oficir nemam što reći. Kao liječnik nadao sam se da ćete pobijediti, gospodine Shannahan.

Sramota je što će danas u četiri po podne otvoriti rezervat.

Shannahan ustane. Toga se boja.

— Recite mi sve o tome! — zamoli liječnika.

Liječnik slegne ramenima.

— Znam da je Rees Hosty proturio vijest da će izvlačenje brojeva biti danas u četiri i odmah zatim trka za osvajanje zemljišta. Grad je poludio.

Posilni pokuca na vrata.

— Brzjav — reče. — Za senatora Reardona i gospodina Shannahana.

Shannahan preleti očima poruku. Pobjeda! Potvrda onoga što je očekivao.

— Gertneyevi ortaci pobrinuli su se da on ne dobije poruku, barem ne službeno — promrmlja Shannahan. — Spremnici su i da ubiju telegrafistu, samo da spriječe dostavu brzjava Gertneyu. Sutra će ga dobiti — kada sve bude svršeno.

— Mora postojati izlaz — reče Dorothy.

— Teškoća je u tome što je vojska izvan grada, Gertney je iskoristio tu prednost — reče Shannahan. — Kad bismo vojnike mogli pozvati. Sila i zakon je jedino što će Gertney poštovati. On vrlo dobro zna da se vojska neće vratiti prije mraka. A do četiri sata može jahać tek stići do njih.

Vi niste taj koji će jahati i pokušati da ih pronađe — usprotivi se Kate. — Sjednite i jedite, to vam je sada potrebnije.

Shannahan utone u naslonjač mršteći se. Vojska se neće vratiti prije jutra. Sve ovisi o nekoliko sati.

— Zna li gdje je Bob LaFontise? — iznenada upita.

— I on je u bregovima — odgovori Kate. — Došao je ovamo i rekao da ima važnih vijesti za Mikea. Odmah je krenuo, ne rekavši kakve su vijesti.

Još je jedna nada propala. LaFontise bi mogao mnogo učiniti. Shannahan je odložio viljušku i nož. Kate je bila na rubu plača.

— Oh, mora postojati neka mogućnost — jadovala se. — Nakon svega što ste uradili. Bob je vjerojatno već s njima.

Shannahan naglo ustane prevrnuvši stolicu.

— Prokletstvo, kako sam slab — reče bijesno. — Ali ako je Bob s njima, možda je to naša prilika. On je Indijanac i ponosan je na svoje plemenske običaje. Zrak je danas čist i vidljivost je dobra. Mi ih ne možemo vidjeti, ali oni mogu vidjeti nas ako im pošaljemo dimne signale. To je brže od najbržeg konja. Poslat ćemo im poruku da se smjesti vrata. Bob znaće čitati dimne signale, a ja sam naučio kako se šalju. Samo da nisam tako proketo slab!

— Ne brinite zbog toga — reče Kate sa sjajem u očima. — Pojedite ručak, Dorothy i ja ćemo zapaliti vatru uz pomoć vojnika. Vi ćete nam reći kako treba slati dimne signale.

Kate otvori vrata i zovne stražu.

Neka svi raspoloživi ljudi donesu drva na vježbalište, što je brže moguće! — vikne. — Poslat ćemo poruku vojsci. Žurite!

Strážar otrči.

— Trebat će nam zelenih grana za što jači dim i nekoliko gunjeva — reče Shannahan. — Ja ću raditi gunjevima čim zapalite vatru. Na to Gertney i njegovo društvo uopće ne računa.

Gertney se ponovo penjao prema vrhuncu. Telegrafist je u nekoliko navrata pokušao uručiti poruku, ali do Gertneya nije mogao stići.

Gradski liječnik povio mu je ranu iznad koljena. Trebat će mu malo odmora i dobre hrane.

Kako je vojska bila odsutna iz grada, ništa ga nije moglo zaustaviti. Kad trka za zemljom počne, to će biti dokaz njegove pobjede. Unaprijed je uživao u trijumfu.

Sutra će primiti brzjav od svoga pretpostavljenoga. Napisat će pismo u kojem će sve objasniti i ispričati se da je brzjav prekasno primio. U pismu će biti i njegova ostavka. Činjenica da je bio otet i podvrgnut ponižavanju bit će dokaz u njegovu korist. Dio javnog mišljenja bit će na njegovoj strani.

Bio je siguran u pobjedu. I u novčanu korist od nje.

Zadovoljan sa sobom, pride na stakama prozoru. Promatrao je vrevu gomile koja se pripremala za popodnevni događaj. Najednom mu nešto privuče pažnju. Oblaci dima dizali su

se u nejednakim razmacima prema nebu. Dan je bio bez vjetra. Dim se dizao visoko i bio je nadaleko vidljiv.

— Hosty! — zaurla mašući rukom u kojoj je držao štaku. Razbio je staklo na prozoru. Hosty je izbezumljeno dotrčao.

— Šta je? — Nešto nije u redu?

— Do đavola — zagrmi Gertney. — pogledaj tamo!

— To je dim — zapanji se Hosty. — Tamo je utvrda. Možda nešto gori.

— Prokleta budala — vikne Gertney. — Zar ne znaš što je to? Indijanski dimni signali.

Znao je da Hosty ne zna čitati te signale. Malo je bijelaca to znalo. Ali Gertney je razumio taj način govora. Mogao ga je čitati poput tiskane stranice.

— Obavještavaju vojnike — škrgutao je zubima. — Javljaју da imaju neprilika i traže da se smjesta vrate, što je brže moguće. Opet Shannahan! Glupane nad glupanima! Umjesto da ga predaš straži u utvrdi, trebao si ga ostaviti ovdje.

Hosty je zurio u dim. Na trenutak je pomislio da vojnike spriječi da šalju dimne signale, ali je brzo odbacio tu misao. Ne samo što je bilo prekasno, vojska je vjerojatno već opazila dimnu poruku, nego on kao civilna osoba nije mogao s grupom razbojnika u vojnu utvrdi. Imao je dosta ljudi da to učini i da savlada nekoliko vojnika, ali posljedice tog čina bile bi nesagledive i kobne.

Umjesto toga pogledao je na veliki zidni sat.

— Možda se neće moći vratiti prije četiri sata.

— Nema potrebe da budeš veća budala nego što je to priroda odredila, Hosty — reče Gertney. — Oni će stići na vrijeme. Izgubili smo i to treba da priznamo. Čak i ako pokušamo započeti izvlačiti brojeve, oni će dojuriti i spriječiti nas usred posla. Nastat će pakao. Objesit će nas prije nego što trepnemo okom.

— Ali mi smo ljudima rekli da ćemo rezervat otvoriti u četiri sata — podsjeti ga Hosty. — Jednom smo ih prevarili, kažu oni. Ako sad to isto učinimo, linčovat će nas!

— Razmišljao sam o tome — odvrati Gertney. — O tome i o drugim stvarima. Zajedno smo umiješani, Hosty.

I Hosty je razmišljao.

Znači da imaju samo nekoliko sati na raspolaganju. Nekoliko sati da nestanu iz grada i pobjegnu pred zakonom i ruljom. Tko god da ih uhvati, slabo će se provesti. Ali, jedini spas je ipak u bijegu.

— Drago mi je što smo obojica umiješani — nastavi Gertney. — Ti si kriv što nismo uspjeli, Hosty, tvoja nespretnost. S obzirom na to da će nas odvojeno objesiti, ako se ne držimo zajedno, pomoći ćeš mi u bijegu. Bit ćeš dobro nagrađen, imam mnogo novca spremljenog za takav slučaj.

— Svakako, pomoći ću vam — odgovori Hosty. Nije bilo vremena za raspravljanje.

— Prije nego što odemo moramo svršiti jedan posao — reče Gertney. — Shannahan mora umrijeti.

— Slažem se. Ja ću pripremiti kola, konje i ostalo. Ali kako ćemo se dočepati Shannahana? Ne možemo do njega.

— Razmišljao sam o tome — odvrati Gertney. — On zna da je pobijedio. U tome je naša prednost. Svi oni tako misle i smatraju se sigurnima. Pogledaj!

Pokaže rukom prema kraju ulice. Prema središtu grada jahala je Dot Hauswirth.

— Ona misli da je sve gotovo. Doveći je ovamo bez buke.

Hosty ga prestrašeno pogleda.

— Jednom si je već oteo — podsjeti ga. — Ali tada je bilo drugačije. Sada će pomisliti...

— Ništa joj se neće dogoditi — prekinu ga Gertney. — Nemoj oklijevati. Za ostalo ne brini. Ako nas uhvate, i onako će nas objesiti. Ona će nam dovesti Shannahana. Hajde!

Hosty posluša. Odmah je poslana poruka Shannahanu, pisana kićenim rukopisom Gertneya.

»Želim s vama razgovarati, Shannahan, i to odmah. Dodite u Powder Horn. Hoće li Dot Hauswirth ugledati sutrašnji dan, ovisi o vašem odgovoru. Ako dođete sada, bit će slobodna. Ona će izići kad vi uđete.»

Shannahan je čitao poruku. Kate ga je gledala.

— To je stupica — reče mu Kate. — Zele se dočepati vas. Osim toga, on nikad ne drži obećanja.

— Držat će obećanje ako mu to koristi — reče Shannahan. — Učinili smo pogrešku što smo je pustili u grad.

— Ne znam što da kažem — šapne Kate. Morate ići, ali ja se tako plašim, Sam.

Nije priznao da se i on plaši. Nije imao iluzija o tome kome je stupica postavljena. Ali nije mogao drugačije postupiti. Znao je što Dot znači majoru. Dunk, Hauswirth bio je njegov prijatelj, a on je obećao da će se pobrinuti za Dorothy.

— Ovdje nema nikoga tko bi mogao ići s vama — reče Kate. — Želim da se vratite, Sam. Da se vratite k meni!

— I ja to želim — odgovori joj tiho i nasmiješi se.

Bilo je tako jednostavno primamiti djevojku u zgradu, pa je Hostyu sinula nova ideja rođena u mržnju. Gertney će mu samo smetati ako pođe s njim. Gertney će biti taj koga će zakon tražiti, a gomila mrziti. Obećao mu je novac ako mu pomogne da pobjegne. Znao je da mu Gertney neće dati ni pare kad jednom bude na sigurnome. Gertney nije nikada držao obećanje.

Hosty je smislio plan. Mrzio je Shannahana koji je uništio njegove planove. Ali je mrzio i Gertneya. Riječi da je budala i nespretnjaković još su odzvanjale u njegovim ušima.

Ako pomogne Gertneyu, podijelit će njegovu krivicu. Ali ako ostavi Gertneya na takav način da će sva pažnja biti usredotočena na ovu sobu, nema se čega plašiti.

Postojala je činjenica koju je Gertney previdio. Powder Horn bio je Hostyjeva krčma, njegovo uporište. Bilo je tu tajna koje nitko nije znao. Profesionalnih tajna, da tako kažemo.

Zureći se natrag, Hosty je bio toliko zaokupljen svojim novim planom da nije opazio Indijanca preko puta.

U gradu kraj rezervata jedan Indijanac nije nikakvo čudo.

Prvi dio dogovora izveden je točno onako kako je stajalo u poruci. Dot Hauswirth izašla je kroz sporedna vrata na ulicu u trenutku kada je Shannahan ulazio na glavna. Vjerojatno nije imala pojma kakvu je ulogu odigrala u drami koja se upravo počela odvijati.

Shannahan je ušao u krčmu. Pipničar, koji ga je prepoznao, pokaže palcem prema stepenicama.

— Idite gore — reče. Izgovorio je to posve normalno, kao da se gore održava običan sastanak, a ne sastanak sa smrću. Shannahan nije sumnjao što ga očekuje. Sada kad je Dot bila ponovno na ulici mogao bi se povući, skočiti natrag. Ali napolju su već bili Gertneyevi ljudi.

Shannahan zastane na vrhu stepenica da bi došao do daha. Mora biti spreman da se suprotstavi Gertneyu. Pred njim je bio dugačak hodnik sa zatvorenim vratima sa strane, na dnu hodnika prozor i jedna otvorena vrata. Shannahan pride vratima. Soba je bila prazna, zidovi bijeli, drveni pod ostrugan. Prazna soba, osim jedne stolice u kutu. U njoj je sjedio Gertney s ispruženom ranjenom nogom, naslonjen na sanduk. U krilu je držao revolver.

— Došli ste, dakle — reče Gertney. — Znao sam da ćete doći.

Shannahan zatvori vrata.

— Rekli ste da želite razgovarati.

— Vrijeme za razgovore je prošlo — promrmlja Gertney. — Pobijedili ste, prokleti bili, uništili ste sve moje planove. Došlo je vrijeme da vas ubijem. I vi imate revolver. Dajem vam priliku.

Gertney je bio i revolveraš. Ali ti su dani prošli i on je postao ugojen i spor, u rukama više nije bilo brzine. Shannahan je to znao.

— Brojit ću do tri — ponovo će Gertney. — Kad odbrojim tri, ubit ću vas. To je sve, što imam reći. Jedan...

Začuo se šum, mukli udarac, čudno prigušen. Dio prividno čvrstog zida rasparao se i kroz prorez padne Ree's Hesty i ostane ležati na podu. Iz leđa je provirivala strijela zabijena duboko između lopatice u srce.

Zapanjen, Shannahan je shvatio zamku. To je bila Hostyjeva soba i

ovaj dio zida sastojao se od čvrsto nategnute ponjave obojadicane istom bojom kao i zid.

Stojeći s druge strane ponjave, Hosty je čuo što se događa u sobi. Tako je mogao pucati pravovremeno, bez opasnosti za Gertneya. Vjerojatno bi i pucao dok bi Gertney izbrojao dva.

Gertney je zurio u strijelu koja je još treperila.

Kao da je zaboravio na revolver što ga je držao u krilu. Iza rastrganog zida pojavi se Ravna Strijela, djed Boba LaFontisea. U desnoj ruci držao je luk i strijelu. Nakloni se poput svojih francuskih djedova.

— Prije mnogo vremena, Trčeci Jelen. moj prijatelj, došao je kući da umre — reče svečanim glasom. — Bio je smrtno ranjen u ovoj sobi. Pričao je o zidu koji nije zid.

Pokazao je rukom, a u očima mu je bio izraz zadovoljstva, kad je pogledom prešao s mrtvoga Hostyja na još živoga Gertneya.

— Malo prije vidio sam Shannahana u krčmi. Zatim sam vidio Hostyja kako se penje vanjskim stepenicama i ulazi kroz prozor. Ravna Strijela sjeća se Trčecog Jelena. Slijedio sam, gledao i slušao.

Pričao je i promatrao Gertneya. — Hosty je razgovarao sam sa sobom. Govorio je da vi očekujete da on ubije Shannahana. Ali on će pustiti Shannahana da ubije vas, a zatim će Hosty ubiti Shannahana. Izgledalo bi kao da ste pucali jedan na drugoga.

Ravna Strijela je zašutio da bi Gertney shvatio. Metak ispaljen kroz ponjavu ne bi ostavio vidljiv trag.

— Vi i Hosty ste kao zmiје, napadate bez upozorenja — nastavi Ravna Strijela. — Shannahan se borio za Indijance, za rezervat. Pošteno je da Indi-

janac pomogne bijelom bratu, da se ugovor poštuje tako dugo dok trava raste...

— Hvala, Ravna Strijelo — reče Shannahan. — To neću zaboraviti. — Okrene se Gertneyu. — Još uvijek imate revolver u krilu.

S drugog kraja grada dopre topot konjskih kopita. Vratila se vojska. Gertney se napola okrene. Iz očiju mu je izbijala mržnja. Pogleda u revolver i takne ga rukom. Revolver sklizne i padne na pod.

— Zašto da se borim, Shannahan — reče. — Vi ste pobijedili.

Indijanac je otišao. Shannahan se okrene i side niz stepenice. Kad je prelazio ulicu, odjekne revolverski pucaj u sobi na drugom katu. Gertney je podnio ostavku.

Shannahan opazi Mikea McLeoda kako je dojurio na konju udarajući ga mamuzama. Kad je sustigao Dot Hauswirth, sagne se u trku i podigne je u sedlo.

Iza njega, visok i uspravan, jahao je Bob LaFontise. Opazivši Ravnu Strijelu, sjaše i približi mu se. Starac se nasmiješi i stavi ruku na rame svog unuka.

— Naučio si mnoge stvari na istoku, sine, ali je dobro što nisi zaboravio običaje svoga naroda. — Mahne rukom Shannahanu da im pride. — Vi ste prijatelji, tako neka ostanu. Radit ćete zajedno za dobrobit naše zemlje.

Kroz gomilu se probijala žena na konju. Shannahan se okrene i oči mu zablistaju. Kate McLeod sjaše i potrči mu u susret. Požuri prema njoj zaboravivši na svoja rebra.

Ako se dobro sjeća, žene i rebra imaju nešto zajedničkoga.

KRAJ

KVIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

Al Mills: BUNTOVNICA S JUGA

— Konjak?

Rosie kimne glavom. Sjedila je u udobnu naslonjaču i razmišljala kako da dođe do oilja. U mislima ju je prekinuo general donijevši piće.

— Ta kratka šetnja bila je ugodna, zar ne, madame?

— Oh, da! — odvrati Rosie i srkne nekoliko kapljica žestokog pića.

Još dok je ulazila, zamijetila je na zidu generalove kancelarije mnoštvo crteža. Prikazuje li neki od njih Washington, njegova utvrđenja i snage, sve ono što je tražio general Bonham? Imala bi suviše sreće da je to istina. Ali, kako, da bolje razgleda te crteže?

Ispijali su piće i časkali dok je Rosie tražila najpogodniju priliku da Rodgersku stavi u piće prašak za spavanje. To joj je uspjelo nešto poslije, kad se Rodgers ispričao i trenutak napustio sobu.

Učinila je to brzo i vješto, a kad se general vratio, nehaljno, sa smiješkom u očima, odlučila je ispiti svoju čašicu do dna.

— Zivjeli! — usklikne i kućne se s generalom.

Shvativši da je led probijen, da će je piće omamiti, Rodgers je jed-

va svladavao nestrpljenje. A kad je Rosie rekla da joj se vrti u glavi, podigne se i sjedne pokraj nje.

— Božanstveni ste, Rosie! Oduvijek sam sanjao o tom trenutku — reče on.

Pokušao ju je zagrliti, a kad je Rosie osjetila njegove ruke na svom tijelu, zadržće.

— Zaboga, generale! Zar se tako brzo osvajaju lijepe žene?

On zamuca:

— Ja, ja...

Znala je što želi; pročitala je to u njegovim očima. No, još se branila. Zvonko se nasmijala:

— Zar tako brzo osvajate tvrđave, Rodgerse?

— Da, ovaj... ja...

Odjednom mu se lice promijeni, zažmirka očima, a zatim ih razrogači od iznenađenja. Osjećao je stršan umor, potrebu da spava. Jedva se svladavao.

— Što mi je, do đavola — promuća.

To je sve što je rekao. Tada klonе, spusti glavu i ubrzo zahrće.

Tek nakon desetak minuta Rosie ustane, pogleda Rodgersa, a zatim uđe u njegovu kancelariju.

Razgledavala je crteže. Najveći, koji je stajao ispred njegova radna

stola, pobudi njenu pozornost. Nije bila glupa. U poslu, kojim se bavila, nešto je naučila. Odjednom usklikne od iznenađenja. To je bilo no što je tražila. Bože, kako je lako došla do toga — pomisli zadovoljno.

Iz torbice izvuče olovku, a zatim počne grozničavo na papir unositi podatke.

Crtež je pokazivao fortifikaciju grada Washingtona!

Kad je završila posao, sjeti se Stephena. Eto, on je ubio jednog čovjeka i izložio se opasnosti, a crtež im je bio pred nosom, gotovo nadohvat ruke. Bila je sretna što se tako lako domogla onoga za čime je žudjela. Da to nije uspjela, bila je riješena da učini sve; da generala pretraži, da mu uzme ključeve od kase ili, čak, da ga ubije.

Vratila se u apartman, a zatim, svjesna da mora biti oprezna kako ne bi pobudila sumnju, dohvati vrč s vodom i rupčić pa počne Rodgersa vraćati svijesti. Nikako nije smjela napustiti kancelariju bez njegove pratnje.

Cijeli sat trudila se da ga osvijestiti, da ga probudi. A kad joj je to uspjelo i kad je Rodgers zatrepao očima, zamalo je uskliknula od veselja. Smatrala da je da će prašak duže djelovati, da je stavila poveću dozu. Srećom se prevarila.

General teško uzdahne, otvori oči i rukom prijeđe preko čela.

— Što, ovaj... — promuca i izbulji u Rosie vodnjikave oči.

Očito se nije sjećao što se s njim zbilo. Opazivši Rosie, zatvori oči, pomisli najprije da sanja, a zatim se sjeti prethodnih događaja pa se zbunjeno nasmije.

— Što se to sa mnom dogodilo, Rosie? Odjednom sam osjetio umor. Ja...

Ona ga ponudi konjakom.

— Ne! Sigurno sam previše popio — doda kao da se opravdava. — Da, popio sam malo previše.

Teško se podigao s naslonjača i prišao do prozora. Otvorio ga i,

kad se okrenuo, Rosie zamijeti u njegovu pogledu umor, bezvoljnost. Zbunjeno je promucio.

— Hvala vam što me niste ostavili, madame!

Bio je ponovo služben. Rosie je shvatila da je ogorčen zbog svega što se dogodilo, što nije uspio ostvariti svoju namjeru. A sada nije imao ni najmanje volje da nastavi osvajanje.

— Tvrdava nije kapitulirala, generale! — podrugne mu se Rosie.

General osjeti žalac i gorko se osmijehne. Pogleda na sat i usklikne:

— Dvanaest sati! Koliko sam spavao?

— Malo, generale! — odgovori Rosie i ustane.

Cekala je da se spremi, da joj ponudi ogrtač pa da napuste zgradu. On to jedva dočeka. Bio je nervozan, razdražen. Zbunjeno, kao da se opravdava, progovori:

— Oprostite, madame! Ni sam ne znam što je bilo sa mnom. Znači, taj prokleti rat, probdjevne noći i...

Rosie se osmijehne.

— Oh, razumijem vas! Da krenemo, generale?

On se trgne.

— Oh, dal Odmah.

Kad su izašli, ulice su bile prazne. Tek je stražar toptao cokolama. Pozdravi generala, a ovaj, ne osvrnuvši se, mrzovoljno promrmlja:

— Kao za inat, nikakve kočije!

Rosie zadržće od svježine zraka i čuvši što je promrmljao, reče:

— Nije potrebno, Rodgers! Vratit ću se pješice. Bit će to ugodna šetnja.

— Ali, ne! — usprotivi se on. — Kad već nema kočije, otpratit ću vas do vaše vile.

Da mu to dopusti, bilo bi opasno. Možda je prate, možda je očekuju u blizini stana? Nije smjela ništa staviti na kocku. Pogleda ga u oči i umorno se osmijehne.

— Zahvaljujem! No, vjerujte, bit će mi tako ugodnije:

On pomisli da ju je razočarao. Kako mu se to moglo dogoditi? Proklinjao je svoju nepažnju; zar je morao popiti toliko viskija. Taj ga je konjak dotukao.

U želji da se opravda, da se ispriča, upita:

— Kad ćemo se ponovo vidjeti, madame?

Ona slegne ramenima. Za nju više nije bio zanimljiv, pa zabaci glavu i posprdno ga pogleda.

— Ne znam, generale! Valjda ćemo se sresti.

Stajali su na uglu malog trga; Rosie je željela da je što prije napusti.

— Bit ću sretan ako vas ponovo sretnem — reče on i poljubi joj ruku. — Oprostite za večeras... Ja...

Ona se osmjehne.

— Ah, nije vrijedno ni spomena. Laku noć, generale!

Iako teška srca, on se nakloni i okrene na petama.

Čula je njegove nesigurne korake, a zatim, kad je zamakla u sporednu ulicu, potrči.

Bojala se. Ulice su bile puste. Kad se zadihala, uspori korak. S olakšanjem ustanovi da je doskora na cilju.

Na njenoj vili vidjelo se svjetlo. Gorjela je svjetiljka pred vratima i Stephen ju je sigurno nestrpljivo očekivao. A kad je stigla do vrata, opazi neku sjenu. Čovjek, što je stajao pod cedrom, pođe joj u susret.

Zastala je, pružila ruku prema torbici u kojoj se nalazio deringer, a tada začuje poznati glas:

— Moje poštovanje, gospodo Rosie! Vraćate se prilično kasno!

Zaprepastila se, srce joj je brže zakucalo.

Pred njom je, visok i ukočen, sa cilindrom u ruci, stajao Allen Pinkerton!

Izmučen, ali svjestan da mora živjeti, da se mora boriti, Steve je razrogačenim očima promatrao Indijance. Mislio je da sanja kad je ugledao njihova surova lica premazana ratničkim bojama.

Bili su to Sijuksi!

Promatrall' su čovjeka koji se rukama i noktima borio da se zadrži na stijeni da ga ne odnese bujica.

Zatvori oči i pomisli da je to priviđenje. Preplavi ga osjećaj nemoći i želja da se sve to svrši. No, tada se sjeti zadatka, Bette, svega ostaloga, pa se ponovo počne boriti za život.

Puzao je, izranio ruke i koljena, a kad se nekako smjestio izvan dohvata pomahnitale rijeke, klone.

Tada, kao u snu, začuje urlik indijanskih ratnika!

...

Najprije se zbunila kad je u oskudnu svjetlu plinske svjetiljke zamijetila njegov podrugljiv osmijeh. Bože! — usklikne u sebi. Što će se dogoditi ako je pretrese, ako nešto posumnja i odvede je u Obavještajni centar? Pronaći će nacrt utvrđenja Washingtona i to će biti njen kraj.

Pokuša prikriti zbunjenost. Stajao je udaljen nekoliko koraka, i Rosie u trenaoniku shvati da mora izigravati.

— Otkad uvaženog detektiva zanimaju ženske šetnje?! Recimo... recimo da se upravo vraćam kući nakon neke pustolovine.

Bila je to providna laž. Hoće li upaliti? Ne, isključeno! Jer čovjeka kakav je Allen Pinkerton ne može nitko prevariti. Pa, ipak, on se naklonio i rekao:

— Oprostite, gospodo Rosie! Zna- te, u krvi mi je ta prokleta znatiže-

lja. Neću vas dalje zadržavati. Laku noć, gospođo Rosie!

— Laku noć, gospodine Pinkerton!

Okrenuo se na peti i pošao prema središtu grada. Rosie je produžila prema kući; vidjela je svjetlo na ulazu i ono ju je privlačilo poput magneta. Još malo, još malo...

Kad je stigla do ulaza u park i kad je pokušala odgurnuti teška željezna vrata, netko je iznenada i snažno uhvati za ruku. Zamalo je umrla od straha.

— Tko, što? Oh, pustite! Boli! — zastanje i pokuša se okrenuti.

Covjek, bazeći na viski, šapne:

— Polako, polako, ljepotice! Što nosiš u torbici? Hajde, pare na sunce!

Olakšano uzdahne shvativši da je to lopov pa brzo promuća:

— Nemam novaca!

Dok joj je jednom rukom stezao ruku, drugom joj je istrgnuo torbicu. Ispreтура po njoj pa, kad ugleda za njega bezvrijedne papire, razočarano pljune.

— Pih, ništa! I ti si mi neka dama!

Tada spazi deringer i zvizne iznenađeno kroz zube.

Oho! Naoružana si? E, pa pošto nemaš novaca, uzet ću ti tu igračku. Ha, ha, ha!

Bojala se najgoreg pa sada olakšano uzdahne i brzo reče:

— Zaboga! Sve... sve uzmite samo me pustite.

Bila bi zazvala Stephena, ali grlo joj je bilo posve suho.

Lopov je napokon pusti i šmugne u tamu. A ona potrči do vrata i počne udarati zvekirom.

— Stephen! Stephen!

On joj otvori i začuđeno je pogleda.

— Nešto se dogodilo, gospođo Rosie?

Sjela je i ispričala mu u jednom dahu sve što se dogodilo. On stisne pesnice i promrmlja:

— Govorio sam vam da je opasno. A vi? Više vas neću pustiti da sami lutate noću.

Kao prebijena, jedva se vukući stepenicama, pođe prema sobi.

Vani je svanjivalo.

...

Prije nego što se sreo s Rosie, Allen Pinkerton je znao da je bila izašla. Prekorio je agenta što ga nije potražio u stanu. A dva sata, koja su prošla nakon toga, zauvijek su propala.

Rosie Greenhow izgubio se svaki trag!

Gdje je bila? — pitao se Pinkerton.

Zamisljeno je koračao usnulim gradom. A tada, odjednom mu srta ideja da se vrati, da još jednom s njom porazgovara.

Mogao je to, imao je punomoć, a ipak je odustao. Iako je u nju sumnjao, nije to učinio. Ponajprije stoga što je u njoj poštovao ženu, a i mnoge utjecajne osobe bile su joj prijatelji.

Ipak je žalio što se nije dočepao njene torbice. Zašto ju je tako grčevito stiskala u ruci?

Odluči da će ubuduće pratiti svaki njen korak pa se uputi prema svom uredu.

I Pinkerton, upravo kad i Rosie, primijeti da svanjava novi dan.

28

Bette je spavala i sanjala o Steveu. A san je bio strašan. Vidjela ga je u nekom jezeru, a oko njega bezbroj krokodila.

— Steve! Steve! — zvala je u namjeri da ga upozori na opasnost.

Probudila se sva ozmojena i primijetila da je već dan.

Dolje je čula Stephena. Nešto poslije, kad se obukla i sišla do trpezarije, ponada se da će sreći Rosie. Ali Stephen je bio sam.

— Gospođa Rosie još nije sišla?
 — Ne, gospođice Bette! Još spava
 — odgovori on. — Želite li doručak?!

Bette kimne glavom. Sinoć je slabo večerala. Pojela je tek dva sendviča i popila čaj. Rano je pošla spavati, uvjerena da će se Rosie kasno vratiti.

»Je li uspjela?« — pitala se dok je pila kavu. Bila je nestrpljiva pa izađe u park. Sve je bilo tužno. Lišće pod nogama polako je trunulo.

Jesen je stigla i u grad!

Osjećala je nervozu, pa se, nakon kraće šetnje, vrati u vilu. Srce joj brže zakuca kad spazi Rosie kako silazi stepenicama. Na licu joj se vidio umor.

— Dobro jutro, Rosie! — pozdravi je veselo.

A Rosie Greenhow, umjesto da joj odzdravi, samo kimne glavom i umorno reče:

— Sva sam rastrgana, Bette! A, ipak, ne mogu spavati.

Bette je uze pod ruku. Da joj se nije nešto neprijatno dogodilo.

— Gotovo da i nisam gladna — umorno reče Rosie. — Stephene, popit ću samo kavu.

— U redu, gospođo Rosie!

Sjele su i promatrale se. U jednom trenutku Bette poželi da je upita što se to s njom dogodilo jer se tako promijenila. Ali, bila je gošća i nije imala hrabrosti da joj postavi to pitanje. Tada Rosie sama progovori.

— Svašta se dogodilo noćas. No, sve se dobro završilo.

— Pričajte! — ponuka je Bette.

A Rosie, vidjevši da je djevojka zabrinuta, otpočne pričati.

Pričala je dugo. Kada je Bette doznala za njen uspjeh, usklikne jer se nije mogla savladati:

— Oh, divno!

— Mnogo me muke stajalo, a bilo je, zapravo, tako jednostavno — reče Rosie.

Dugo su pričale. Tek poslije toga Rosie je upita:

— Jesi li se odmorila?

Bette kimne glavom. I, u želji da se sve to ne odugovlači, da što prije učini ono što mora, upita:

— Mogu odmah do generala?

— Baš dobro — zamisljemo reče Rosie. — Pođimo u moju sobu.

...

Dva sata poslije, Bette Duval se našla sa čovjekom za vezu. Očekivala je Nobela.

— Otputovao je u Richmond, gospođice! Poslao me Mac Dowell. Dajte mi planove.

Bio je to čovjek neupadljive vanjštine; običan građanin Washingtona. Može li mu vjerovati? Može! Spomenuo je Nobela i generala, a zna za plan. Ipak, u želji da to obavi u četiri oka, šapne:

— Čekajte me na poštanskoj stanici! Ovdje ima previše ljudi.

Iako se činilo da nije s time baš zadovoljan, čovjek kimne glavom a djevojka produži do poštanske stanice.

Kočija za Norfok bila je već upregnuta!

U jednom trenutku, kad je ostala sama, priđe joj agent i s novinama preda lažni plan. Ona mu uruči pravi, a zatim se, nakon što je kupila voznu kartu, ukrca u kočiju.

Polu sata kasnije, bila je na putu prema tvrđavi i štabu generala Bonhama.

...

Kod Norfoka je promijenila kočiju. No, prije nego što je krenula na put, neki joj je dobroćudni čičica, koji se brinuo o konjima, savjetovao:

— Opasno je sad putovati, gospođice! Kažu da Sijuksi napadaju i skidaju skalpove.

Premrla je od straha i problijedila. Ali, znala je da mora dalje. Što dalje, jer tada će biti bliže Richmondu, bliže Steveu.

Uz službenu poruku koju je poslala generalu, Rosie je napisala i pismo u kojem je na kraju stajalo: ... i tako, moj generale, čekam nove zadatke. Ovdje je opasno, no truditi ću se i dalje da stojim u prvim redovima voljene domovine. Bette Duval omogućite da pođe kamo želi. Ona to zaslužuje...

Iz male poštanske stanice krenuli su prema istoku. Usput su nailazili na popaljene rančeve, na opustošena imanja.

Rat je stigao i u taj dio zemlje!

U kočiji se nalazilo pet putnika. Osim Bette, još dvije žene i dva postarija muškarca neodređenih godina, po svoj prilici rančeri.

Uglavnom su šutjeli. Vožnja je bila neugodna. Kočija je tandrkala, poskakivala na neravnu putu, a kočijaš, koji je želio stići što prije, bijesno je šibao konje.

Tko zna je li i on znao za Indijance, razmišljala je Bette.

Osjetila je drijem pa se opustila i zaklopila oči. Još jednom se sjetila starca, njegova upozorenja i tuge u njegovim očima.

U polusnu je čula kako jedan putnik pita:

— Čuli ste da su Indijanci iskopali ratnu sjekiru? — obraćao se poluglasno čovjeku pokraj sebe.

— Da.

— Valjda nas neće napasti?

— Valjda!

— Mi smo beznačajni za njih, zar ne? — pitao je dalje čovjek a u glasu mu se osjećao strah.

Novo je zavladala šutnja. Prolazili su preriom i sada je vožnja bila nešto udobnija. Čuli su pukekanje biča, a kad su izašli na prašnu cestu, do puta koji se uspinjao, konji pođoše polako uzbrdo.

Već je prošlo dva sata otkad su pošli iz posljednje poštanske stanice. I ništa, baš se ništa nije dogodilo. Da nije bio rat, sve bi se to činilo posve normalnim.

Taj kraj su nadgledale snage Konfederacije. S obzirom na to, Bette se nije bojala. U kosi, koju je splela u dugu pletenicu, sakrila je specijalnu propusnicu. U slučaju da naiđe sjevernjačka patrola, u što nije vjerovala, imala je drugu koju je dobila na polasku od agenta.

Dakle, s te joj strane nije prijetila opasnost. Ali, zabrinjavali su je Indijanci. O njima je slušala strašne priče. I, pomislivši što bi joj se moglo dogoditi, zadrhtala je od straha i užasa.

Iako su je progonile neke zle slutnje, uspjela je malo odspavati. Koliko je spavala? Sat, dva? Ili, je li uopće spavala? Prije je to bio drijemež, drijemež sličan mori jer ju je ritam kočije i jednoličnost krajolika uspavljivao. A tada je začula pucanj. Bila je to vinčesterka. Trgla se i otvorila oči.

Upitno je pogledala ostale putnike i ugledala njihova blijeda lica. Postalo joj je jasno da se nije prevarila.

— Što se događa? — upita.

Nitko ništa nije odgovorio. Ponovo s krova kočije zapuca puška. Netko izbezumljeno krikne:

— Indijanci!

Zatim začuje užasan urlik, negdje sa stijena što su ih okruživale. Muškarac, koji je prije govorio o Indijancima, izbezumljeno počne zvjerkati. Usne su mu drhtale od straha.

Žene u kočiji histerično su vrištale.

Tada netko krikne i kraj njih proleti tijelo kočijaša.

— Kočijaš je ubijen! — stenjao je postariji rančer. — Sad smo gotovi!

U ruci je držao kolt.

A konji, oslobođivši se kočijaševe ruke, nagnuše u još brži trk.

Podigla se prašina koja ih je gušila.

Jedna od žena legne na pod kočije. To isto učini i drugi putnik. Bet-

te se od straha nije mogla pomaknuti. »Znači, gotovo je!« — prošapće.

Sjedila je i štitila se rukama da ne udari o krov kočije, prestrašena i njima, kao da je paralizirana.

Jedino je rančer držao kolt i trudio se da vidi kroz prašinu što se oko njih događa.

Indijanci više nisu urlicali!

Kočija je i dalje jurila, ali osjećalo se da konji malakšu, da će ubrzo stati. Tada je Bette pogledala kroz prozor i zaprepastila se. Usporedo s kočijom, na udaljenosti od pedesetak metara, jahala je gomila crvenokožaca. Prašina se razilazila, konji su još malo kaskali a onda pošli korakom.

Prvog Indijanca kojeg je zapazio pretko nišana, rančer savrni jednim metkom. Začu se ponovo urlik.

— Nemojte pucati! — usklikne Bette.

Zena na podu previjala se od straha, a muškarac je plakao.

I tada nastane pakao. Vidjela je kako Indijanci dolaze i s druge strane. Dolazili su sve bliže, a kad je kočija napokon stala, krenuše na juriš.

Rančer je, ispucavši cijelo burenje, drhtavim rukama punio kolt. Jedna strijela, odapeta iz neposredne blizine, fjučnula je zrakom i zabila mu se u vrat. Neko je vrijeme drhtala, dok je rančer, kao začuđen, spriječen u pokretu, izbuljio oči. Zatim pruži okrvavljenу ruku i nemoćno padne.

Još jednom zakrklja, a mlaz krvi popraska Bette i ona se onesvijesti.

Nije osjetila dim, nije čula pucketanje vatre.

Kočija je gorjela!

• • •

Onako ispružen na stijeni, izmučen borbom koju je vodio s bujicom. Steve Willford bespomoćno je gledao Indijance. Njihov izgled nije ga plašio. Svjestan da nema izlaza, da je prebrodio jednu a ule-

tio u još goru situaciju, nije mu preostalo ništa drugo nego da se pomiri sa sudbinom.

Zatvorio je oči, progutao pljuvačku i čekao!

Kao kroz san, ponovo začuje viku. A kad je otvorio umorne oči, ugledao je skupinu dječaka kako poskakuju na obali. U rukama su imali luk i strijelu.

Znao je što ga očekuje!

Poslužiti će dječacima kao meta. Vježbat će gađanje lukom i strijelom, a ratnici će uživati pri tom sve dok ne umre.

Prije toga proživjet će paklenske muke.

Nije se prevario; uz sveopće odobravanje, jedan je dječak zauzeo položaj da odapne strijelu. Strijela fjučne, očede mu pramen kose i bućne u vodu.

Na obali se začula galama.

Sad je gađao drugi. On je bio točniji. Strijela mu je okrzнула rebra.

I tako, igrajući se njime kao maćka mišom, natjecanje se nastavljalo.

Jedna mu se strijela zabila u rame. Zajecao je od bola, pokušao zaustaviti krik i zatvorio oči.

Strijele su fjučkale. On bi se trzao na to zmijsko siktanje i jedva čekao da sve završi, da ga ubiju, da više ne proživljava te muke.

Odjednom je na obali zavládala tišina.

Očni kapci bili su mu teški kao olovo, tako da ih je jedva otvorio. Ugledao je kanu i u njemu dva Indijanca kako brzo, boreći se protiv bujice, veslaju prema njemu.

I to je bilo sve čega se sjećao.

Onesvijestio se od bola jer ga je rana pekla kao žeravica.

• • •

Kad se probudio, ležao je u vigvamu. Vani se čulo udaranje bubnjeva i galama. Do ušiju mu dopru zvukovi po kojima rasudi da se nalazi u indijanskom logoru.

Sjetio se svega što se dogodilo i začuđeno pogleda prema ulazu. Koža, kojom se zatvarao vlgvam, polako se razgrne i neki čovjek glave ukrašene perjem a lica ratničkim bojama, pođe prema njemu.

Pokušao je pokrenuti ruke, ali uzalud! Bile su svezane. Ponovo je zatvorio oči i pomislio da sve sanja, da ima groznicu od rane što mu je nesmiljeno žegla rame.

Indijanc se uspravio. Bio je golem. Netremice je promatrao Stevea.

— Što bijeli čovjek traži na rijeci? — upita loše izgovarajući engleski.

Steve sad shvati da je to stvarnost, da je taj čovjek poglavica i da samo njemu može zahvaliti što je sačuvao glavu.

— Tražio sam poglavicu Motapanu — odgovori Steve.

Bio je njihov zarobljenik i znao je što ga očekuje. Nakon što su se s njime poigrali mladi ratnici, vezat će ga na mučenički stup i tada će početi svečanost.

Bacat će tomahavke, odapinjati strijele, gađati noževima!

Indijanc ga je i dalje promatrao a onda reče:

— Bijeli čovjek naš je neprijatelj! Mi ćemo ga vezati za mučenički stup.

— Trebam Motapanu! Trebam Motapanu! — mucao je Steve.

— Ja sam Motapana! — odjednom reče indijanski poglavica.

Ovakav, kakav je sad bio, Steveu se činio nepoznat. Ni poglavica nije prepoznao Stevea. Shvativši da je to jedina njegova šansa, zabrza:

— Nosim velikom poglavici poruku od Bijeloga oca iz Washingtona. On poručuje Motapani da zakopa ratnu sjekiru, da vlada mir i da ne sluša plave mundire. Oni su zli ljudi i neprijatelji i bijelih i crvenih ljudi.

Znao je da govor nije baš sjajan, no pokušao je spasiti život, predati

poruku, obaviti zadatak. A nakon toga može umrijeti.

Motapana je i dalje stajao mirno. Pomno je promatrao Steveovo lice a zatim upitao:

— Ti si bio nekad na rijeci, kod Crnih stijena? Na poštanskoj stanici?

Steve kimne glavom. Ponadao se da ga je poglavica prepoznao i zadržao pri tom jer je shvatio da mu je to jedini izgled u spas.

— Bio sam tamo, poglavice!

— Ti si došao s dugim nožem i zaštitio siromašnog Indijanca? Ja to nisam zaboravio. Ja sam te prepoznao — nastavi dalje poglavica.

Steve shvati da je spašen. Nije se bojao smrti, ali, ako je već postojala mogućnost, treba je iskoristiti. Tužno se osmjehne i reče:

— Ja sam prijatelj tvoje braće! A crveni ratnici zamalo su me ubili.

Poglavica nije odgovorio. Lice mu je bilo slično maski. Odjednom se sagnuo, izvukao bodež, presjekao mu vezove, a zatim bez riječi izašao pred šator.

Dotad zaglušna graja naglo utihne!

Čuo je kako poglavica nešto govori, a zatim ga ponovo ugleda na ulazu.

— Doći će vrač i pogledati tvoju ranu. Motapana nije zaboravio da si ga ti štitio. Kad se odmoriš, razgovarat ćemo o poruci Bijelog oca iz Washingtona.

Rekavši to, izađe. Malo poslije, u vlgvam uđe vrač i počne mu previjati ranu.

Steve u njegovim očima pročitao mržnju!

Uvečer, dok su u logoru gorjele vatre a ratnici plesali ratnički ples, dok je mjesec hladno sjao na nebeskome svodu, Steve je razmišljao o Motapani.

Tražio ga je kraj rijeke, kod Crnih stijena, i doživio neugodnu zgodu s južnjacima. Zatim je poslu-

žio kao meta mladim Sijuksima. Srećom, sve je dobro završilo.

Nakon što mu je plemenski vječ pregledao ranu i namazao je nekom zelenom tekućinom, odjednom je osjetio olakšanje. Zapao je u polusan i sarno ga je bubnjanje, što je potmulo i prijeteci odjekivalo u noći, katkad dovelo svijesti.

Prije zore ponovo se probudio. Osjećao se dobro. Rana ga nije boljela. Oko njega, u cijelom logoru, vladala je mrtva tišina.

Svanjivalo je. Kroz prerez vjgva-ma gledao je kako nebo postaje svjetlije. Nakon izlaska sunca, logor oživi. Čulo se lajanje pasa, plač djece.

Neka starica, lica naborana poput harmonike, donese mu neku kašu s mesom. Isprva mu se jelo gadilo. No, glad je bila jača. Počne halapljivo jesti i iznenadi se kako je jelo bilo dobra okusa.

Još je bio u neizvjesnosti. Sjećao se riječi koje je izrekao Motapana i pitao se hoće li ga poštediti, hoće li ga poslušati i zakopati ratnu sjekiru? Oslanjao se na mudrost poglavice, vjerovao je da će ga uspjati uvjeriti da prekine krvoproliće i suradnju s južnjacima. No, znao je još nešto. Ako Indijanc dobije pušku, postaje opasan. I neće je lako ispustiti iz ruke. Ako postigne sporazum s poglavicom, morat će u ime vlade zatražiti da predaju oružje. Hoće li u tome uspjati?

Poslije doručka osjeti se jačim i polako ustane. No, kad je krenuo prema ulazu, spazi stražara. Znači, čuvaju ga. To ga uznemiri, pa se vrati do ležaja i sjedne.

Čekao je Motapanu.

Poglavica je stigao nešto kasnije. Umjesto da ga pozdravi, bez riječi sjedne u suprotni kut, a zatim ga oštro pogleda.

— Govori, bijeli čovječe!

Gotovo u jednom dahu, Steve ispriča zašto je došao. Na kraju reče:

— Motapana je veliki ratnik! On je hrabar, on je mudar. On će znati što treba uraditi. Istina, bijeli se ljudi međusobno ubijaju. No, ako poglavica pobuni svoja plemena, ako iskopa ratnu sjekiru, oni će se ujediniti i prijemom će poteći potok krvi.

Matapana, je šutio. Razmišljao je dugo i Steve ga nije želio prekida-ti. Nakon duže stanke, Motapana reče:

— Bijeli su ljudi zli! Oni su crvene ljude otjerali sa zemlje, iz šuma i potoka. Otjerali su nas u kamen, u bpušće. Sve što su obećali, nisu učinili. Jezik bijelog čovjeka — zmijski je jezik!

Zastane, pažljivo pogleda Stevea, a zatim nastavi:

— Ti si mene štutio kad su dugi noževi bili prema meni zli. Ja to nisam zaboravio. Sazvat ću starce i prenijeti tvoju poruku.

Steve kimne glavom. Poglavica ustane. No, prije nego što je napustio šator, reče:

— Mi nismo dobili vatrene štapove! Bijeli poglavica nas je prevario. On je rekao: vi ćete ubijati naše neprijatelje, a mi ćemo vam dati vatrene štapove, i mnogo hrane. On nas je prevario! Ti ćeš ovdje ostati i ozdraviti, a mi ćemo odlučiti! Howgh!

Steve je znao da su to njegove posljednje riječi. Može li mu vjerovati? Može? Jer, o Motapani se pričalo da voli istinu.

Kad je poglavica napustio vjg-vam, Steve olakšano uzdahne. Ono čega se bojao nije se dogodilo. S tim mislima, sjetivši se Bette i Nobela, počne maštati o budućnosti.

Jer, izbjeci sve ono što je izbjegao, sve što je prošao, bila je uistinu sreća.

29

Osjetila je žar vatre i miris izgorjela mesa pa isprva pomisli da je u paklu. A kad je otvorila oči, ugleda kako se oko nje uzdižu plameni jezici.

Još malo, još malo i dohvatit će je bijesna stihija!

Željela je pobjeći od užasa, a jedva se pomakla nekoliko centimetara. Gušio ju je dim, oko nje bili su mrtvi ljudi. Vidjela je krv, mirisala je na svojem licu, na svojim rukama. Tada se prisjeti sve što se dogodilo pa ponovo zatvori oči. Plamen, što je gutao kočiju, oprži je po rukama. Djevojka krikne od bola pa nesvjesno, u želji da izbjegne bol, počne puzati prema vratima.

Dahtala je, jecala i, izbezumljena strahom promatrala plamen kako joj zahvaća suknju. Ni sama nije znala kako se ugasio. U jednom trenutku osjeti beskraju nemoć i krikne:

— Steve! U pomoć!

A Steve, to drago biće, bio je daleko. Svjesna opasnosti u kojoj se nalazi, nemoćna da se sama spasi, nasloni se svom težinom na vrata. Još jednom krikne, pokuša ih odgurnuti rukama...

Zatim se vrata otvore i ona, gotovo bez svijesti, nesvjesna je li to život ili smrt, padne na zemlju.

Iznad nje pucketala je vatra. Plameni jezici, sad već podalje od nje, nastavili harati kočijom.

...

General Bonham nestrpljivo je očekivao Bettin povratak. Svako malo pitao je adiutanta ima li nekih vijesti a dobivao je negativan odgovor.

Napokon, nakon petnaestak dana, pozove narednika Mitchella.

— Slušaj, naredniče! Uzet ćeš jedan odred i krenuti prema Crnim stijenama...

Zatim mu ispriča koga će potražiti. Narednik primi zapovijed i saluta. No, prije nego što je napustio kancelariju, Bonham ga upozori:

— Raspitaj se o djevojci kod Sijuksa. Oni s nama surađuju.

— U redu, sir!

Kad je ostao sam, počne nervozno šetati duž sobe. Još sinoć, zabrinuvši se što se Bette nije vratila, u njemu se pojavila zlokobna sumnja. Možda su Indijanci presreli kočiju, možda su je ubili ili odveli u svoj logor?!

Nije bio bezrazložno zabrinut. Prije nekoliko dana vratio se iz Washingtona njegov čovjek koji je u prolazu, svratio k Rosie Greenhow. Ona ga je obavijestila da je Bette krenula na put, da je zadatak obavljen.

Eto, prošlo je nekoliko dana, i ona, umjesto da je stigla, još je na putu.

Bonham je znao da svagdje vrebaju opasnosti. Možda je naišla na sjevernjačku patrolu? Možda je stradala?

Te brige, osim onih koje je imao, nisu mu dale da se odmara, da jede ili spava. Ako se djevojci nešto dogodilo, nikad to sebi neće oprostiti. Što ju je ponukalo da se posveti tako opasnu pozivu? — pitao se general. Imao je mnogo agenata, ali nijedan nije bio kao Bette Duval. Nijedan nije Konfederaciji, osim Rosie Greenhow, učinio toliko usluga.

Dugo je razmišljao ali nije našao odgovor. Isto tako je znao da je o tome nikada neće pitati. Poštivao je njenu tajnu.

Prošla su još dva dana. Narednik se vratio s izviđanja.

— Što je nova, naredniče? — upita ga nestrpljivo Bonham.

— Donosim loše vijesti. Indijanci su zaista prije nekoliko dana napali kočiju. Bio sam na mjestu nesreće. Kočija je izgorjela, a u njoj smo pronašli nekoliko pougljenje-

nih leževa. Nismo ustanovili identitet putnika.

— Bože! — uskliknuo je general. — Zar su se moje slutnje obistinile?

Otpreve je smatrao greškom što su tražili pomoć Indijanaca. To je bila Bergerova zamisao. On, koji je poznavao njihovu čud; osjećao je da ta suradnja neće donijeti ploda. Stoviše, crvenokošci će iskoristiti priliku, a zatim, kad dobiju oružje, podići opći ustanak.

Uostalom, nitko pametan to ne bi učinio. Na žalost, njegovi razlozi nisu prihvaćeni. Bila je sreća što je preko njega trebalo Motapani predati oružje, a on je isporuku odgađao. No, i bez toga, Sijuksi su iskopali ratnu sjekiru

Bjesnio je na ljude, na glavonje koji nisu vidjeli dalje od nosa. A on, koji je poznavao granicu, koji je proveo dvadeset godina u različitim tvrđavama, i te kako je znao čud Indijanaca.

Sve to, pa i vijest da je možda Bette Duval stradala, dovodilo ga je do očajja.

Nešto se počelo rušiti u njegovim snovima!

• • •

Probudila se iz nesvjestice uvečer, kad se počela spuštati rosa. Ili je to, možda bila hladnoća koju je osjećala po tijelu?! No, kako bilo da bilo, Bette je začuđeno promatrala okolinu. Isprva nije znala gdje se nalazi. Zatim je ugledala kožiju koja je dogorijevala, osjetila dim i stresla se od straha.

Bila je sama, pokraj mrtvaca, u bespuću, a na nebu je svjetlio mjesec. Bio je žut, pa zatim bijeli, da bi nešto poslije prosuo srebro kamenjarom.

Vladala je tišina. Konje su odveli Indijanci. Morat će, ako se želi spasiti, krenuti pješice. Jedva se podigla. Slomljena, na rubu snage ali riješena da krene, nastavi hod po mukama.

Zaglavinja, okrene glavu od kočije i nemila prizora, a zatim pođe putem kojim je došla: do posljednje poštanske stanice.

Bila je gladna i žedna. Rukama je uzimala kapljice rose i vlažila suhe usne. To je malo osvježilo. Prikupe preostalu snagu i zaglavinja poput pijanca.

Pred njom je bio dug i opasan put!

30

I kapetan Nobel, koji je preko svog čovjeka što se nalazio u štabu generala Bonhama doznao da se Bette nije vratila, bio je također zabrinut. A bio je zabrinut i zbog Stevea. Je li uspjela njegova misija? Nervozno je kršio ruke i, poput lava u kavezu, šetkao kancelarijom.

Prošlo je petnaest dana otkad je Steve Willford napustio Richmond. Pred njime je bio dug put, ali ipak, ako je sve uspio obaviti, već se morao vratiti. Nobel nije ni slutio što se s njime dogodilo.

Mac Dowell ga je brzojavom obavijestio da je Bette Duval dobila lažan plan i da tragaju za čovjekom koji je došao do nacrtu utvrđenja grada Washingtona. S obzirom na to, Nobel nije bio zabrinut. To je bila briga Mac Dowella i njegovih agenata. On je, pak, odgovarao za stanje u Richmondu i za misliju u koje je krenuo poručnik Willford.

A kad je prošlo petnaestak dana, general je postao nestrpljiv. Stalno je pitao: »Javite je li Motapana pristao na suradnju? Hoće li biti lojalan?»

Bila je jesen i na fronti je vladalo relativno zatišje. I dok se u rogovima očekivao turski ili odluka koja će prekinuti krvoproliće, agen-

ti. Konfederacije i Unije nisu mirovali.

Podzemni je rat i dalje trajao!

I kapetan Nobel, koji je radio pod krinkom kapetana regularne vojske, nije bio pošteđen od iznenađenja. Dogodio se to poslije Steveova odlaska.

Kao i obično, dugo se zadržao u kancelariji. No, prije nego što je krenuo na spavanje, navratio je u salun »Dobra sreća«. Osjećao je potrebu za ljudima, za dobrim višijem. Dok je ispijao piće, okružen bučnom gomilom, odjednom se osjetio osamljen. Nije bilo Stevea, Bette je na novome zadatku, i sve to navede ga da u grlu osjeti gorčinu. nu.

Kad je buknuo rat, u gradovima s većim garnizonima nagnule su različite trupe. Pod firmom umjetnosti, žene su prodavale tijela a gologuze igrale po salunima. Poslije, kad bi završio program, odlazile su s kavalirima u sobe.

Posao je, nema što cvjetao. Bilo je i lijepih žena. One su bile za oficire i znale su svoj zanat. Jedna od njih, o kojoj je pričao cijeli Richmond, zvala se Clarissa Bell. Bila je zaista lijepa! Njeno tijelo, što je jedva sapinjala suknja, bilo je bujno i izazovno. Oči su joj bile zelene a kosa boje meda. Nije stoga ni čudo što su se za nju svi otimali. Ali, ona je birala samo oficire. I to od kapetana navije. Štoviše, pričalo se da je počela očijunkati s generalom Fryserom.

Nobel je bio svjestan da je rat, da su ljudi udaljeno od obitelji i da vape za razonožom. Ipak, zabrinjavalo ga je nešto drugo. Već mjesec dana u Richmondu se događaju čudne stvari. Najprije je jedne noći eksplodiralo skladište municije. Osam dana nakon toga, pokušana je diverzija u još jednom skladištu. Srećom, ona nije uspjela. Stražar je na vrijeme zamijetio čovjeka kako se šulja oko zgrade. Poo-

štrene su straže, ali to nije značilo da i opet neće doći do diverzije. Eto, to je Nobela i te kako zabrinjavalo.

Upravo kad je namjeravao poći na spavanje, Nobel trenutno zastane. Na pozornici se, naime pojavila Clarissa Bell.

Bila je prekrasna; njena je pojava sve očarala. Začu se buran pljesak. I Nobel stane. Nešto mu je govorilo da je to potrebno.

Clarissa otpjeva neku ljubavnu pjesmu. Riječi su bile gotovo besmislene, ali melodija je održavala tugu rodnoga kraja. Kad je završila, čuli su se povici:

— Još! Još!

Imala je hrapav glas, glas koji se Nobelu nije sviđao. Kad je prestala pjevati, on pomisli kako se grubost glasa gubi pred njenom ljepotom jer umjela je očarati ljude.

Sišla je s pozornice i počela se probijati između stolova. Tako je, hvataju mnogim rukama, stigla i do kapetana. Nije ga ni pogledala. Naručila je od barmena viski, a zatim ga je ispila u jednom dahu. Tek kad je zapalila dugu meksičansku cigaru, oči joj bljesnuše ispod dugih trepavica.

— Kakav užasan zadah — uskligne i uhvati se za nos.

Možda su te riječi bile upućene Nobelu? Tko zna? U svakom slučaju, on nije bio raspoložen sklupati poznanstva s takvim ženama. To je ona, čini se, primijetila.

— Oh, ugasila mi se cigaru! Ima li možda kapetan šibicu?

Nobel se trgne. Čuo je pitanje, kimnuo glavom i pripalio joj cigaru.

Clarissa ga je, pri tom, uhvatila za ruku. Imala je toplu, nježnju ruku koja se, kao ptica, spustila na njegovu šapu. Zatim, kao da se opekla, naglo je povuče, i kao da se opravdava, reče:

— Oh, oprostite! Uistinu sam neodgojena.

Izrekla je to čudnim, glasom, oporim od duhanskog dima, od mirisa saluna i viskija.

— Ništa! Ništa, gospođice! — brzo će Nobel.

Zatražio je još jedan viski. Ispio ga je naglo, a zatim platio. Tada opet začuje njen glas:

— Tamo, u mojoj Virginiji, odakle potječem, muškarci su kavaliri i usamljenoj dami rado zovnu piće.

Bio je to izazov; Nobel slegne ramenima i okrene se barmenu:

— Jedan viski za damu!

— Zovem se Clarissa, kapetane! Za prijatelje samo Clay! — zacvrkuta ona.

Sada je i Nobelu postalo jasno da želi poznanstvo. Pažljivo je pogleda, a zatim se osmjehne.

— Zalim, Clarissa! Odlazim na spavanje.

Izrekavši to, okrene se i pođe prema izlazu. Da se osvrnuo, vidio bi kako je stisnula čašu tako da su joj pobijelili prsti. Ipak, čuo je njen hrapav smijeh i riječi: — Kakav neodgojen tip!

Nije vidio ni da je, nakon što je on izašao iz saluna, pošla prema vratima u dnu bara. Usput je grubo gurala goste koji su je željeli dohvatiti.

...

Vani je bila divna noć, Nobel zapali cigaru, što jednom se sjeti Stevea i Bette, a zatim polako krene prema hotelu.

Mjesec je rasipao srebro na grad, lud i pijan od viskija, od rata, od neizvjesnosti i pitanja: »Što nam donosi sutra?«

Polako je koračao pločnikom, uklanjao se ženama koje su hihotali i s tugom se sjećao grada u kojem je živio, gdje je ostavio obitelj.

I pred hotelom je bila gužva. Uopće, cijeli je grad ludovao. Odašvud se čula pijana pjesma, potcikanje i raskalašen smijeh. Prava

pravcata slika rata koji je sve poremetio.

Od hotela ga je dijelila još jedna neosvijetljena uličica. Trebalo je proći nekoliko metara do prve svjetiljke, a zatim se ulazilo u hotelsko predvorje.

I tada se to dogodilo. Nobel je opazio vrlo jak bljesak. Gotovo ga je zasljepio pa se uplašeno trgnuo. Taj pokret spasio mu je život. Začuo se pucanj, a metak, njemu namijenje, oprži mu vrat, zlokobno zafijukne i udari u prozor na suprotnoj strani ulice. Staklo prsne u stotinu komadića. Nobel se baci na zemlju. Još dok je padao, izvuče kolt.

Začuo se još jedan hitac, pa još jedan. Nobel opali dva hica u pravcu bljeska. Začuo se krik, a zatim je trenutak zavladała tišina. Utihi- nuo je žagor ulice, prestao smijeh i hihotanje.

Neka žena počne histerično vikati. Neko vikne: — Pucali su na čovjeka!

Ubrzo ga okruži gomila. Primijetio je nekog narednika što se jedva držao na nogama i bijesno opsuje. Zatim se počne grubo probijati kroz gomilu.

Želio je uhvatiti napadača!

Još mu je u ušima odjekivao krik, znak da je napadač ranjen. A kad je stigao u pokrajnu ulicu, do mjesta odakle su na njega ispaljeni meci, našao je samo nekoliko otisaka u prašini i dvije-tri kapljice krvi.

Napadač je pobjegao!

Vratio je kolt u korice i zamišljeno pošao prema hotelu.

Dugo je razmišljao tko ga je želio ubiti.

...

Sutradan je obišao gradske liječnice. Bio je već kod doktora Smitha, Fergussona, Browna, i tek je kod četvrtog dobio tražene informacije.

— Da, kapetane — rekao je dr Farey. — Kod mene je sinčić zatražen liječnička pomoć.

— Tko je to bio doktore? — upita nestrpljivo Nobel.

Doktor Farey bio je sitan starčić. No, umjesto da odmah odgovori na to pitanje, on se osmjehne.

— Nije bio muškarac, sir! Zamislite, godinama nisam imao takva pacijenta...

— Do đavola, doktore! Govorite! — prekine ga grubo Nobel.

Starčić ga iznenađeno pogleda. Kao da je želio pitati: zar jedan kapetan pa tako grub?

Sa žaljenjem u glasu nastavi:

— Bila je to bajna žena, kapetane! Vi je poznate. Pozna je cijeli grad.

— Koja žena?

— Clarissa Bell!

— Clarissa Bell?! — zaprepašteno ponovi Nobel.

Ne! Nije mogao vjerovati. Pa, ipak... Zahvali doktoru na informaciji i brzo pođe prema vratima. Izlazeći, kimne glavom i pođe prema salunu »Dobra sreća«.

Usput povede dva vojnika i objasnio im o čemu je riječ.

Kad su stigli do saluna, vojnici su blokirali stražnji izlaz.

— Tražim Clarissu Bell — reče barmanu. — Gdje je?

Barman, čovjek uska lica i pogrbljena tijela, zakima glavom i odgovori:

— Gospođica Clarisa rano je jutros otputovala.

— Otputovala?!

— Da, kapetane!

Dakle, zakasnio je! Sada više nije sumnjao da je metak bio namijenjen njemu. Ali, zašto? Onda se dosjetio. »Baš sam budala!« — pomisli i mrmļajući pođe prema izlazu.

Trebalo je da bude ubijen po nalogu Konfederacije.

To saznanje nije ga nimalo obradovalo. Odlučio je slijedećih dana pokloniti više brige svojoj sigurno-

sti. Jer, glava je glava; kad je čovjek izgubi, ničim se ne može zamijeniti.

Prvi put otkad je počeo rat, postao je svjestan opasnosti u kojoj se nalazi.

...

Nakon, tri dana, zahvaljujući čudnovatu lijeku koji mu je plemenski vrač stavio na ranu, Steve se osjećao dobro. Ipak, kad bi izvirio iz viggama, nailazio je na neprijateljske poglede. Zato je veći dio vremena provodio u šatoru.

Motapana je očekivao dolazak nekih poglavica i tek nakon toga, kako je rekao, javit će mu što su odlučili.

Trećega dana uvečer, u logoru počеше udarati bubnjevi. Stigao je poglavica Irokeza, a nešto poslije i Hurona.

Okupili su se oko velike vatre i počeli vijećati!

Nije razumio njihov govor. No, po njihovim je kretnjama zaključio da žučno raspravljaju. U sredini kruga nalazio se Motapana i šutio. Kad je rasprava dosegla vrhunac, on se podigao i počeo govoriti. Stalno je pokazivao prema viggamu, nakon čega bi se graja pojačala.

Steve je bio kao na iglama. O njihovoj zaključku ovisio je njegov život, a i uspjeh njegove misije. Što će se dogoditi ako se ne suglase i ne zakopaju ratnu sjekiru? Posljedice bi bile strašne, upravo tragične. Rat je osiromašio ljude i otjerao ih s ognjišta, a sad i njihovim obiteljima prijeti pravo istrebljenje.

Nakon završena vijećanja, popraćena općim veseljem, Motapana se uputi prema Stevovu šatoru. Koracao je dostojanstveno, a po licu, kao isklesanu od kamena, Steve nije mogao zaključiti što su se odlučili.

Cekao je odluku i ubrzo je doznao. Motapana, lice kojega je bilo vrlo ozbiljno reče:

— Vijeće poglavica je završeno, bijeli prijatelju! Neka veliki Manitu zatvori vječna lovišta za crvene ratnike. Oni više neće ratovati. Howgh!

Steve poskoči. Vijest koju je čuo bila je tako značajna da nije mogao prikriti zadovoljstvo.

Motapani zadržiti krajičak usana:

— Bijeli otac iz Washingtona dat će mojoj braći mnogo hrane, mnogo čebadi. Uskoro će zima, a moje je pleme siromašno i ne želi gladovati. Hoće li Bijeli otac to učiniti?

— Hoće poglavico! — obeća Steve. — Znao sam da je Motapana mudar poglavica. Neka ga poživi Veliki Manitu, neka njegovo pleme ima dobar lov u šumi i u vodi. I neka njegovi ratnici ubiju što više divljači i žive sretno u ovoj dolini.

To je bio dug govor. No, Steve je znao polaskati poglavici, a od toga nije bio imun ni Motapana. I njemu je to godilo. Pošto ga je saslušao, Motapana reče:

— Ako si zdrav, bijeli prijatelju, možemo reći već sutra krenuti u tvoj vjgvan da popušimo lulu mira. Neka njen dim pođe na sve četiri strane svijeta. Neka svima kaže da je Motapana, sin slavnog Česuvana, najmudriji poglavica svih Indijanaca.

— Možemo krenuti, poglavico! No, bojim se plavih mundira. Mogu nas sresti i napasti. Bit će ogorčeni što nisi poslušao njihovog poglavicu — nadoveže Steve.

Motapana odmahne rukom.

— Sa mnom će poći najbolji ratnici! Nećemo sresti plave mundire.

Sporazum, koji je Steve s toliko žara očekivao, bio je sklopljen. Mudrost Motapane još je jednom došla do izražaja. Steve je znao da to nije bilo lako. Vidio je to za vijećanja. No, u svakom slučaju, on je pobijedio. To je bilo najvažnije.

Sutradan je Motapana na čelu svojih ratnika krenuo sa Stevom prema Richmondu.

Hoće li ovaj put razum nadvladati strasti i neprijateljstva koja su vladala između crvenih i bijelih ljudi u ovoj napaćenoj zemlji?

31

Pred djevojkom je bila cesta, prašna i duga, i samo je mjesec osvjetljivao put. Bette je glavinja, padala, dizala se i ponovo kretala naprijed. Kamo? U njenoj je podsvjesti bila samo jedna želja: što dalje od tog užasa, što bliže ljudima.

Svanjivalo je, a ona je prošla tek četiri milje. A kad više nije mogla sjela je pokraj ceste a zatim klonula.

Glad, umor, sve što je proživjela, slomili su njen organizam. I sada je ležala kao kamen pokraj puta, još toliko svjesna da će možda, ako je posluži sreća, naići netko i odvesti je iz tog pakla.

Spavala je dugo. Probudila su je sunčane zrake, žed koja joj je palila utrobu. Čelo joj se orosilo od vrućice znojem. A nikoga nije bilo da joj pruži vode, da je spasi.

Ponovo je zapala u komu. I u snu, sličnu mori, još jednom proživljavala posljednje događaje. I tada je začula škripu kočije, vojničku trubu, bat konjskih kopita. Teškom mukom otvori očne kapke i nad sobom ugleda zabrinuto lice nekog čovjeka.

— Vode! Vode! — promucala je posljednjim ostatkom snage.

— Živa je, kapetane! — čula je kao kroz san nečije riječi.

— Hvala nebesima! — usklikne netko.

Nešto poslije, osjeti na usnama spasonosnu tekućinu. Zagrenula se, ali je ipak halapljivo pila. Voda joj

je vraćala snagu. Olakšano uzdahne, ali ne otvori oči.

— Sva gori, kapetane! — čula je opet nečiji glas.

— Moramo je što brže odvesti do liječnika.

Osjetila je kako je nose, a zatim se pred njene oči spusti mrak.

Opet se onesvijestila!

...

Osjetila je da se vozi. Čula je škripu kotača i iznad sebe, kad je otvorila oči, ugledala platneni krov.

S obje strane kola čula je topot konjskih kopita.

— Gdje se nalazimo?! — upita se i kao kroz maglu primijeti na stražnjem otvoru vojnika.

— To su unionisti — promuća.

Vrućica je jenjavala. Osjećala se nešto bolje. U glavi joj je i dalje vladala zbrka. Ipak, sa strahom pođe prema kosi. U njoj je nosila plan, a u njedrima propusnicu.

Kosa joj je bila raspletana, a papir s ispisanim podacima — nestao.

Bila je to sreća. Sreća u nesreći. Istina, neće donijeti plan. A kako je i mogla nakon svega što se dogodilo?

Odlučila je da šuti. Ako je poslije budu ispitivali, dat će im propusnicu i sve će biti u redu. S tom odlukom, svjesna da je to jedini izlaz, umorno sklopi oči.

Spuštala se večer. Kolona se zaustavi, a nešto poslije planuše i prve vatre.

Vojnici je polako iznesu iz kola i postave pokraj vatre da se ugrije.

— Nema više vrućicu, kapetane! — javi neki vojnik što joj je stajao kraj glave.

U odsjaju vatre koja je osvjetljavala okolinu, spazi čovjeka kojemu su bile upućene te riječi. Bio je to kapetan sjevernjačke armije, široka i dobroćudna lica. On joj priđe, sagne se i, zamijetivši da ima otvorene oči, osmjehne se.

— Kako se osjećate, gospodice?

— Hvala, dobro — odgovori jedva čujno Bette.

Vidjela je u njegovim očima pitanje. Jer, bilo je vrlo čudno da se neka djevojka nađe u toj pustinji.

— Jeste li gladni?

Ona je samo kimnula glavom, a on nastavi:

— Sada će vam naš kuhar pripremiti juhu.

Gledali su u nju kao u čudo. Čula je primjedbe:

— Kakva lijepa djevojka!

— Jadnica! Što je sve prepatila?!

— Kako je samo dospjela u pustinju?

— Ušuti! To će nam reći kad prizdravi.

Poslije, kad su joj dali jelo, jedva je držala žlicu. No, bila je neopisivo gladna. Nekako je uspjela popiti spasonosnu tekućinu, a nakon toga je svlada umor.

Zaspala je. I to je bilo dobro za organizam koji je toliko propatio.

Prije zore, krenuše dalje.

...

Sudbina je htjela da se i Steve, okružen Motapaninim ratnicima, kretao u istom pravcu. Dva dana nakon što su napustili rijeku i Crne stijene, spustili su se u preriju.

Pred njima se prostiralo zeleno more.

Veći dio puta jahali su bez riječi. Pred njima, po naredbi Motapane, kretala se izvidnica. I kad bi zastali da se odmore, jedan se ratnik vraćao i podnosio izvještaj.

Još nisu naišli na južnjačke trupe!

Slijedećeg dana, tek što su krenuli i sunce se podiglo iza udaljena Rock Bella, jedan se izvidnik vratio. Dugo je nešto objašnjavao poglavici i pokazivao prema sjeveru.

Steve zaključio da se pred njima nalazi opasnost.

I nije se prevario. Pošto su zastali u nekoj dolini, Motapana mu

pride i reče:

— Moj ratnik je primijetio duge noževe! Kreću se u našem pravcu.

— Duge noževe?! — ponovi zamišljeno Steve.

Ponada se da su to unionisti. Ali, mogao ih je prepoznati jedino po uniformama pa zato upita:

— Kakve su im uniforme, poglavico?

Motapana slegne ramenima. On to nije znao; za njega su svi odredili bili dugi noževi i plavi mundiri.

— Možda su to moja braća, poglavico! — doda brzo Steve.

Bila bi prava sreća da naiđe na kolonu sjevernjačke armije. Ali, kako da to dozna?

Trenutak je razmišljao, a zatim se obrati Motapani.

— Kad se vrati tvoj izvidnik, mogu li poći s njime da vidim jesu li to moja braća?!

Motapana je šutio. On se nije bojaio susresti s tom kolonom. Imao je više ratnika i pomeo bi ih u jednom naletu. No, pošto je zakopao ratnu sjekiru nije želio prekršiti obećanje. Slegne ramenima i odgovori:

— Moj bijeli brat može poći!

Izvidnik se vratio oko podneva i opet nešto govorio poglavici. Motapana je šutio, a zatim pride Steveu i pokaže mu prema sjeveru.

— Pogledaj!

Steve posluša. U daljini je zamijetio kolonu. Vukla se poput zmije. No, još je bila suviše daleko a da bi mogao prepoznati kome pripada.

Poglavica je shvatio njegovu namjeru pa reče nešto izvidniku. Ovaj ga namršteno pogleda. Bio je iznenađen, ali bez riječi uzjaše konja. Steve učini isto, a zatim krenu kroz visoku travu u susret vojnicima.

Tek kad su došli na milju udaljenosti, sunce je osvijetlilo kolonu i Steve olaksano uzdahne.

Bili su to unionisti.

Vrati se do Motapane, ispriča mu da su to prijatelji i upitno ga pogleda.

Čekao je njegovo odobrenje da im pođe u susret. Znao je da to ne mogu učiniti zajedno. Kad bi vidjeli Indijance, vojnici bi zasigurno pomislili da ih žele napasti. Došlo bi do bitke, a to nikako nije želio.

— Ja ću pozdraviti svoju braću — obrati se Steve Motapani. — Objasnit ću im da su crveni ljudi moja braća, da je s njima slavni Motapana.

Poglavica kimne glavom.

— Učini to, bijeli prijatelju!

Steve, pun radosna uzbuđenja, uzjaše konja i u galopu krene preri-
jom.

...

Za to vrijeme u koloni kapetana Billa Franklina, koja se kretala prema Richmondu sve je bilo uobičajeno. Vojnici su jahali bez riječi priželjkivali da što prije stignu do grada.

Krenuli su na taj put prije nekoliko dana i vjerojatno će sutra biti u Richmondu.

Odjednom je na čelu kolone netko viknuo:

— Neki konjanik, kapetane! Ide prema nama.

Bill Franklin koji je jahao kraj kola u kojima se vozila Bette, primi izvještaj i upita:

— Je li sam?

Nije dobio odgovor pa izvadi iz korica dalekozor i usmjeri ga prema konjaniku koji je galopirao. Vidio je zapjenušana konja, a na njemu čovjeka u poderanoj uniformi. Preko grudiju imao je bijeli povež.

— Hej, pa taj je čovjek ranjen! — usklikne Franklin i zaustavi kolo-
nu.

Poznao je uniformu i naslutio da čovjek bježi, da traži pomoć.

Nešto poslije sav zadihan ali ozarena lica, dojahao je Steve. On pozdravi kapetana i reče:

— Kakva sreća, sir! Ja sam Steve Willford, poručnik sjevernjačke armije. Putujem u Richmond i sretan sam što sam vas sreo.

Kapetan Franklin se osmijehne.

— Sjašite, poručniče! — reče on. — Činilo se kao da vas goni tisuću đavola.

Iako mu je poželio dobrodošlicu, bio je sumnjičav. Što poručnik radi na "ničijoj zemlji"? Čekao je objašnjenje. Steve, shvativši da ga mora upoznati sa svojim zadatkom, reče:

— Dvije milje dalje u udolinici, nalazi se tridesetak Indijanaca. S njima je Motapana i...

Kapetan Franklin naglo problijeđi. Nije sačekao do kraja Steveovo objašnjenje. Podigne sablju i povikne:

— Momci! Spremite se za obranu.

— Čekajte, kapetane! — usklikne Steve. — Saslušajte me do kraja. Oni sa mnom idu u Richmond. Motapana je zakopao ratnu sjekiru i potpisat će primirje.

Franklin, čuvši te riječi, izbulji oči. Nije mogao vjerovati, zavrti glavom i polako upita:

— Da nam ne lažete, poručniče? Uostalom, tko mi jamči da ste vi oficir?

Steve se maši za pojas i izvuče specijalno ovlaštenje.

— Izvolite sir!

Kapetan ga je još sumnjičavao gledao. No, kako nije bio naoružan, primi papire. Kad je pročitao lice mu se naglo promijeli.

— Oprostite, poručniče! — reče. — Znate, rat je i...

Steve kimne glavom i upita:

— Možemo li razgovarati u četiri oka?

— Naravno! — osmijehne se Franklin.

Steve mu ukratko ispriča posljednje događaje, a zatim zaključi:

— To mora ostati najstrožom tajnom, kapetane! Razumijete?

— Naravno! — odvrati kapetan i dobroćudno se osmijehne.

Odjednom se uozbilji.

— Kažite da su Indijanci zakopali ratnu sjekiru?!

— Da.

— Nešto je tu čudno, poručniče — zamisljeno će Franklin.

— Zašto?

— Pa u kolima vozim neku djevojku. Našli smo je pokraj ceste u vrlo jadnu stanju. Ispričala nam je da su Indijanci napali poštansku kočiju, a zatim sve putnike osim nje, pobili. Ona se, navodno, sama spasila, kako to tumačite.

Steve se zamisli.

— Kad se to dogodilo?

Prije tri dana. Barem je ona tako izjavila. Jadnica, još je slaba.

U to doba Steve je bio u Motapaninu logoru. Isključeno da je poglavica Sijuksa sudjelovao u tom napadu, pa reče:

— Motapana u tome nije sudjelovao! Bio sam u njegovu logoru. Ali, mogu li dami postaviti nekoliko pitanja?

Franklin susretljivo odvrati:

— Naravno! Samo izvolite.

Steve polako pođe prema kolima. Trenutak je stajao, a onda se okrene. Franklin je nešto razgovarao s vojnicima.

Kad je otvorio pokrov i pogledao u unutrašnjost kola, Steve je najprije ugledao slap koji je okruživao blijedo lice. Trenutak je bio neodlučan, a zatim tiho upita:

— Gospodice! Gospodice!

Do njega dopre stankenje, a kad je prišao bliže zaprepasti se od iznenađenja.

Pred njim se nalazila Bette Duval!

Prepoznala ga je, pružila ruke i uskliknula:

— Oh, Steve. Dragi, dragi...

Mucala je od iznenađenja. Na izmučenu licu pojavi se osmijeh.

Steve je čvrsto uzme u zagrljaj. Ništa je nije pitao. Bio je sretan

što je drži u rukama, što joj miluje kosu, ljubi lice i blijeda ispaćena usta.

— Kako sam sretan, draga! — gahnuto je šaptao.

Činilo mu se da je vrijeme stalo. Sreća što ih je sudbina ponovo sastavila bila je velika, pa je želio da zagrija potraje vječno.

— Što se to s tobom dogodilo, ljubavi? — upita Steve.

ona mu u očima pročita pitanje i zabrinutost pa obriže suze i ispriča mu sve što se dogodilo.

Bio je zaprepasten.

— To nisu bili Sijuksi, draga! Ja, ja...

Želio je da joj ispriča sve o svojoj misiji, ali se pitao smije li to? Zašto da joj priča što se dogodilo? Ionako je bilo pregorko; i sam je želio sve to što prije zaboraviti.

Nešto poslije kad su se napričali i izljubili, kapetan Franklin diskretno se pojavi kraj kola i nakašlje. Kao da je naslutio što se događalo pod platnenim krovom.

— Zamislite kapetane! — usklikne Steve razdragano. — Poznajem tu djevojku. To je, to je...

— Sigurno vaša djevojka?! — nadopuni ga kapetan.

— Upravo tako, sir!

Skočio je s kočije, još jednom prije toga poljubio Bette i brzo upitao:

— Da odmah krenemo, kapetane?

Franklin je isto tako mislio pa kimne glavom. Prije nego što su krenuli, Steve uzjaše konja i vrati se Motapani. Pošto su se sreli s Indijancima kolona je krenula prema Richmondu.

Na nebu se pojavio mjesec.

Osvjetljavao je put i začudeno promatrao neobičnu povorčku.

...

Nakon dva dana kad je sunce najjače pržilo Richmond na ulazu u grad pojavi se Steve s kapetanom Franklinom. Odred vojnika, umoran i bezvoljan, polako je ulazio u tvrđavu.

— Hej, momci! — poviče stražar s bedema. — Kako to izgledate?

Da, loše su se doimali. Bili su prljavi, obrašteni u brade i željni sna i odmora.

Na kolima koja su tandrkala kaldrmom sjedila je Bette Duval.

Kako je divan osjećaj biti kraj voljena čovjeka i stići u grad iz pustoši koja ju je okruživala toliko dana!

Pošto je najprije smjestio Bette, Steve s kapetanom potraži Nobela.

Kapetan je već bio obaviješten o njegovu dolasku. Upravo je obukao bluzu i zagladio kosu kad se Willford pojavio na vratima.

— Steve Willford javlja se na raport, sir! — pozdravi poručnik i pokuša zadržati ozbiljno lice.

— Drago mi je Steve! — razdragano uzvratit Nobel i pođe mu u susret.

— Ovo je kapetan Franklin! — predstavi Steve svog suputnika.

— Drago mi je, kapetane! — reče Nobel i pruži mu ruku.

Trenutak je stajao a zatim im ponudi da sjednu. Sam je prišao ormaru i izvadio bocu viskija. I kad je natočio čaše, kao da se opravdava, reče:

— Ovo je za izvanredne prilike, gospodo!

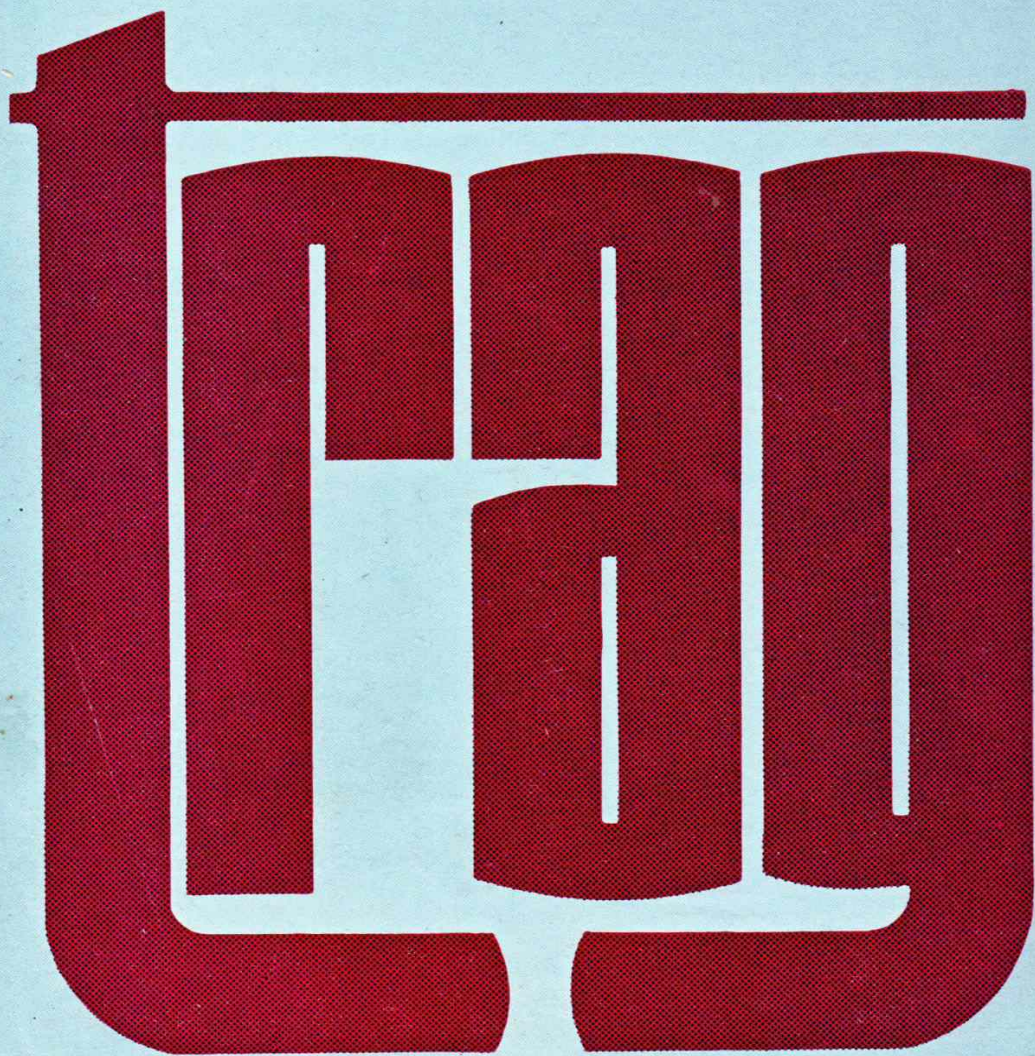
DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

40. H. S. Sharoni: PODVALA BILLA JACKSONA
41. Louis L'Amour: BEZDUSNI VODIC
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLIJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI SERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharoni: NAPAD NA KOČIJU
46. John F. Beck: U IME ZAKONA...
47. Louis L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRACUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. H. Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POHOD
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRACUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRACA SACKETT
73. H. Warner: ZLOČIN OTACA
74. L. Wallis: U OLOVNOJ OLUJI
75. Ch. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. Macleod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSASANIN
79. P. E. Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharoni: DRUŽINA SMRTI
81. Leslie Ernenwein: SNJEŽNI JAHACI
82. Louis L'Amour: UTAH BLAINE
83. Frederic Short: ZAŠTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LEŠINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA

U PRIPREMI:

88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**